

1

HÜSEYİN KIVANÇ

BEN DEVLETİM

İŞKENCE YAPARIM

"İŞKENÇENİN, ÜLKEMİZDE SİSTEMATİK OLARAK, SADECE POLİTİK SUÇLULARA DEĞİL, ADİ SUÇLULARA DA UYGULANMAKTA OLDUĞUNU, İŞKENCE YAPILAN KİŞİLERİN ANLATTIKLARIYLA İSPATLAYAN KAPSAMLI BİR ARAŞTIRMA."

üçüncü baskı

BDS
YAYINLARI

Ben Devletim: İşkence Yaparım

Birinci Basım: Eylül/1988
İkinci Basım: Ekim/1989

Hüseyin Kıvanç

**BEN DEVLETİM:
İŞKENCE YAPARIM**

BDS YAYINLARI

Devlet'i çoğu kimse soyut bir şey sanır. Bir kavramdır sanki. Elle tutulmaz, gözle görülmez. Oysa Devlet somuttur. Hem de çok somut. Mahalle bekçisi devlettir. Bugün git yarın gel diyen 15. dereceden memur devlettir. Başbakan devlettir, Cumhurbaşkanı devlettir. Bakanlar, TBMM başkanı, genel müdürler, müsteşarlar, Genelkurmaybaşkanı, ordu komutanları, valiler, emniyet müdürleri, savcılar, yargıçlar devlettir. Bunları görürsünüz. İsterseniz ellerinizle (hepsine değil) dokunabilirsiniz. Konuşmalarını dinlersiniz. Küfürlerini duyarsınız. İcabında sopasını da yersiniz. İşte DEVLET budur.

Devlet vardır, devlet vardır. Devletten devlete fark vardır. Örneğin Fransız Cumhurbaşkanı, kalkıp televizyondan "Ordu gidişatı beğenmediği zaman yönetime el kor" diyemez. Derse, o saat Fransa'daki sağcısı, solcusu, ortası, tüm demokratik kuruluşlar, bunun içinde elbette siyasi partiler de vardır, ayaklanırlar ve 24 saate kalmadan cumhurbaşkanı değişir. Büyük bir ihtimalle, Fransız Genelkurmay başkanı bile bu konuşmaya karşı çıkıp, ordunun görevinin darbe yapmak değil, yurt savunması olduğunu hatırlatır cumhurbaşkanına...

Ama dedik ya, Devlet var, devlet var. Fransızlarınkı böyle, bizimki böyle... Üstelik bizim devletimize bakarsanız, biz demokratik bir devlete sahibiz. O kadar demokratik bir devletimiz vardır ki, Avrupa Topluluğuna üye olmak için başvururuz. Yani Fransa'nın, Almanya'nın, İtalya'nın İngiltere'nin üye olduğu topluluğa...

Okuyucular içinde bu nasıl iştir diye sorup, kafa yormaya çalışanlar varsa, söyleyelim. Biz kitabına uydurmakta ustayızdır. Hile-i şeriyye bizim temel felsefemizdir. Yani şeriata karşı hile yapmak. Bu bize Osmanlılardan, hatta daha gerilerden, Muhammet zamanından mirastır. Bizim devlet anlayışımıza da yansır bu. Gözümüzü kırpmadan insan hakları nihai senedini imzalarız, ama ceza yasamızda 141-142 gibi maddeler durur, güvenlik güçleri sorgulama sırasında işkence yaparlar, işkenceden insanlar ölür. Hatta, sadece sorgulamada değil, karakola her düşen insana işkence yapılır. Yazarlar, düşünürler hapsedilir, kitaplar yakılır. Dergilere, gazetelere daha matbaada el konur. Sonra da rahat rahat demokratik bir ülke olduğumuz söylenir. Öyle ya, kitabına uydurmuşuz bir kere üç tane parti kurdurup, beş yılda bir seçim yaparak, parlamenter demokrasiye geçmişiz...

İktidar partimiz, başbakanımız, bakanlarımız var, anamuhalefet partimiz var, bunlar yetmezmiş gibi bir de fazladan muhalefet partimiz bile var. İşte kitabına -demokrasiye- uydurdu gitti.

Gerisi teferruattır. Varsın başbakanımız "Anayasayı bir kerecik ihlâl etmekle birşey olmaz" desin... Devletimiz, demokratik bir devletiz diyor ve ATna başvuruyor ya, bu yeterlidir.

Oysa, tüm yurttaşlarımız, günlük hayatlarından, ne kadar demokratik bir ortamda yaşadıklarını biliyorlar.

Devlet dairelerinde nasıl horlandıklarını, en basit işlerinde bile nasıl zorluklarla karşılaştıklarını hergün yaşayarak görüyorlar. Hele güvenlik kuvvetleriyle karşılaştıklarında -bu belediye zabıtası bile olabilir, birşey değişmez- nasıl itilip kakıldıklarını, insan yerine bile konmadıklarını da görüyorlar. Örneğin simit satarak, şeftali, limon vs. satarak hayatını kazanmaya kalkan yurttaşlarımız belediye zabıtasına yakalanmamak için bildiği bütün duaları okuyor ya da tabana kuvvet kaçmaya yelteniyor, Çünkü yakalanırsa, tüm malları sokağa dökülecek, tezgâhı elinden alınacak, kendisi itile-kakıla küfürlerle zabıta arabasına bindirilip göatürülecektir. Satıcı olunmaya gerek yok, tüm yurttaşlar bu sahneleri hayatları boyunca 100 kere görmüşler, seyretmek için kalabalık oluşturduklarında Dağın ulan! ihtarını da almışlardır. Trafik polislerinin özellikle taksi şöförlerine hitap biçimlerini günlük yaşantımızdan biliyoruz. Bunlar hep DEVLET'in görüntüsüdür.

Bir de Sanık olarak, güvenlik güçlerinin eline düşmek var. Hele bu, TCK'nın Devletin Şahsiyetine Karşı Cürümler, Hürriyet Aleyhine İşlenen Cürümler, başlıklarını taşıyan bölümleriyle suçlanarak güvenlik kuvvetleriyle tanıştığımızda, kişinin dokunulmaz kişilik haklarının zedelenmesi, ayaklar altına alınması demektir. Yıllardır gazetelerde hergün bu konuda bir olay okuruz. Karakolda dövülme, sorgulamada işkence, karakolda intihar, sorgulamada ölüm, cezaevinde baskı, açlık grevinde ölüm haber başlıklarını okuyucu neredeyse kanıksar oldu. Eski deyimiyse umuru olarak görmeye başladı.

Oysaki, yukarıda sözü edilen TCK'nın iki bölümü yurttaşların demokratik haklarını düzenleyen maddelerdir. Yani Devlet-Yurttaş ilişkilerini... Demokrasi de, aslında, yurttaşın devlete karşı korunduğu yönetim biçimidir. Bir ülkenin demokrasiyle yönetilip, yönetilmediğinin ölçütü, devletin dev gibi gücü karşısında, yurttaşın birey olarak haklarının korunup, korunmadığıdır. Demokrasi-lerde, devlet yurttaşına karşı saygılıdır, hukuk çerçevesi içinde hareket etmek zorundadır. Hot-zot eden, ürkünç bir baskı unsuru değildir. Yurttaşlar, düşüncüklerini serbestçe ifade edebilirler, devletten izin almadan diledikleri gibi örgütlenebilirler, gösteri düzenlerler... Eğer, bu yurttaşlık, daha doğrusu insanlık haklarını kullanırken yasaların dışına çıkarlarsa, bağımsız yargı organlarında, avukatlarının her aşamada yanlarında bulunması koşuluyla yargılanırlar. Dayak, işkence, gözaltına alınma, günlerce süren sorgulama yoktur.

Ve en önemlisi, yurttaşlar, kişilik haklarının zedelendiği endişesine kapılırlarsa, devleti mahkemeye verebilirler. Ve haklıysalar devleti maddi-manevi tazminata mahkûm ettirirler.

Bilinmesine biliniyor ya, gerçekten demokratik bir ortamda yaşamak için mücadele ediliyor mu? Bir çoğumuzun hayranlıkla sözettiği batı demokrasisi, batıya gökten inmedi. Yüzyıllarca süren bir mücadele sonunda ele geçirildi, şimdiki sınırların da genişletilmesi için her geçen gün mücadele süregidiyor.

Oysa yurdumuzda, kayda değer bir demokrasi mücadelesi olduğu söylene-mez. Bu tepkisizlik ya da yetersiz tepki, yeni baskıları önümüzdeki günlerde pekâlâ gündeme getirebilir. Demokrasi, özgürlük, kazanılan şeylerdir verilen değil. Öyle olsaydı, 1961 Anayasası hâlâ, yürürlükte olurdu. Verilen şey geri alınır. Ama kazanılan şey kolayca geri alınmaz.

Türkiye gerçeklerini sergilemeyi, onları gün ışığına çıkarmayı, belgelemeyi yayın politikası olarak benimseyen BDS Yayınları, Ben Devletim dizisini yayımlamayı görev bildi. Bu dizi, devletin fotoğraflarının yanyana gelmesinden oluşacak. Kareler yanyana geldiğinde bütün ortaya çıkacak.

Bu diziden amacımız, karanlık bir tablo çizerek umutsuzluk yaymak değil; tam tersine, gerçekleri bilerek, değiştirme yollarını düşünmeye, bulmayazormak. Örneğin Anayasa ve yasaları hiçe sayarak yurttaşların dokunulmaz kişilik haklarını çiğneyen devlete karşı kimi yurttaşlarımız direnme yolunu seçiyorlar. Zedelenen kişilik hakları için mücadele ediyorlar. Devlet, yurttaşlarına yaptığı her haksızlıkta, yurttaşları karşısına dikilse, hakkını arasa acaba haksızlıklarını sürdürebilir mi? İşkence gören sanıklar, sıkıyönetim mahkemelerinde suç duyurusunda bulundular, reddedildi. Ama her işkence gören, yine suç duyurusunda bulundu. Önceleri, işkence olayları için yurt dışındaki yıkıcı, bölücü mihrakların işi diyen, işkence yapıldığını reddeden devlet, sonunda işkenceyi eğitimsiz polislerin yaptığını, ama sistematik işkence olmadığını söylemek zorunda kaldı. İşkencenin üzerine gidildikçe, gelecek günlerde, sistematik işkence olduğunu da kabul etmeyeceklerini kim bilebilir?

Önemli olan, Devletten korkmamaktır. Çünkü, korkunun ecele faydası yoktur. Çünkü, bugün başkasının kişilik hakları çiğneniyorsa, yarın senin kişilik hakların ayaklar altına alınacaktır.

Yurttaşlar, tüm yasal haklarını Devlete karşı kullanmalıdırlar.

BDS YAYINLARI

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bugüne değin birçok hükümet, iktidar ve yönetim biçimi değişmiştir. Ancak her dönemde şu konular hiç değişmemiştir: Demokrasi sorunu, işsizlik, pahalılık, enflasyon, zam ve işkence. Bazı olağanüstü dönemlerde bu konular ay-yuka çıkmış, bazı dönemlerde büyük gürültüler koparmış, ama hiç bitmemiştir. Her gelen yeni hükümet kendinden önceki hükümeti suçlamış, ama suçlamalar karşısında hiçbir yasal koğuşturma ve soruşturma yapılmamıştır. Günümüzde de bu durum aynen sürmektedir.

Biz bu çalışmamızda işkence konusunda somut, inandırıcı ve biz-zat işkenceyi yaşayan kişilerin ağzından ve kaleminden örnekler sunacağız.

Her kez devletin ve hükümetlerin en yetkin kişilerince yalanlan-masına karşı işkence, ülkemizin eskiden beri süregelen önemli bir temel sorundur. Bugüne değin işkence konusunda Türkiye'de hiç de küçümsenmeyecek belgesel çalışmalar, somut örnekler, yaşanmış anılar sergilenmiştir. Demokrasi gerçeği hükümetlerin yüreklerine ve beyinlerine yerleşmediği sürece, demokrasiye inananların birliği ger-çekleşmediği ve bir yönetim seçeneği oluşturmadığı sürece, bu düzen böyle sürdüğü sürece, işkence sorunu Türkiye ve dünya demokratik kamuoyunun gündeminde hep varolacaktır.

Kaldı ki dünyanın ve Avrupa'nın önemli demokratik kuruluşları, insan hakları örgütleri, parlamenterler, işkenceler ve insan haklarına aykırı uygulamalar konusunda Türkiye'yi sürekli eleştirmişler, uyar-mışlar, hatta bu konuda yaptırımlar bile uygulamışlardır. Tüm bunla-ra karşın ülke yöneticileri bu gerçekleri ve doğruları hep yalanlamış-lar ve böylesi uygulamaların Türkiye'de olmadığını ileri sürmüşlerdir.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sine imza atmış bir ülke ola-rak yöneticilerin böylesine yoğun eleştiriler karşısında duyarsız kal-maları ve sorunu inkâr yöntemiyle çözmeleri şaşılacak bir durum de-ğildir.

Dünyada insan haklarının ihlâl edildiğini bildiren tüm raporlarda Türkiye maalesef yer almış, işkence ve insan hakları ihlalleri konusun-da dünya demokratik kamuoyunun sürekli gündeminde olmuştur.

Sıradan bir vatandaş zanlı olarak resmi görevlilerce gözaltına alınabilir. Hukuk devletlerinde vatandaşın suçlu ya da suçsuz olduğunu belirleyen yer, bağımsız mahkemelerdir. En bayağı Amerikan filmlerinde bile polisin herhangi bir vatandaş zanlı olarak yakaladığında *Avukatın gelinceye kadar konuşmayabilirsiniz. Konuşacağın her kelime aleyhine delil olabilir* ilk sözüyle, vatandaşlık haklarını anımsatması bir gerçektir. Hukuk devletlerinde zanlılar kendi avukatının ve bir savcının önünde sorgulanırlar. Ya bizde?

Allah şubelere düşmanımı bile düşürmesin deyiimi vatandaşlar arasında çok yaygındır. Şubeye veya karakola getirilen zanlı daha ne olduğunu anlamadan küfür, hakaret, tehdit, falaka, cereyan, çarpmıha gerilme, tazyikli su sıkma, kum torbalarıyla dövülmeler, vb. uygulamalara maruz kalmaktadır. Bu uygulamalara dayanamayan vatandaşlar —eğer yeterli dirence sahip değillerse— değil isnat edilen suç, Kennedy'nin katili olduğunu bile kabul edebilir.

Elbette sayfa burada kapanmaz. Bundan sonra *iş ver* sayfası açılır. *İş vermek* resmi görevliler dilinde faili meçhul olayların kabul edilmesi demektir. Yukarıda anlatılan baskı seansları yeniden başlar. Ta ki zanlı denilen vatandaşın *iş vermesine* kadar sürer. Türkiye'de zanlılar işte bu koşullarda savcı tarafından alınacak hazırlık ifadelerine çıkarılmaktadır.

Anlaşılmayan konu, niçin işkence yapıldığıdır. Akla gelebilen ilk konu, kanıt toplamaktır. Ama hangi uyar, demokratik ve çağdaş ülkede böylesi yöntemle kanıt toplanır? Kanıt sadece bu koşullarda alınan *itiraflar* (!) mıdır? Kaldı ki böylesi uygulamalar salt kanıt toplamaya yönelik olamayacağı gibi, insan kişiliğini de yoketmez mi? Şu bir gerçektir ki, Türkiye'de zanlılara uygulanan işkenceler aynı zamanda insan kişiliğini yoketmeye yöneliktir. Zanlı, şubenin veya karakolun rutubetli, soğuk betonlarında günlerce ayakta dikilmiş, havasız hücrelerde 'uyutulmamaya' çalışılmış ve günlerce açlıkla, susuzlukla yüzyüze bırakılmıştır. Uygarlık, hukuk, çağdaşlık bunun neresindedir? Sözün kısası hukukta işkence yapmanın haklılığı yoktur. Bilakis, her ülke yasalarında işkencenin insanlık suçu olduğunu ve mücadele edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Herhangi bir ülkede herhangi bir vatandaş o ülke yasalarını ihlal edebilir. Yargılama sonunda ceza da alabilir. Yani hukuk ülkelerinde suç işleyen vatandaşın cezasını bağımsız mahkemeler verir. Suç işleyen vatandaş çağdaş ülkeler eğitmeye, suç işleminin altındaki toplumsal nedenleri ortaya çıkarmaya ve o vatandaş insan olarak yeniden kazanmaya çalışır. Bizim ülkemiz bu konuda da ilginçliklerle dolu. Bir vatandaşın ülkemizde suç işlediğini kabul edelim. Böyle bir vatandaş önce karakolda cezalandırılır. Yani çeşitli işkencelerden geçer. Daha sonra şubeye sevk edilir. Burada da payına düşeni alır.

Sonra mahkemeye çıkarılır. Yargılama sonunda varolan yasalara göre cezalandırılır. Bizim ülkemizde cezaevleri ayıca bir eza evidir. En ufak insancıl ve çağdaş olanaklardan ve haktan yoksundur. Cezasını çeken vatandaş, cezaevinden damgalı bir vatandaş olarak çıkar ve artık toplumda hep damgalıdır. Sözün özü, Türkiye'de suç işleyen sade bir vatandaş, işlediği bir suça karşılık, beş ayrı ceza almaktadır. Karakol, şube, mahkeme, cezaevi ve damgalı vatandaş cezası.

Tabii ki bu söylediklerimiz sıradan vatandaşları içermektedir. Ülkemizde öyle vatandaşlar vardır ki hergün onlarca kez insanlık suçu, devlet suçu işlemesine karşın ödüllendirilirler.

Türkiye modern anlamda bir sanayi ülkesi değildir. Üretim ilişkileri çok geridir. Eğitim ve kültür düzeyi oldukça düşüktür. Böylesi ülkelerde her zaman suç işleme oranı yüksektir. Geri kalmış ülkelerde her suçun altında mutlaka toplumsal bir neden vardır.

Adli Sicil Bilişim Merkezi'nin açılışında, yetkililer, Türkiye'de her beş kişiden birinin sabıkalı olduğunu söylemişlerdir (27.1.1987. Milliyet). Bu kuşkusuz ülkemiz adına utanç verici bir durumdur. Ama bu durumdan hiç mi ülkemizi yönetenlerin payı yoktur? Türkiye'de suç işleyen her beş kişi dünyaya suç işlemek için mi gelmiştir? Ona insan olarak sahip çıkılmamasının nedeni yok mudur suç işlemede? Ülke yöneticileri kendi insanının insan olma sorunlarına yeterli şekilde eğilseydi, kendi insanının eğitimine, iş olanaklarına sahip olmasına, çalışanın emeğinin karşılığını verme görevlerini yerine getirirse, suç işleme oranı tamamen düşerdi.

Bugüne kadar gelmiş geçmiş tüm yönetimler, kendi iktidarları dönemlerinde kesinlikle işkence yapılmadığını ileri sürmüşlerdir. Ancak işkence savları da hiçbir zaman kesilmemiştir. Ayrıca yüzlerce işkence savı aydınlığa çıkarılmış ve bazan durum mahkemelere yansımıştır. Böylesi durumlarda yetkililer sorunu şöyle çözümlenmektedir: *"Biz de işkenceye karşıyız. Ama bazı görevliler arzumuz hilafına böylesi uygulamalar yapmaktadır. Biz de gerekli koşuşturmayı başlatıyoruz."* Yani işkence savı kanıtlandığında ülke yöneticileri *bunlar münferit olaylardır ve kişiseldir* gerekçesiyle sorumluluğu işkence yapan resmi görevlilere yüklemektedir.

Bu doğru mudur?

Türkiye'de hiçbir resmi görevli üstünden habersiz, amirlerinin isteği dışında bir uygulamaya giremez. Emir komuta zinciri, ast-üst ilişkisi salt askeri bir deyim değildir. Devletin yapısında varolan bir işleyiş biçimidir. Hiçbir resmi görevli konumu ne olursa olsun, kendi üstünden bağımsız hareket edemez. Gerçek böyle olduğu halde bunun aksini düşünmek hangi gerçeğe uyar? Kaldı ki Yargıtay 4.

Hukuk Daikesi 17.11.1986 gün ve 1986/4889 esas ve 1986/7786 sayılı kararıyla işkenceden devletin de sorumlu olduğunu belirtmiştir. Bu karar, yukardaki savımızı da doğrulamaktadır. Durum bu denli açık olmasına karşın, kendi yasalarını bile gözönüne almayanlar gerçeklerden hep kaçacaklardır.

Başbakan Turgut Özal, U. S. News and World Report Dergisi'ne verdiği demeçte şunları söylemiştir: *"Bizim yönetimimiz süresinde hiçbir işkence hadisesi olmamıştır. Kimse bunun aksini ispat edemez. Daha önce olmuş olabilir, bilmiyorum."*

Turgut Özal'ın da Başbakan Yardımcısı olarak yer aldığı 1982 yılında, Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü olan Prof. İlhan Öztrak, Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye'de işkencede 60 kişinin öldüğünü sözkonusu etmesi üzerine, 17 Mart 1982 tarihinde şu açıklamayı yapmıştır: *"60 ölüm iddiasından 15'i doğrudur. Yönetim tamamen hukuk kuralları içinde kalmaya özen göstermektedir. Buna rağmen zaman zaman bazı işkence olayları meydana gelmektedir. Böylesi örnekler Avrupa ülkelerinde dahi görülmektedir."*

Özal'ın Adalet Bakanı Oltan Sungurlu ise SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar ile bir görüşmesinde işkenceden 13 kişinin öldüğünü söylemiştir. Tabi Sungurlu, işkenceyle adam öldürmeyi ferdi suça ya da münferit olaya sokuyor. Yani polisin kişisel suçu olduğunu belirtiyor. Böylece Özal, Sungurlu'yla, Sungurlu, yukarıda açıkladığımız Yargıtay kararıyla çelişiyor.

Özellikle ANAP iktidarı döneminde işkence, 12 Eylül'ün bir devamı olarak sürmüş ve işkence savları en çok bu iktidar döneminde artmıştır.

23 Mayıs 1987 tarihli Hürriyet'te yeralan ve yalanlanmayan resimli haberde Süleyman Altındere adlı vatandaş, hürsüzlük ve sahte kimlik düzenlemek savıyla gözaltına alındığı Şişli Emniyet Amirliği'nde gördüğü işkenceler sonunda *şiddetli darp nedeniyle travmatik kangren* olduğu gerekçesiyle, tutuklu bulunduğu Sağlıkçılar Cezaevi'nden Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesine sevk edilerek iki ayağı da kesilmiştir.

28 Mayıs 1987 tarihli yazısında Oktay Ekşi, Hürriyet'teki köşesinde, Nilüfer Aydur adlı Gazi Üniversitesi öğrencisinin işkence savına yer vermiştir:

"Beni polis otosuna bindirdikten sonra Yenimahalle'ye götürdüler. Buradan da gözlerim bağlı olarak bilinmeyen bir yere gittik. Ancak gittiğimiz yerin Emniyet Sarayı olduğunu sanmıyorum. Sonra çınlıçplak soydular. Önce soğuk su banyosu yaptırarak elektrik verdiler. Daha sonra da döverek çeşitli şekillerde işkencelerini 10 gün sürdürdüler. Benim için yazılan ifadeyi

imzalamamı söylediler. Ancak buna karşı çıktım. Bunun üzerine şu anda burada yargılanan bir erkek arkadaşımı ve beni bir odaya kapattılar. İkimizi de çırılçıplak soydular. Sonra da yine işkenceyle arkadaşımı tecavüz etmesi için üzerime saldırtmak istediler. Buna dayanamayarak istedikleri ifadeyi kabul ettim." Oktay Ekşi sormaktadır: "Ya bu iddia doğrudur, —ki o zaman başta İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel Müdürü olmak üzere tüm sorumlular kamuoyuna hesap vermek zorundadır,— veya bu iddia yalandır. O zaman da kamuoyuna bu konu ile ilgili tüm gerçekler açıklanmalıdır..."

Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük'e göre —ki şimdi Ankara Valisi'dir— tüm işkence iddiaları yalandır. Bedük, 16 Haziran 1987 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'ne verdiği demeçte şöyle diyor: "Sorgulamalarda işkence olduğu iddiaları var. Kesinlikle reddediyoruz. Ama ufak-tefek hadiseler olmuştur..."

Elbette Bedük'ten Türkiye'de işkence vardır gibi bir söz beklenemez. Ne var ki, ülke yöneticilerinin dışında Türk, dünya ve Avrupa kamuoyunun tümü Türkiye'de yoğun işkence olduğunu ve işkencenin varlığını kabul etmektedir.

Eski askeri savcı, şimdinin DYP yöneticisi Baki Tuğ ise işkence savları karşısında şöyle demektedir: "Polis, eşkiyayı nasıl konuşuracak?" Bu görüşüyle Baki Tuğ işkencenin varlığını kabul etmektedir. Ve işkenceyi eşkiyayı konuşurma yöntemi olarak kullanmaktadır.

10 Mayıs 1986 tarihinde basın yolu ile komünizm propagandası yapmak savıyla, 1974-1975 yıllarında yayımladığım kitaplar nedeniyle gözaltına alındım ve tutuklandım. Bayrampaşa Cezaevi yönetimi beni siyasi tutuklu saymadığı içi hırsızların, yankesicilerin, gaspçılarının kaldığı B-16 koğuşuna verdi. Bu insanların kendi aralarındaki konuşmalarına kulak verdiğimde gözaltına alındıklarında karakolda, şubede, vb. yerlerde alabildiğine işkence gördüklerini anlattıklarına tanık oldum. Öyle ki işkence sonucu iş vererek faili meçhul on, on beş, yirmi suçlu kabul ettiklerini söylüyorlardı. Çırılçıplak soyulma, cereyana verilme, çeşitli falakalar, çarmıha gerilme, su sıkma, aç bırakma, vb. türden sorgulama yöntemleri, aynen bu insanlara da uygulanmıştır. Dört koğuştan tutuklu ve hükümlülerle konuştum. İşkenceden geçmeyen yoktu. Ve bu insanlar öylesine insan haklarından ve böyle anlayıştan yoksundu ki, sanki bir suç işlediklerinde işkenceyi çok doğal karşılıyorlardı ve şubeye düşüp de işkence görmemeyi garipsiyorlardı.

Ne var ki bu insanların tümü işkencede yaşadıklarını yazmaktan kaçındı. Nedeni de şuydu: Gene günün birinde polise düşerlerse, gördükleri işkencenin bir gazetede veya bir kitapta yayımlanması onlara daha büyük işkence getirirdi. Poliste sorgusu biten herkes için

Savcıya çıkıldığında işkencenin sözkonusu edilmesi, tekrar şubeye getirilme nedeniydi. Bu tehdit adi zanlılar üzerinde çok etkili olmaktadır. Çünkü yaşadıklarını yine yaşamak istememektedirler. Bu yüzden herkesin gördüğü şubedeki sorgulama yöntemini anlatan tutuklu ve hükümlülerin anlattıklarına kitapta yer verdim. Bu insanların siyasi hiçbir yapıları yoktu. Çünkü *Türkiye’de işkence vardır* denildiğinde, hep düşüncesinden dolayı farklılık taşıyan insanlara yönelik uygulanan bir baskı aracı olduğu akla gelir. Oysa ki gerçek böyle değil. İşkence, tüm vatandaşlara yönelik bilinçli, ve geçmişten beri varolan bir baskı aracıdır. Birkaç resmi görevlinin kişisel hıncının belirli dönemlerde yansımaları değil, sistemli bir politik çizginin, devleti yönetme biçiminin bir ifadesidir. Karakolların, şubelerin ne denli ürkütücü bir mekân oldukları tüm vatandaşlarca bilinen bir gerçektir.

Çalışmamıza siyasi düşüncelerinden dolayı farklı zamanlarda gözaltına alınan üç arkadaşın gördüğü işkenceleri de aldım. Bu arkadaşlarla da tutukluluğumun onuncu ayından sonra taşındığım, cezaevinin B-1 koğuşunda birlikte kaldım. Bu koğuş tümüyle siyasilerin kaldığı yerdii. Ve ağır işkencelerden geçmeyen bir tek siyasi tutuklu ve hükümlü yoktu. Siyasilere yapılan işkencelerle siyasi olmayanlara yapılan işkenceler arasında öyle ahım-şahım bir fark yoktu. Siyasi hükümlü ve tutuklulara yapılan işkencelerle siyasi olmayanlara yapılan işkencelerin hemen hemen aynı olduğunu sergilemek için bu üç arkadaşın anlattıklarına yer verdim.

İşkence örneklerini tarih sırasına göre sergiledim. Her dönemde, aynı işkence yöntemlerinin değişik mekânlarda ve illerde, kazalarda uygulandığını göstermek için.

Çok ilginç. 1981 yılında İstanbul’daki bir işkence yöntemi, yıllar sonra başka bir kentte veya İstanbul’un başka bir yerinde değişik resmi görevlilerce uygulanmaktadır.

Doğaldır ki Türkiye’de uygulanan işkence, salt bizim sergilediğimiz örnekler değil. Binlerce, on binlerce ve yüz binlerce örnekler var. Bizimkiler biraz da rastlantılar sonucu elde edilmiş ve gördüğü işkenceyi anlatmayı gerekli bulan (bunu siyasi olmayan insanlar için söylüyorum) insanların anlattıklarıdır. Kitabı okurken bu durum gözününe alınmalıdır.

H. Kıvanç

Adı Soyadı : Ali Galip Sayılğan
Gözüaltı Tarihi : 20.4.1978
İsnat Edilen Suç : Yaralama, Gizli Örgüt Üyesi

20.4.1978 tarihinde yasal yönden kurulmuş olan Kayseri Halkla İlişkiler Derneği (HALK-DER) binasında sıcak çayımı yudumlarken, derneğe birkaç kez gelen, şahsen tanıdığım bir arkadaş, *acil bir işi olduğunu* belirterek, derneğe gelmesi gereken başka bir arkadaş, *bir mektup bırakacağını, verip veremeyeceğimi* sordu. Ben de gayet doğal olarak *verebileceğimi* belirterek mektubu aldım. Mektubu bana veren arkadaş dernekten ayrıldıktan on dakika sonra derneğin kapısı çalındı. Kapı açıldığında sivil giyimli tanımadığım beş altı kişi silahlarıyla içeri girdi. Kendilerinin polis olduğunu söyleyerek üzerlerimizi aradılar. Üzerimde çıkan ve mahiyetini bilmediğim zarf içindeki mektup yüzünden gözaltına alındım. Beni gözaltına alanlar ve bu mektup yüzünden işkence yapanlar dönemin Kayseri 1. Şube Müdürü (ismini şu an anımsayamadığım, ama kendisi gırtlak kanseri geçirdiği için boğazı delik olduğundan dolayı 'gırtlak' lakabıyla anılan) olan kişi, polislerden ise Engin Top, Davut, Yalçın ve ismini şu an anımsayamadığım bazı 1. Şube polisleri bana işkence yaptılar.

Gözaltına alınır alınmaz, beni semt karakolu olan Kicıkapı Karakolu'na götürdüler. 20.4.1978 tarihinde Kicıkapı Karakolu'nda görevli olan karakol komiseri tarafından ilk falakaya yatırıldım. Sorgum esnasında üzerimde yakalanan el yazılı mektup dokümanı hangi ile ve kime göndereceğimi ve adresini söylememi isteyerek ayaklarım duyarsızlaşınca kadar falaka sürdürüldü. Falaka seansına ara verilince yere dökülen tuzlu su üzerinde on veya on beş dakika zıplatıldım. Ve bu tür yöntemle uygulanan falaka seansları günlerce devam etti. Karakolda kaldığım ilk günden sonra 1. Şubeye götürüldüm. Yukarıda ismini yazdığım polisler, cinsel organıma ve elimin serçe parmağına bağlanan kablolarla elektrik vermeye başladılar. Elektrik akımının vücuduma her girişiyle avazım çıktığı kadar bağıryordum. Görevliler bana, *Konuş ulan, yoksa seni hadım edeceğim* diyerek, manyetonun kolunu daha hızlı çeviriyorlar ve ağıza alınmayacak küfürler ederek hakaret etmeye çalışıyorlardı. Hakaretlerini, küfürlerini kendilerine iade ettiğimde de elektrik işkencesi bırakılıyor, falakaya başlanıyordu. Yanlış anımsamıyorsam, bu işkenceler bir hafta kadar devam etti.

Gözaltı sürem dolunca da nöbetçi mahkeme tarafından tutuklan-

dım. Yargılanmamın başlamasıyla birlikte bana işkence yapan görevliler hakkında suç duyurusunda bulundum. Suç duyurum yargılandığım II. Ağır Ceza Mahkemesi'nce reddedildi. Sonuçta beş yıl verilerek toplam cezam 7 yıl 2 ay 27 güne ulaştı. Bu kadar ceza artık benim için uzun bir mahpusluk döneminin başlangıcıydı. Yargıtayca bir ay gibi kısa bir zaman diliminde onaylanan bu haksız cezayı bir türlü hazmedemediğim için sabah akşam nasıl yaparım da firar ederim diye günlerce kafamda kırk dokuz plan kuruyordum, kırk dokuz plan bozuyordum. Belli bir süre sonra Kayseri Kapalı Cezaevi'nden, Samsun E-tipi kapalı cezaevine sevk oldum. Samsun E-tipi cezaevinde belli bir süre kaldıktan sonra, 7.11.1979 tarihinde kafama koyduğum firar eylemini gerçekleştirdim. Ve böylece bir türlü hazmedemediğim bu haksız cezadan kendimi kurtarmıştım. Özgürlüğüme kavuşmuştum. Firar ettikten sonra İstanbul'a geldim. Kendime MEHMET YILDIZ isimli bir sahte hüviyet düzenleyerek ev tuttum. Çeşitli semtlerin pazarlarında çorap satarak seyyar satıcılığa başladım. Geçimimi bu yolla temin etmeye çalıştığım 29.8.1980 yılında, Cevizli'nin Tamirhane semtinin pazarını gezerken yakın bir çevrede vuku bulan bir yaralama olayının eşkaline benzetildiğim için Kartal 1131 kot numaralı ekip otosu tarafından yakalandım. Ekip otosunun üzerime duru ihtarıyla geldiğini görünce çevrede vuku bulan yaralama olayından haberdar olduğum için değil de, hapishane firarisi olduğum için kaçtım. Daha sonraları neden kaçtığımı gerek I. Şubede olsun, gerekse mahkemede olsun gerçek kimliğim ortaya çıkmadığı için bir türlü izah edemedim. Hep *madem suçsuzdun o halde niye kaçtın* sualleriyle karşılaştım. Yakalanmamla birlikte kafama ve sırtıma bir süre dipçik ve kabza vurularak Cevizli Karakolu'na götürüldüm. Cevizli Karakolu'nda bir sandalyeye oturtularak bir ucu yerdeki betona gömülü zincirle ayağımdan bağlandım. Tokatlar, yumruklar vurularak yaralanan şahsı niçin vurduğum sorulmaya başlandı. Ben kimin vurulduğunu bile bilmediğimi, birini vurmam için de herhangi biriyle düşmanlığımın olmadığını belirtince yeniden hırpalandım ve bol bol küfürler duydum.

Cevizli Karakolu komiserinin, *adam ölmeden teşhise götürün*, emriyle yaralı şahsın yattığı sosyal sigortalar hastanesine götürüldüm. Hastaneye vardığımızda koluna serum takılı yaralı bir şahsın yanına götürülerek, *işte seni vuran şahsı yakaladık*, dediler. Vurduğum iddia edilen yaralı şahsı ilk defa orada görerek şahsen tanımış oldum. Daha sonra yaralı şahsa sırtım döndürülerek duvar önünde bekletildim. Polisler, arkamdan yaralı şahsın bu diye kafa salladığını ve böylece teşhis edildiğimi söyleyerek düzenlenen teşhis tutanağına imza atmam istenildi. Ben de *"böyle bir teşhisin kanunsuz olduğunu ve benim yaralı şahsa 'işte seni vuran suçlu' diye lanse edildiğimi ve ayrıca kanuni*

bir teşhisin de birden fazla insan arasına konularak yapılması gerektiğini" anlatınca "sen ne çok şey biliyorsun, sende çok iş var" diye tokatlandım. Ve "imzadan imtina etmiştir" diye teşhis zabıt varakasına not düşerek kendisi imzaladı. Cevizli Karakolu'na geri getirilerek nezarethaneye konuldum. Nezarethanede bulunduğum sırada karakola yaşlı bir adamla genç bir kız getirildi. Cevizli Karakolu'nun komiserine yaşlı adam tarafından belli bir miktar para verildi. Bu para alışverişini nezaretin penceresinden gördüm. Yalnız bu adamla genç kızın karakola ne için getirildiğini, ne için para verdiklerine ilk anda anlam veremediğim için kendi kendime herhangi bir yorumda bulunmadım. Daha sonra yaşlı adamla genç kız nezaret penceresine yaklaştılar. Yaşlı adam genç kıza "iyi baktı iyi tanı" sözcüğünü söyledi. Bu sözcüğü duyar duymaz kafamı kapı penceresinden daha da geri çekerek kendimi gizledim. İçerisi karanlık olduğu için beni iyi göremediler. Bunun üzerine beni karakolun komiseri dışarı çıkardı. Kıza "Bu muydu?" diye sordu. Genç kız da komiserle "arkadan benziyor" yanıtını verdi. Bunun üzerine komiser beni nezarete sokmak istedi. Ben itiraz ederek "komiser bey kıza beni anladığım kadarıyla yasal teşhis yaptırmadan tanıttın. Bu kız da burada anladığım kadarıyla olayın görgü tanığı olarak bulunuyor. Üstelik de bunlardan para aldığını gördüm, şimdi de hiçbir şey olmamış gibi beni nezarete koyuyorsun" dedim. Komiser beni tokatlayıp küfürler ederek nezarete soktu ve "senin sorgunu biz yapmıyoruz, seni I. Şubeye göndereceğim, ne derdin varsa orada onlara anlattırısın. Bu olay siyasi bir olay" dedi. Ve nitekim çok geçmeden I. Şubeye götürüldüm.

I. Şubeye götürüldüğümde bu olayı bana kabul ettirmek için nasıl işkencelerle yüz yüze kalacağımı az çok tahmin ettiğim için ve suçsuz olduğum için de ne pahasına olursa olsun böyle bir suçlamayı kabul etmemeye kendi kendime karar verdim.

I. Şube'ye varır varmaz gözlerim pankart beziyle sıkı sıkıya bağlandı ve beni bir odaya götürdüler. Yanıma gelen iki görevli "niye adam vurduğumu ve hangi örgütten olduğumu" sordu. Ben sorularına olumsuz cevap verince hemen psikolojik telkinlere başladılar. "Bak koçum, burdan ne babayiğit devrimciler gelip geçti, hepsi de doğruyu söyleyip gitti, sen de doğruları söylersen kendini ezdirmezsin" dediler. Ben de doğruyu söylediğimi ve bunun dışında anlatacak bir şeyimin olmadığını belirtince hemen tokatlanmaya başladım. Tokatlanırken de ağız dolusu küfürler edilerek "...ulan buraya abiniz Deniz Gezmiş'ler, Mahir Çayan'lar geldi, hepsi de bülbül gibi ötüp gitti" bağırtilarının yerini yavaş yavaş sakinleşme aldı. Bu sefer baştanberi sesini hiç çıkarmayan ikinci görevli babacan bir tavırla devreye girerek "Bak koçum burda on tane oda var. Sen şu an birinci odadasın. Konuşmazsan bu odalardan birer birer geçeceksin, daha üçüncü dördüncü odaya gelmeden iç hasta-

liklar kaparak sağlığını kaybedeceksin, dokuzuncu odaya kadar dirensen bile onuncu odada işkencelere dayanamayarak öleceksin. Gençsin, önünde çok uzun yıllar var. Yaşamak gibi güzel bir şey varken, neden sakat kalmayı ve ölümü seçiyorsun? Buralardan ne liderleriniz gelip geçti, hiçbiri de sakat kalmayı ve ölümü seçmedi, doğruları anlatarak buradan gittiler. Gel koçum sen de doğruyu anlat bize olsun bitsin bu iş..." diye yumuşacık tehditlerle beni psikolojik olarak etkilemek istediklerini anladım. Cevabım yine aynı olunca, "günah bizden gitti" diyerek oracıkta falakaya yatırıldım. Ayaklarıma inen sayısız kızılıctan yapılmış sopa darbesi canımı öyle bir yakıyordu ki, bunu burada anlatabilmek oldukça zor. Kızılıcık sopası ayaklarıma her inip kalktığında da "konuş hangi örgüttensin? Bize randevularını vereceksin, kaldığın hücre evini vereceksin, eylemi hangi amaçla yaptığını da tek tek anlatacaksın" diye sorular birbiri arkasına soruluyordu. Ben de acıya dayanamayıp olanca gücümle bağırıyordum. Bu halimden korkunç bir zevk alıyorlar ve "daha dur, işin başındayız" diye kakhaha atıyorlardı.

Ayaklarım uyuşup da duymamaya başlayınca, sopayla vurma işlemini bırakıyorlar, sopayla ayaklarıma bastırarak yukardan ve aşağıdan olmak üzere zıplatmaya başladılar. Bunu yapmalarındaki neden ise ayaklarım kısa vadede patlamasını diye toplanan kanı dağıtmaya çalışıyorlardı. Bundan sonra ayağa kaldırılarak yere dökülen tuzlu su üzerinde zıplatılmaya başladım. Yarım saat süren bir moladan sonra anadan doğma çırılçıplak soyundurularak tuvalete götürüldüm. Tuvalette tazyikli buz gibi su fışkırtan hortumla duş yaptırıldım. Karşılıklı açılan pencere arasında hava akımına tutularak üşütölmeye başlandım. Tazyikli soğuk su ve hava akımının etkisiyle dişlerim birbirine zangır zangır vurmaya başlayınca tekrar işkence yapılan odaya alındım. Göz bağımın ucundan görebildiğim kadarıyla eski kollu telefonlardan çıkartılmış dinamo vardı ellerinde. Bu dinamodan çıkan iki ayrı kablodan biri cinsel organıma, diğeri de sol elimin serçe parmağına bağlandı. Dinamonun kolu çevrilmeye bağlandığında kasıklarım ve karın bölgem, buna sol kolum da dahil olmak üzere acılar içerisinde kasılmaya bağladım. Dinamo bilinçli olarak kesik kesik veriliyor ve buna bağlı olarak da kesik kesik kasılmaya, acı duymaya bağlıyordum. Elektriğin verdiği korkunç acı beni bütün gücümle bağırmaya, itiyordu. Bağırmadığım zamanlarda "bağırırsan senin için iyi olur, kalbin sıkışmaz, rahatlırsın" denilerek bağırılmam sağlanıyordu. Ve akşama doğru I. Şube'nin alt katında bulunan üç nolu hücreye indirildim.

Hücrede gece yapılan işkence çığlıklarını dinleyerek sabahı yapıyordum. Sabah saat dokuz olunca da gözlerim yeniden bağlanıyor, üst kattaki sorgu odasına götürölüyordum. Sorgu odasında kafamdan kollarıma geçirilen araba lastiğiyle birlikte yere yıkılıyor, kolla-

rım bu araba lastiği içerisinde kıpırdamaz hale geliyordu. Ayaklarım yeniden falaka sopasına bağlanarak falakaya yatırılıyor ve falaka işlemi bitince de yine ayaklarımın altı ovularak tuzlu su üzerinde zıplatılıyordum. İlk falakadan sonra ayak numarası büyüdüğü için ayakkabı giyemez olmuştum. Daha sonraları da ayak tabanlarımın patlamasıyla ayak tabanım iyileşene kadar ayakkabılarıma veda ettim. Ayak tabanım patlamış vaziyette bir iki kere daha falakaya yatırıldım. Sorgucuların üzerine kanım sıçramaya başlayınca falakaya geçici olarak ara verdiler. Bu sefer de falakanın yerine küçük torbalara doldurulmuş kum torbasıyla dövülmeye başladım. Kum torbaları genellikle sırtıma ve göğsüme vuruluyor ve "Konuşmazsan ciğerlerin çürüyecek, çok yaşamadan öleceksin" diye ısrarla konuşmam isteniyordu. Ayrıca cinsel organıma verilen elektrik yüzünden de erkekliğimi kaybedeceğimi vurgulayarak psikolojik olarak etkilemeye çalışıyorlardı. Daha sonraki günlerde don giymeme izin verilerek elimin bileğinden kalorifer borusuna oturamayacak bir şekilde kelepçelendim. Yarım şişe suyun içerisine sudan fazla tuz katarak zorla zehir gibi acı tuzlu suyu içirttiler. Ve gece gündüz uyutulmayarak aç bırakıldım. Vücudum açlığa susuzluğa, uykusuzluğa dayanamayıp ayakta at uykusuna dalınca kafamdan aşağı boşaltılan soğuk su ile kendime geliyor ve geceleri dökülen soğuk su yüzünden saatlerce titremeye başlıyordum. Zorla içirilen tuzlu suyun etkisiyle de vücudumun suya duyduğu ihtiyaç iki kat fazlalaşıyor, her su istediğimde de "konuşursan doyarsın su verilecek" denilerek bir damla su için olmadık hilelere başvuruyorlardı.

Bütün bu işkencelerden sonra kendi deyimleriyle 'ötmediğim için öldürüleceğimi' ve infaz için hazırlanmamı söylediler. Göz bağımın burun boşluğundaki ip kalınlığında ışık sızan yere de pamuk tıkayarak "pencereden aşağı atacağız seni, konuşursan kurtulursun" dediler. Daha sonra beni percere önüne getirdiler. Pencereyi açtıkları için yüzümü yalayan ılık rüzgârdan pencere önüne getirildiğimi anladım. Son kez konuşup konuşmayacağım sorulduğunda konuşacak bir şeyimin olmadığını belirttim. Bunun üzerine "son duanı et, bizden günah gitti" denilerek, pencere önü zannettiğim yüksekce yere çıkardılar. Ve buradan aşağı itildim. İtilmemle birlikte boşluktan aşağıya düştüğüm hissine kapılarak düşüş çığlığına başlamamla birlikte kendimi yerde buldum. Meğerse pencere önüne yanaştırılan masanın ucuna çıkarıldığımı bir buçuk metre mesafeden yere düşünce anladım. Bu bir psikolojik işkenceydi. Boşluktan aşağı kendimi düşüyor zannederek attığım çığlığa işkenceciler hep birlikte kahkaha atarak "çok güzel opera söylüyorsun, çok hoşumuza gitti. Bir daha deneyelim mi?" diyerek dalga geçmeye başladılar.

Ertesi gün de Boğaz Köprüsü'nden aşağıya atacıklarını söyleye-

rek taksiye bindirilip yola çıktık. Boğaz Köprüsü'nü geçmemize rağmen herhangi bir şey olmamasından dolayı bunun da psikolojik etkilme yöntemlerinden biri olduğuna yorumladım. Ve kısa bir seyahatten sonra Cevizli Karakolu'na getirildiğimi, arabanın karakol önünde durmasından anladım.

Karakolda dört sivil giyimli, I. Şube polisleri arasına katılarak duvarın önüne dizildik. Kapı açılarak görgü şahidi diye lanse edilen ve daha önce Cevizli Karakolu'nun komiseri tarafından tanıtıldığım (sonradan öğrendiğime göre yaralanan şahsın yeğeni olan) kızı, teşhis için önümüze getirdiler. Kıza mağduru vuran şahsın bunların arasında olup olmadığı soruldu. Daha önceden ben bu kıza tanıtıldığım için eliyle beni göstererek *"ateş ederken görmediğini, yanından kaçan şahsa arkadan benzediğimi"* belirterek beni gösterdi. Ve hazırlanan teşhis tutanağına teşhis edildiğime dair imza atmam istenildi. Ben de bu kıza daha önceden komiser tarafından tanıtıldığımı, bu nedenle imza atamayacağımı belirttim. Karakolda tekme tokat dayak atılarak *"şubeye vardığımızda ölümlerden ölüm beğen"* diye tehdit edildim.

Ben artık işkenceci polislerin gözünde iki ayrı kişi tarafından teşhis edildiğim için tamamen suçluydum! Bütün bu olan bitenlere rağmen olayı kabul etmeyişim onları çıldırtacak kadar etkiliyordu. İşkencecilerin şefi, *"suçüstü yakalanmasına rağmen, iki kişi de teşhis etmesine rağmen, bir olayı dahi kabul ettiremediniz ve hangi örgüte mensup olduğunuzu da ortaya çıkaramadınız beceriksiz herifler"* diye aynı odada alçak sesle, kızgın bir şekilde bozuk atıyordu. Beni bunun üzerine hertürlü teknik işkenceyi bir kenara bırakarak çember içerisine aldılar. Çember içerisinde tekme tokat ve yumrukla dövülmeye başladım. Her yumruk ve tekme yiyişimde de çember içerisinde elden ele dolaşıyordum. On beş yirmi dakika kadar dövüldükten sonra işkencecilerden biri olanca gücüyle yumurtalıklarımın tekme vurdu. Yumurtalıklarımın duyduğum dayanılmaz sancı yüzünden basbas bağırıma başladım. Beni zorla tuvalete götürerek idrarımı boşaltmamı istediler. Amaçlarının üreye kan karışıp karışmadığını kontrol etmek olduğunu sonradan öğrendim. Daha sonra işkencecilerin şefi komiser *"ürene kan karışsaydı ölümden kurtulma şansın çok azdı"* dedi.

Acılar içinde kıvrandığım için doğal olarak ayakta duramıyordum. Yere eski bez parçaları serilerek üzerine yatırıldım. Sorgu komiseri kapı ağzındaki diğer polislerle alçak sesle aynen şunları söyledi: *"Bunun durumu çok ciddi, hemen ifadesini hazırlayın, Selimiye'ye sevk edelim, ölürse orada olsun"* dedi. Yirmi dakika içerisinde baştanberi söylediklerimin doğrultusunda ifade tutanağını hazırlayıp imzalamamı istediler. Hazırlanan ifade tutanağını satır satır okuyarak, anlattıklarımın uygun olduğu için imzaladım. Beni bir iki saat içerisinde Selimiye Askeri Kışlası'na sevk ettiler. Selimiye'ye götürülürken de

"elimizden kurtulduğunu sanma, seni yeniden alacağız. Suçunu kabul etmeden birinin buradan kurtulması bizim kitabımızda yazmaz..." tehdidiyle I. Şube'den ayrıldım. Selimiye'ye vardığım günün ertesinde 12 Eylül darbesi yapıldı. Selimiye'den Sultanahmet Askeri Cezaevi'ne gönderildim. Sultanahmet Askeri Cezaevi'nde yumurtalıklarımın rahat-sızlandım, aylarca idrarımdan kan geldi. Cezaevi doktoruna çeşitli kereler çıkmama rağmen rahatsızlığımın hiç ilgilenmedi, tek verdiği ilaç ise ASP isimli aspirin oldu. Geçirdiğim bu süreç içerisinde gördüğüm işkenceleri protesto etmek için de I. Şube'de gerçek kimliğimi açıklamadım. Cezaevine gelince de bu anlayışıma uygun davrandım. Çünkü kaldığım Sultanahmet Askeri Cezaevi'nde "ülkeyi siz bu hale getirdiniz diye" sudan gerekçelerle askerler tarafından coplarla dövülüyorduk ve topluca işkence görüyorduk. İşkencenin hertürlüsünü protesto etmek için yargılanmaya başladığım dönemde de kimliğimi açıklamadım. İstanbul I. Ordu SYNT. I. nolu Askeri Mahkemesi'nde devam açıldı ve sahte kimlikle uzun bir süre yargılandım. Daha sonra kaldığım semtten beni tanıyan bir şahsın yakalanması ve gerçek kimliğimi açıklamasıyla birlikte 29.4.1981 günü tekrardan I. Şube'ye alındım.

Şubeye adımımı atmamla birlikte gözlerim bağlanarak bana yeni işkence metotları anlatıldı. Bu anlatılan yeni işkence metotlarını bilip bilmediğimi sordular. Bilmediğimi belirtince de "sen eski işkence metotlarını ve onlara karşı dayanma biçimlerini de biliyorsun, kaşarlanmışsın. Sana bilmediğin işkenceleri uygulayacağız. Bunlar 12 Eylül'ün ürünleri," diye tanımladıkları ağır işkence metotlarını bana hemen uygulamaya başladılar. Üzerime verilen ve gerçeğe alakası olmayan bu ifadeye göre Türkiye'nin en büyük birçok ilinde 'gezici silahlı TİM oluşturarak eylem yapan' bir kişi olduğuma inandıkları için benim aklımın ucundan bile geçmeyen sayısız banka soygunlarını tek tek anlatmam isteniyordu. Koltuk altlarıma kadar meşin bir iple bağlandım. Kollarımdan kaldırılarak tahta bir masaya çıkarıldım. Masa üzerinde boyum, hemen hemen tavana geçecek gibiydi. Kollarıma bağlanan demir boru, tavana sabit olarak monte edilmiş halkaları biraz kaldırılarak takıldı. Manyetonun kablolarından biri cinsel organıma, diğeri de kulağıma bağlandı. İki ayak bileğime de zorla çıkarttıkları pantolonumu kesilmesin diye sardılar. Ayak bileklerime sarılan pantolonu üzerinden halat gibi kalın bir iple bağladılar. Ayak bileğime bağlanan ipin ucunun ne gibi bir şeyin üzerine bağlandığını göremediğim için bu konu üzerinde herhangi bir tanımda bulunamıyorum. Yalnız ayak uçlarımla üzerine bastığım masa altımdan çekilinci boşlukta sallanmaya başladım ve hemen ayak bileklerime bağlanan kalın ip birdenbire gerginleşerek bacaklarımı aşağıya çekmeye başladı. Ve yukardan aşağıya gerdirilmeye başladım. İşkenceci polisler, "bedava

boyunu uzatıyoruz, seni kısa boyluluktan kurtaracağız” diye benimle dalga geçmeye başladılar. Aynı anda cinsel organıma ve kulağıma bağlanan kablonun manyetosu çalışmaya başladı. Bir anda birçok organımı hedef alan bu işkence türü bana dayanılması zor, bir acı ve ızdırıp vermeye başladı. Yukardan aşağıya gerdirildiğim için duyduğum acılar karşısında bir santim bile kıpırdıyamadım. Sadece ve sadece tek yapabildiğim şey ise acılar içerisinde inliyor, işkencelerin bütün sorumlularına ve insanlığa isyan ediyordum.

Bu işlemler sürerken birden ne olduğunu anlayamadığım korkunç bir sancı belime sivri uçlu bir hançer gibi tüm acımasızlığı ile saplanıverdi. Aynı anda bütün iliklerim yukardan aşağıya boşalıyormuşcasına bir his kapladı içimi. Gerdirilmem sonucu vücudumun ağırlığına uyum gösteremeyen kollarıma sarılan bağ, sağ kolumun dirseğine kadar sıyrıldı. Bu fırsattan yararlanarak kafamı sağ dirseğime doğru eğip bir çırpıda gözbağımı çıkarıp attım. Bir anda bütün işkencelerle ve özellikle yumurtalarımı ezen karşıdaki işkenceci ile gözgöze geldim. İşkenceler olayın ilk şaşkınlığıyla yüzlerini elleriyle kapayarak saklanacak yer aradılar. Hepsinin yüzlerini gördüğümü anlayınca saklanmaktan vazgeçtiler. Ben hepsine *“bu yaptığınız işkencelerin hesabını bir bir soracağım. İşkenceler cezasız kalmayacak”* diye bağırdım. Bunun üzerine bana ağız dolusu küfürler edilerek *“Senden mi korkacağız orospu çocuğu. Kapatmayın bu orospu çocuğunun gözlerini, korkup korkmadığımızı anlasın”* diyerek gözbağımı bir daha takma gereğini duymadılar. Artık bu gördüğüm yüzleri hiç unutmayacak bir şekilde acılar içerisinde beynime kazımıştım.

Belime saplanan korkunç ağrı dayanılması gibi bir ağrı türü olmadığından, adeta ölüp ölüp diriliyordum. Dayanılmaz ağrı ve ızdırıp yüzünden istem dışında gözpınarlarımdan yaşlar yağmur damlası gibi dökülmesine neden oluyordu. İstirap dolu yüzüm ve ıslak gözlerim, işkencelerin yüzleriyle karşı karşıya olmasına rağmen hepsi de bu manzaradan zevk aldıklarını açık bir şekilde ispatlıyorlardı. İşte ben böyle insanların elinde sorgulanıyor ve insanlık onurum ayaklar altına alınmak isteniyordu.

Aslı olduğum tavandan aşağı indirildiğimde bir boş çuval gibi yere yığıldım. Belime saplanan korkunç, dayanılması güç ağrıyla yerde kıvranıyordum. Kollarımdan tutup ayağa kaldırmaya çalıştılar, yine boş çuval gibi yere yığıldım. Bacaklarıma hükmedemiyordum. Sanki bacaklarım vücudumun bir parçası değildi. Yani felç olmuştum. İşkenceler birden teleşlanmaya başladılar. Yere bir şeyler sererek üzerine yatırdılar. Ve beni tedavi ettireceklerini söylediler. Sorgu komiseri bana Sarıyer’de Uğur Dünder’in programına çıkan ünlü bir çıkıkçı olduğunu söyleyerek, bu çıkıkçıyı getireceklerini ve çıkıkçı belimi çekince hiçbir şeyimin kalmayacağını anlattı. Ve *“çıkıkçı*

geldiğinde de yaptıklarımızı anlatmayacaksın. Ayağım kaydı, merdivenlerden düştüm" diyeceksin, diye sıkı sıkıya tembih ettiler. İkinciye doğru ismini sonradan öğrendiğim HACI ÖMER UZGEL isimli yaşlı, çember sakallı bir adam elinden tuttuğu küçük bir çocukla yattığım odaya girdi. Çıkıkçı "yavrum neyin var, ne oldu sana?" diye sorunca olanları bir çırpıda anlattım. Bu anlatımım üzerine yaşlı çıkıkçı, Hacı Ömer Uzel, tedirgin bir tavırla polislere, "röntgen filmimin çektirilip çektirilemeyeceğini" sordu. Polislerden olumsuz yanıt alınca, "Ben bu gence elimi sürmem, işin içinde ömürboyu sakat kalmak da var. Yukarıda Allah var, ben sorumluluğu alamam. Vicdanen huzursuz olurum. Röntgen filmi çektirin, ondan sonra belini çekerim" dedi.

Çıkıkçı Hacı Ömer Uzel gittikten sonra polislerden biri "biz sana bir şey söyleme demedik mi ulan" diye bağırarak ayak tabanıya yüzümü ezmeye başladı. Daha sonra beni ambulansla Bağlarbaşı Polis Hastanesi'ne götürdüler. Bu hastanede röntgen filmi çekirdiler. Şubeye getirildiğimde daha önce kaldığım odadaki yere yeniden yatırdılar. Polisler gözlerimi geçici olarak bağlayacaklarını söylediler. Gözlerim bağlanınca yanıma tanınmayan bir görevlinin geleceğini anladım. Ambulansla yeniden hastaneye götürülürken, polislerin anlatımına göre gözlerim bağlandığında yanıma 1. Şube'nin doktoru gelmiş. Bacaklarıma iğne batırarak refleksimin olup olmadığını kontrol etmiş. İğne yerleri kanamasına rağmen bacaklarımda hiçbir his olmadığını görünce bir de sivri uçlu ince bir demirle ayak tabanlarıma aşağıdan yukarı demirin sivri ucuyla sürmüş. Gene bir refleks görmeyince röntgen filmimi inceleyerek komişere "bırakın şu çıkıkçıyı, bunun acilen hastaneye kaldırılması lazım. Durumu çok ciddi" demiş. Bunun üzerine ambulansla hastaneye götürülmeme karar verilmiş. Bunları hastaneye giderken ambulansla bana refakat eden polisler anlattı.

Kısa bir ambulans yolculuğundan sonra Haydarpaşa Askeri Hastanesi'ne yatırıldım. Benim rahatsızlığımın belli bir süre çok iyi bir şekilde sinir cerrahisi bir doktor ilgilendi ve daha sonra acilen fizik tedavisi bölümüne devretti. Fizik tedavisi bölümünün sorumlusu olan psikolog Yarbay Cumhuriyet, -soyadı ya Dağdelen, ya da Kayadelen olması gerekiyor- isimli doktorun sorumluluğu altına girdim. Dr. Yarbay Cumhuriyet, belli bir süre fizik tedavimle ilgilendi. Fizik tedavisi bağı işe yaradı, bacaklarımda bazı bölgeleri azımsanmayacak kadar duyarlılık kazandı. Daha sonraları Yarbay Dr. kullanmam için bazı ilaçlarla bir de damla verdi. Bana verilen bu damlayı tedavimle ilgili bir ilaç zannettiğim için uzun bir süre aksatmadan kullandım. Haldon isimli damlayı her alışımında oto kontrol sistemim altüst oluyor ve çevreye ilgisizleşiyordum. Aynı zamanda bu damla beni oldukça halsizleştiriyor, kolumu yerinden kaldıracak gücü zaman zaman bu-

lamadığım oluyordu. Ve çevreme ilgisizleştiğim gibi, koğuş arkadaşlarımın basit bir sorusuna alâkasız cevaplar vermeye başladım. Ben bunları yaşarken, bir gün koğuşumuza sara tedavisinden dolayı Bakırköy Akıl Hastanesi'nden bir arkadaş geldi. Bu arkadaş benim Haldon isimli ilacı kullandığımı öğrenince "*Sen akıl hastası mısın?*" diye sordu. Beni daha önceden tanıyan bu arkadaşın sorusuna şaşırđım. Ve arkadaş bu ilacın Bakırköy Akıl Hastanesi'nde delilere verildiğini, ilacın özelliğinin ise verilen hastayı kastığını, kaskatı bıraktığını, daha sonra kasılan hastaya antisi olan -yumuşatıcı, çözücü- Akinatör isimli ilacın enjekte edildiğini anlattı. Arkadaşımın bu anlatımları karşısında ben adeta donup kalmıştım. Çünkü Yarbay Dr. Cumhuriyet'ten akıl hastası muamelesi görüyordum. Hemen doktora bu damlayı kullanmak istemediğimi, kullandığım takdirde oto kontrol sistemimi kaybettiğimi ve çevreye ilgisizleştiğimi, beni çok dermansız ve halsiz bıraktığını anlattım. Bu anlatımlarıma ve gördüğüm yan etkilere "*psikolojik*" dedi. Damlayı içmeyeceğimi anlayınca da aynı ilacın iğnesini zorla yaptırmaya başladı.

Tedaviye muhtaç olmama rağmen tam iyileşmeden sorgu için yeniden 1. Şube'ye alındım. İşkenceler karşısında ağırlaşarak yeniden hastaneye getirildim. 1. Şube'ye götürülmeden önce her zamanki gibi Haldon isimli ilacı zorla iğne olarak vurdular. 1. Şube'de sorulara alâkasız ve abuk-sabuk cevaplar verince durumuma sorgucular da şaşırmış, Şube'den hastaneye gelirken ilacın etkisi az da olsa gitmişti. Sorgucular şaşkınlığını gizlemeyerek bana ne olduğunu sordular. Ben de ilaçların etkisi diye kestirme cevap vererek geçiştirmeğe çalıştım. Hastaneye getirildiğimde Dr. Yarbay Cumhuriyet'e 1. Şube'de ne konuştuğumu bilmediğimi, yapılan sorgumu ve alınan ifademi sağlıklı bir kafayla vermek istediğimi, bunun için de bu ilacın bana verilmemesini istedim. Bu istemim üzerine aramızda tartışma çıktı. Hatta koğuş arkadaşlarımdan biri de bu tartışmaya girdi. Koğuş arkadaşlarımdan Aslan Tayfun Özkök, "*1. Şube'ye sorguya gittiğimi, sağlıklı bir şekilde ifade veremediğimi anlatarak bu ilacı arkadaşımıza zorla veremezsin*" diyerek tepkisini belirtti. Bu tepkimiz üzerine Haldon isimli ilaç belli bir süre sonra kesildi. Bu ilacın verilmesi durdurulduktan sonra başka bir yöntem geçildi. Haydarpaşa Askeri Hastanesi'nde sanki bir nevi sahipsiz kobaydım.

Sözde yeni *tedavi* şekli ise bir sabit masa üzerine konulmuş düğmesi açıldığında lambası yanan ve çeşitli yükseltici ve düşürücü ayar düğmeleri olan, elektrik toplayan ve topladığı elektriği yüksek dozda ileten bir aletten çıkan uzunca iki kablunun uçlarına adeta iki iri kulaklığı andıran araç bağlıydı. Masaya zorla yüzüstü yatırılıyor, kafam ve bacaklarımdan sıkı sıkıya tutuluyordum. Belime elektrik akımının daha iyi geçmesini sağlayan tuzlu suda ıslatılmış branda bezi konu-

yor ve üzerine kablonun bağı olduğu irice kulaklığa benzeyen cisim, Dr. Yarbay Cumhuriyet tarafından belime sıkı sıkı bastırılıyordu. Bastırma olayından sonra yarım saniyeden daha az bir süre geçtikten sonra masa üzerindeki cihaza depolanan elektrik yıldırım hızıyla belime bir veya iki kez beton ağırlığında yüksekte düşen balyoz etkisi gösteriyordu. İki kişi bacak ve kollarımdan tutmasına rağmen bunların elinden beni havaya savurarak yattığım yerden iki büküm yere düşürüyordu. Yüksek oranda elektrik şoku vücuduma girmesiyle birlikte kulakları tırmalarcasına bana korkunç bir çığlık attırıyor ve gözlerimden yaşlar akıtarak ağlamama neden oluyordu. Sözde *tedavim!* için uygulanan yüksek oranda elektrik şoku, 1. Şube'deki verilen elektriği ehven-i şer mantığıyla arar oldum. Daha önceden görmüş olduğum fizik tedavisi bir parça da olsa etkili oldu. Çok zor da olsa yürüyebilme imkânına kavuşmuştum. Uygulanan yüksek oranda elektrik şoku yüzünden daha da kötüleştim. Bu halde yeniden 1. Şube'ye alınarak Sultanahmet Askerî Cezaevi'ne getirildim. Cezaevinde aylarca şiddetli sancılarla kıvrandım. Belimden ayak topuklarıma kadar inen dayanılması zor şiddetli sancı yüzünden ne yatabiliyor, ne yattığım yerden doğrulabiliyor, ne de doğru düzgün yürüyebiliyordum. Yürüyüş tarzım adeta bir yengeçin yürüme tarzına benziyordu. Sultanahmet Askerî Cezaevi'nde rahatsızlığım ile ilgili çeşitli defalar doktora çıktım. Cezaevi doktoru "*Ben bir şey yapamam*" diyerek ASP isimli aspirin veriyor, başka bir şey yapmıyordu.

1. Şube'den Sultanahmet Askerî Cezaevi'ne geldikten sonra Sıkıyönetim Askerî Savcılığı'na gördüğüm işkenceler yüzünden sakat kaldığımı belirterek işkenceciler hakkında yasal işlem yapılmasını isteyerek dilekçe verdim. Aradan aylar geçmesine rağmen dilekçeme hiçbir yanıt alamadım.

Ekspertizle ilgili olarak el yazımın alınması için 2.2.1982 tarihinde yeniden 1. Şube'ye alındım. 1. Şube'den Metris Askerî Cezaevi'ne getirildim. 2 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'nde THKP-C Kurtuluş toplu davası açıldı. Bu davada ben sanık olarak yargılandığım için sorgum esnasında mahkeme heyetine 21.1.1983 tarihli bir dilekçe vererek işkenceciler hakkında yeniden suç duyurusunda bulundum. Aylar sonra mahkemede verdiğim dilekçeyle ilgili olarak Selimiye'ye götürüldüm. Sıkıyönetim Askerî Savcısı ifademdi aldı. Alınan ifademde nasıl işkence gördüğümü, nasıl sakat bırakıldığımı tek tek anlattım. Vermiş olduğum dilekçemde sakatlığım ile ilgili olarak getirilen çıkıkcı Hacı Ömer Uzgel'in şahit olarak dinlenmesini ve hastane kayıtlarımın araştırılmasını, ayrıca sorgu komiseri de dahil olmak üzere beş işkenceci polisi işkence seansında gözlerimi açtığım için yüz kişi arasına konulsa da teşhis edebileceğimi anlattım. Anlatımlarımın birçoğunu zapta bile geçirmedi. Sadece anlattıklarımı kısaca özetlediler.

Ayrıca benden işkence yapanların isimlerini istediler. Ben de Askeri Savcılığa 1. Şube'deki işkence sırasında gözbağımı açıp işkencecileri tanımamın bile büyük bir lütuf olduğunu, ayrıca işkence yapanların üzerlerinde ismini belirten herhangi bir sicil nosu ve künye vb. şeyler taşımadıklarını ve sivil giyimli olduklarını anlattım ve bu anlamda açık kimliklerini veremeyeceğimi belirttim. Ayrıca amaçlarının gerçekten işkenceciler hakkında dava açmaksa, beni sorgulayan işkencecilerin açık kimliklerini öğrenmenin zor olmadığını, 1. Şube'nin kayıt defterlerinde kimliklerinin kayıtlı olduğunu ve araştırılırsa buradan tespit edilebileceklerini anlattım. Bu alınan ifademde uzun bir sessizliğe gömüldü. Aradan uzun koca bir yıl geçtikten sonra 25.7.1984 tarihli olup bana 14.8. 1984 tarihinde tebliğ edilen Kayıt No: 1983/649, Esas No: 1983/649, Karar No: 1984/127 nolu olan ve bunca uzun yıldan sonra âdet yerini bulsun diye Sıkıyönetim Yrd. Savcısı M. Ural Büyükdinçer imzalı KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI tarafıma iletildi. Bu kovuşturmayla yer olmadığı kararının virgüline dokunmadan aynen aktarıyorum?

"1. Ordu SKYNT Komutanlığı Adli Müşavirliğinin 9.5.1983 gün 1983/830 sayılı soruşturma emri:

İllegal örgüt üyeliği ve yaralama suçlarından Metris Askerî Cezaevinde tutuklu bulunan sanık Ali Galip Sayılğan duruşmasının yapıldığı sıkıyönetim 2 Nolu Askeri Mahkemesinde 14 Ocak 1983 günlü celsede verdiği dilekçesinde, kendisinin başka bir suçtan Sultanahmet Askeri Cezaevinde bulunmakta iken Nisan 1981 tarihinde yapılan başka bir tahkikat nedeniyle Emniyet 1. Şubeye alındığını ve burada işkenceye maruz kaldığını iddia etmiş bulunmakla verilen soruşturma emri nedeniyle tanzim edilen evrak tetkik edildi.

Müştekinin işkenceye maruz kaldığı hususundaki iddiasını gözetime alındığı tarihten uzun bir süre geçtikten sonra duruşma savunma sadedinde verdiği dilekçesinde beyan etmiş olmasının yanısıra dilekçesinde ve ifadesinde kendisine işkence yapan görevlilerin açık kimliklerini belirtmemiş bulunmasıyla birlikte delilden yoksun mücerret ve gayri-samimi kalmış bulunan bu iddiası nedeniyle ve ayrıca İstanbul Emniyet ve Merkez Komutanlığının dosya içinde mevcut 9.8.1983 gün ve 2978 sayılı tahkik raporu ve ekleri münderecatıyla aynı müştekinin aynı konuda evvelce savcılığa verdiği başka bir dilekçe nedeniyle KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI hususunda yargıca verilmiş, savcılığımızın 10.8.1983 gün ve 1983/617 esas ve karar sayılı kesinleşmiş kararı örneği münderecatına göre müştekinin bu iddiası nedeniyle herhangi bir şahıs hakkında savcılığımıza kovuşturmayla yer olmadığına 353 sayılı yasanın 105 ve 107. maddeleri gerçince karar verildi. M. Ural Büyükdinçer, SYNT Yrd. Savcısı"

Gördüklerim ve yaşadıklarım bu kadar olmayacaktı elbet. Madem ki bir kere tutsak alındım, başıma gelecek şüphesiz çok şeyler olacak-

tı. 2.10.1982 tarihinde Metris'te kaldığım koğuşun mazgalı açılarak hazırlanmamı ve İstanbul dışına emniyete gönderileceğimi belirttiler. Benim için yeni bir eziyetle dolu yaşam türünün başladığını anlayarak yola çıktım. Uzun bir yolculuktan sonra Kayseri Komando Hava İndirme Tugayı'na vardık. Niye buraya getirildiğimi ve ne için gözetime alındığımı hafızamın en ince ayrıntılarını zorlamama rağmen herhangi bir ipucu yakalayamadım. Hava İndirme Tugayı'nda kapıdan girdiğimiz büyükçe binanın üst katı cezaevi, yani tutukluların kaldığı yer, orta katı görevlilerin sorgu yaptığı yer, alt bodrum katı ise gözaltındaki insanların kaldığı yer. İçeri alınmamla birlikte gözlerim bağlanarak bir odaya sokuldum. Sakat olduğum için ayakta duramadığımdan dolayı bir sandalyeye oturtuldum. İlk söze başlayan sorgucu *"Yüzünde derin bir yara izi vardı, nerede estetik ameliyatı oldun?"* dedi. Ben bu soru karşısında şaşırımdım. Zira hayatımda ne yüzümde herhangi bir yara oldu, ne de estetik ameliyatı olmuştum. Ben sorgucuya, *"Bugüne kadar yüzümde ne yara izi oldu, ne de estetik ameliyatı oldum ve bunu da nereden çıkardığını anlamadığımı"* belirttim. Bunun üzerine bu soruyu neden sorduğunu ve buraya ne için getirildiğimi anlattı. 1980 öncesi Kayseri'de bir kuyumcu soygunu esnasında kuyumcu vurularak öldürülür. Soygunu yapan şahsın suratında derin bir yara izi olduğunu, görgü tanığının da var olduğunu, belirtti. Ve bu olayın birinci derecede faili olduğumu belirterek tutuklu bir şahsın üzerime ifade verdiğini belirtti. Oysa bu olayın olduğu tarihte ben Samsun Cezaevi'nde tutukluydum. Sakat olduğum için de bu konuda herhangi bir işkence yapmadılar. Üzerime ifade veren şahısla yüzleştirdiler. Bu şahıs ifadesinde diretince şaşkınlığım daha da arttı. Daha sonra üzerime ifade veren şahısla yalnız görüşebilme imkânını buldum. Neden böyle yaptığını sorduğumda da bana şunları anlattı? *"12 Eylül'den sonra Kayseri Halkla İlişkiler Derneği (HALK-DER)'e gelip giden birçok kişiyi örgüt üyesi olarak yakaladılar. O dönemler çok ağır işkenceler vardı. Falaka, askı, elektrik gibi işkence türlerinin hepsi uygulanıyordu. Bizimle birlikte yakalanan Osman Taştekin isimli arkadaşı da işkenceden öldürdüler. Çok ağır işkencelerden geçirildik, Konya Askeri Mahkemesi'nden çoğumuz tahliye edildik. Ve şimdi bizi yeniden yakaladılar. Bu eylemin faili bulunmadığı için de olayı 'yapsanız yapsanız siz yapmışsınızdır' diye gözaltına alındık. Osman da öldürülünce çok korktum, bu olaya bir fail bulmam gerekiyordu Senin de yakalanmadığını zannediyordum, korkudan senin ismini verdim, nasıl olsa seni bulamazlar diye."* Bu arkadaşına cesaret verdim. Sen gerçeği anlat, sana hiçbir şey yapmazlar, diyerek cesaretini artırdım. Mehmet Şahin işkence sonucu vermiş olduğu yalan beyanı düzelterek doğruyu anlattı. Ve görgü tanığı olan maktulün eşi karşısında teşhise çıkarıldım. Görgü tanığı bu kadın kesinlikle olayı yapan kişi olmadığını belirterek olayı yapan

kişiyi hiç benzemediğimi belirtti. Daha sonra alınan ifademde bu olaydan hiç bahsedilmedi ve böylece bu olay kapatıldı.

Kayseri Hava İndirme Tugayı'nda Osman Taştekin öldürüldükten sonra yapılan işkenceler biçim değiştirdi. Burada gözlerimle gördüğüm işkenceleri aynen aktarmak istiyorum. Tutukluların kaldığı bodrum katta gözler sürekli bağlı kalmaktadır. Kişiler yüzü duvara dönük bir şekilde ve yaslanamayacak kadar aralıklarla hiç uyutulmadan günlerce ayakta tutuluyordu. Kimi zaman *cezalı* denilerek yiyecek verilmiyor, gündüzleri belirlenen bir saatte de tuvalet ihtiyaçları görülmesi için izin veriliyordu. Pentagon'un, casuslar savaşında ve casusları konuşurmak için uyguladığı işkence aynen burada sürdürülüyordu. Tutuklu günlerce aç, susuz, uykusuz bırakılarak direnme gücü ortadan kaldırılıyor, iddia edilen eylem ve faaliyetlerin failleri böylece tespit edilmiş oluyordu. On gün, on beş gün veya direnebilirse yirmi beş gün hiç uyutulmayan tutuklu sağlığı ruhsal olarak bozuluyor, ayakta durduğu yerde hayal görmeye, hayalinde gördüğü yakınlarıyla sesli sohbet etmeye başlıyor veya eve gidiyorum diye yürümeye başlıyor. Bu garip davranışları gösterenler tokatlanarak veya su dökülerek kendisine getirilmeye çalışılıyordu. Tamamen ruhsal sağlığı bozulup da iflah olmayanlar olursa akıl hastanesine sevk ediliyordu. Günlerce ayakta durmaktan bacak ve ayakları inanılmaz derecede şişiyor ve çoğu insan bu tür işkenceyi göğüsleyemeyerek iddia edilen suçlamaları kabul ediyor ya da aklî dengesini yitiriyordu. Tutuklunun bu iki olasılıktan başka seçme şansı olmadığı için kendisi ikisinden birini tercih ediyordu. Zira üçüncü bir yol yani orta yol yoktu.

Kayseri'de bu ilginç süreci yaşadktan sonra Metris'e getirildim. Rahatsızlığımdan dolayı şiddetli sancı çektiğimden yürüme yeteneğimi kaybetme aşamasına gelmek üzereydim. Avukatım Ercan Kanar tarafından Adli Müşavirliğe dilekçeyle başvurdum. Bunun üzerine Gümüşsuyu Askerî Hastanesi'ne sevk edildim. Hastanede yapılan muayene sonucu uzman doktor *sağ ve sol disk kayması* diye adli müşavirliğe rapor verdi. Önerilen ilaçları -Romacid, Novalgin, Dersiflex, Novasin (iğne)- uzun süre kullanmama rağmen hiçbir faydasını görmedim. Gece gündüz dayanılmaz şiddetli ağrı ve sancılarla şu an yaşamımı sürdürmeme rağmen son günlerde sol ayağımda baş gösteren duyarsızlık ve karıncalanma, dönüşü olmayan bir sonun başlangıcını ortaya koymaktadır.

Adı Soyadı : Şahin Özdemir
Gözaltı Tarihi : 1981
İsnat Edilen Suç : Gasp

1981 yılında Ayazağa'daki evime kapım kırılarak baskın yapıldı. Teslim olmamla ilgili hiçbir uyarı yapılmadı. Ve evde "silahları çıkarın" diyerek bizi yanan sobaya başaşağı tuttular. Evde- misafirim, ben ve arkadaşım kalıyorduk. Defalarca silahımız olmadığını söyledik. Eğer, silahımız olduğunu söyleyen biri varsa, onunla da yüzleşmek istediğimizi söyledik. "Biz, size karakolda söyletiriz" diyerek, bizi jiplere bindirdiler. Jiplerde yüzükoyun yere yatırdılar. Semt karakoluna götürüldük. Daha içeri girer girmez hemen falakaya yatırdılar. Ağzıma şeker çuvalları tıklandı ve yanmışar saat ara ile sabaha kadar falakaya yatırdık. Ben altı kez yattığımı gayet iyi hatırlıyorum. Olmayan şeyi çıkartmamız isteniyordu. Tek söyledikleri şey, hakkımızda ihbar olduğuydu. Kendilerini Arif ve Ali olarak tanıdığım başçavuşlar (ki bunlar Maslak Karakolu'nda görevliyidiler) bize silahlı gasp yaptığımızı ve suçu kabullenene kadar da dayak yiyeceğimizi söylüyorlardı. Olayın gerçeği şöyleydi? Semtten tanıdığım Hüseyin isimli arkadaşımı silahla yakalamışlar. Silah, 7,65 çapındaymış. Hüseyin de bu silahı benden aldığını söylemiş. Oysaki başçavuşlar benden Sten, Tomson ve Kalaşnikof marka silahlar istiyorlardı. Hüseyin'le beni yüzleştirdiler. Ben de Hüseyin'e "kardeşim, silah sende yakalanmış, silahı sen taşıyorsun, niçin benim de başımı yakıyorsun? Niye bir de bu silahı benim kabul etmemi istiyorsun" dedim.

Geceleri uyutmuyorlardı. Sürekli olarak ayakta bekletiliyorduk. Su hariç hiçbir yiyecek verilmiyordu. Soygunlar yaptığımızı semtimizdeki örgütün adamı olduğumuzu kabul ettirmek istiyorlardı. Bizi emniyete gönderip, oradaki işkencenin daha etkili olacağını söylüyorlardı Arif ve Ali başçavuş.

Yapılan işkence sonucu ağzımdan kan gelmesi üzerine başçavuşlar ambülans çağırdı ve sonra gelen ambülansı geriye gönderdiler. Bu arada bizi sorgulamak için polis gelmişti. Bizim halimizi gören polis "Bunlar ölmüş yahu, ben bunların nesini sorgulayayım" diyerek geri gitti.

Daha sonra karakol görevlileri bize yemek getirdiler ve zorla yedirdiler. Sürekli ayakta tutma, uyutmama tam 16 gün sürdü. 17. günde bizi Kâğıthane Karakolu'na götürdüler.

Kâğıthane Karakolu'nda hemen falakaya yatırıldık. Toplam 30 askerden kaba dayak, tekme, tokat, ellerimize sopa vurulması iki gün sürdü. Kâğıthane'de bir binbaşının telefonuyla şubeye götürüldük. İlk gün işkence yapılan insanların çığlıkları, bir odada, ayakta bekletilerek, gözlerimiz bağlı olarak bize dinletildi. Akşam hücrelere indirildik. İndiğim hücrede cinsel organlarına kadar yanık insanları gördüm. Elektrik işkencesinden geçirilmişlerdi.

Ertesi gün yukarı odalara polislerle götürüldük. "Anlatın bakalım olayları" dediler bize. Hiçbir olayla ilgimiz olmadığını belirttik. Bu sırada yan odalardan kadın ve erkek çığlıkları geliyordu. Ayak parmaklarıma, el parmaklarıma kablo bağlandı ve elektrik verildi. Öğle olduğunda beni yan odaya aldılar. Bir saat bekledim Tekrar işkence odasına alındım. Kulaklarıma, cinsel organıma, cereyan verildi. İşkenceler sonucunda, benim kimseyle ilişkim olmadığını ama silahın benim olduğunu kabul etmek zorunda kaldım. İşkenceciler bana "biz onu biliyoruz. Sen, soygunları, örgüt elemanlarını söyle" diye işkenceye devam ettiler.

İşkenceye ara verildi. Beni yan odaya aldılar. Yan odada tek ayak üstünde beklemem söylendi. Yorulup da ayağımı yere koyduğumda arkamdan tekmeler atılıyor ve saçlarım çekiliyordu.

O akşam tekrar hücreye atıldılar beni. Yarına kadar söylemezsen, ölümlerden ölüm beğen denildi.

Ertesi gün tekrar yukarı çıkarıldım. Bacaklarıma araba lastiğine benzer bir lastik geçirildi. Ve falakaya yatırdılar. Ondan sonra da cinsel organıma kablo takıldı. "Şimdi senin işin bitecek" denilerek, yerden kaldırıldım ve yürütüldüm. Arkama dönüp yanaşmamı söylediler. Kollarımın bir şeye bağlı olarak, yerden yükseldiğimi gördüm. Kablo tekrar cinsel organıma bağlandı ve cereyan verildi. Daha önceki sordukları soygun olaylarını ve örgüt üyesi olduğumu söylememi istiyorlardı.

Şube'de dört gün kaldık. Daha sonra tekrar Maslak Karakolu'na getirildik. Birtakım evraklar hazırlanmıştı. Evrakları imzaladım. Oradan Selimiye Kışlası'na götürüldüm. Daha girer girmez, bizi çıırılçıp lak soydular ve elektrikli coplarla dört er tarafından meydan dayağı yedim.

Adı Soyadı : *Osman Kayakşu*
Gözaltı Tarihi : *20 Mayıs 1981*
İsnat Edilen Suç : *Gasp*

İkinci Şube 1. Kısım ekiplerince bir çatışma sonucu yakalandım. Ben, yarı baygın haldeyken arabaya bindirdiler. Kırmızı bir Mercedes'ti hatırladığım kadarıyla. Kendime geldiğimde beni yakalayan polislerden biri bana sorular yöneltmeye başladı. Ben, neden yakalandığımı sormaya çalıştım. Polis bana "*sen hiç İkinci Şube'ye girdin mi?*" dedi. Ben de hayır cevabını verdim. Ve aniden kemerini sökmeye başladı. Ön tarafta, şoför mahallinde oturan polis de kemerini söktü. Birden sağlı sollu beni kemerle kırbaçlamaya başladılar. Ve ikinci Şube'ye gittiğimde, böyle dayakları özleyeceğimi söylüyorlardı.

İkinci Şube'ye gittik. Beni doğruca Ahmet Ateşli'nin yanına götürdüler. O da benim bir nolu hücrede biraz bekletilmemi söyledi. İki saat hücrede kaldıktan sonra beni oradan aldılar ve hemen bitişikteki odaya götürdüler. Gözümü siyah bir bezle sıkıca bağladılar. Kimseyi göremiyordum. Karşıma bir kişiyi daha getirdiklerini hissettim ve ona benimle ilgili soru soruyorlardı. Karşımdaki de (ki sonradan suç ortağım olduğunu anladım) beni her gösterişinde polisler sille tokat nereme rastgelirse vuruyorlardı. Burnumdan oluk gibi kan geliyordu. Üst dudağım patlamıştı. Ağızımın içi kan doluydu. Dilim yarılmıştı. Sonra bir polisin benim herşeyi kabulleneceğimi söylemesi üzerine yüzümü yıkamak için tuvalete götürülmemi söyledi. Yüzümü yıkadıktan sonra hücreye konuldum.

Nöbet değişimi sonunda yeni gelen görevli polisler suçumun ne olduğunu öğrenmek için beni tekrar hücreden çıkardılar ve yan odaya aldılar. İçeri girdiğimde benim konuşmadığımı, fakat benimle ilgilenen ekip gelene kadar beni bülbül gibi okutacaklarını ve diğerlerine fırsat kalmayacağını söylediler. Birden iki üç polis kollarımdan tutarak, beni yere yatırdılar. Ayaklarıma bir ip geçirdiler ve birleştirdiler. İki kişi kollarımı tutarak, ayak dirsekleriyle göğsüme bastırıyorlardı. Aniden ayaklarım havaya dikildi. Ve ardiardına sopalar ayağıma inmeye başladı. Gözlerim bantlı olduğu için kimseyi fark edemiyordum. Ayaklarım iyice şişinceye kadar falaka sürdü. Sonra ayağa kaldırdılar. Ayakta duramıyordum. Tuzlu su üzerinde zıplamamı söylediler. Daha sonra tekrar hücreye konuldum.

Ertesi günü sorgulanmak üzere beni aldılar. Fazla işkence görmeden herşeyi açık açık anlatmamı istediler. İfademi alan iri kıyım polis -ki sonradan adının Haydar olduğunu öğrendim- ifademi verirken kendisini yanılttığımı söyleyerek üzerime çullanıyor, nerem rastgelirse vuruyordu. İfademi doğru bulmadıklarını söyleyerek bu kez ayrı bir hücreye konmamı söylediler.

Yeni konulduğum hücrede benden başka 7 kişi daha vardı. O gün bir kez daha falakaya alındım.

Ertesi gün benimle birlikte suç ortaklarımı da sorguya çıkardılar. Bu kez şahit de getirmişti polisler. Şahitler, polislerin zorlamasıyla bizi gösteriyorlardı. Bizler de tamam diyorduk ve yaptığımızı kabul ediyorduk. Amacımız bir an önce işkenceden kurtulmaktı. Tekrar hücreye döndük. İşkencenin bittiğini sanıyordum. Oysa ki işkence yeniden başladı. Önce suç ortağım iki kişiyi işkenceye aldılar. Bağırtilarından işkence yaptıkları belli oluyordu. Sesleri o kadar yakından geliyordu ki. Hücrede işkence sıranı beklerken gelen işkence bağırtilarını duymak, yapılan işkenceden daha kötüydü.

Sonunda benim de işkence sıram gelmişti. Hücreye bir bant attılar ve gözüme takmamı söylediler. Bantı taktım. İki polis koluma girdi, beni götürüyordu. Yolda bana *"şimdi işkenceye gidiyorsun. Gitmeden, bize herşeyi söyle, yoksa gideceğin yerde ananı bilmem ne yapacaklar"* dedi. Ben de karşılık olarak küfür ettim ve *"zaten kabul edeceğimi ettim, daha benden ne istiyorsunuz?"* dedim. Üzerime çullanıp, rastgele vurmaya başladılar. Dayak attıktan sonra ayağa kaldırıp yürümemi söylediler. Ne kadar yürüdüğümüzü bilmiyorum. Bazan kafamı eğmemi, bazan sürünerek yürümemi, istiyorlardı. Yani çok uzaklara gittiğimizi, hatta beni artık kimsenin kurtaramayacağını, ölüm hücrelerine götürüyorlarmış hissini vermek istiyorlar ve bunu kendileri söylüyorlardı. Ve sonunda bir odaya geldiğimizi tahmin ediyordum. Girer girmez kollarımı açmamı söylediler. Kollarımı açtığımda uzun bir kalası kollarımda tutarak daha önce hazır olan lastik kelepçelerle kollarımı bağladılar. Sonra ne olduğunu anlamadan kendimi havada buldum. Kollarım bir anda kırıldı sandım. Ve baygınlık geçirir gibi oldum. Ayağıma ise bazı şeyler bağlandığını hissediyordum. Meğer boş bir tüpgaz bağlamışlar. Ve bana konuşana kadar burada böyle asılı kalacaksın diyerek, herkes odayı terketti. Oysa içerde bazıları vardı ve terketme bana yönelik bir gözdağıydı. Bunu, ufak tefek gürültülerden anladım. Aradan 4 - 5 dakika geçmeden indirdiler. Kollarımı indirecek dermanım kalmamıştı. O durumda yine de sorguladılar beni. Ben de *"zaten öğrenmek istediğinizi öğrendiniz, başka bir şey yok"* diyordum. Biraz daha hırpaladılar beni. Sonra beni hücrelerin yanındaki odaya götürmüşler.

Odada benim gibi sanık durumunda, lakabı kamyon faresi olan

Şehabettin Fırat, Salim Çolakel ve bir de siyasî davadan gelen Zafer Yalçın adlı kişiler kollarıma yaklaşık bir saat masaj yaparak tedavi ettiler.

Ertesi gün beni tekrar işkence odasına aldılar. Çırılçıplak soyunmamı istediler. Soyunduktan sonra beni sırtüstü bir masaya yatırdılar. Önceden hazırlanmış olan masaya kollarımı, ayaklarımı ve boyunumu kelepçelediler. Ondan sonra ayak serçe parmaklarıma, el serçe parmaklarıma, kulak mememe, penisime tel bağladılar. Görevlilerden biri bir şey çevirmeye başladı. Sanki bir anda öldüğümü sandığım bir acı duydum. Meğer elektrik veriyorlarmış. Yine aynı sorgulanmam sürüyordu. Bu elektrik işi birkaç posta sürdü. Aradan ne kadar zamanın geçtiğini bilmiyordum. Üzerime biraz soğuk su döktüler. Şimdi müthiş bir su içme isteği duyuyor ve su istiyordum. Görevliler ise yarım bardak fazla su içmemin hayati tehlike doğuracağını söyleyerek, bana yarım bardak su verdiler. Tekrar hücreye getirdiler. Hücrede, benim durumumda olan kişiler, su içmemin iyi olmayacağını söyleyerek, suyu bana yasakladılar.

Bu işkence faslı değişik türden olmak üzere bir hafta sürdü. Sonunda başkaca bir suçumun olmadığı anlaşıldı. Hâlâ gitmeyi bekliyordum.

Birgün Selimiye Kışlası'na götürüleceğimi söylediler. 22 Mayıs 1981'de geldiğimiz İstanbul 2. Şube 1. Kısım'dan 28 Haziran 1981'de Selimiye'ye götürüldük. Sorgulamadan sonra niçin uzun süre hücrede kaldığımızı, işkencelerden iz kalmasın diye tutulduğumuzu öğrendik.

Bu yazdıklarım tam ruh haleti ve o anda yaşadığım psikoloji ile yazamadığımdan, eksik olmuştur. Fakat kesinlikle en ufak bir abartıya yer olmadan yazılmıştır.

İkinci Şube 1. Kısım'da bana işkence yapanlardan isimlerini öğrenebildiklerim şunlardır: Ekip şefi Rıdvan; daktiloda sorgulama; Haydar, polisler; Çakır lâkabıyla Kemal, MSP'li olduğu bilinen Osman (şişko).

Adı Soyadı : *Sadun Keve*
Gözaltı Tarihi : 1983
İsnat Edilen Suç : *İhbar Üzerine Yakalanma*

1983 yılında Van'ın Çatak ilçesinde Meran Keleşoğlu isimli şahsı dövmekten dolayı tutuklandım ve 40 gün sonra tahliye oldum. Meran Keleşoğlu ile aramız gittikçe gerginleşti. Bu günlerde babam bana bir taksi almıştı. Taksiyle çalışarak yaşamımı sürdürüyordum. Meran Keleşoğlu beni öldürtmek istiyordu. Kendisi kahvecilik yapıyordu. Bana karşı bir şey yapamayacağını anlayınca PKK'ya yataklık yapıyor diye beni, babamı, abimi ve amcamın oğlu Hüsnü Keve'yi ihbar etmiş.

O sırada ben Van'a yolcu götürmüştüm. Van'da polisler arabamı durdurdular ve arabamdaki yolcularla birlikte bizi şubeye götürdüler. Arabamı durdurdukları yer, Van'daki Akdamar Oteli'nin önüydü.

İlk etapta beni falaka odasına aldılar. Daha sonra ceryan verdiler. Her ne kadar suçsuz olduğumu anlattıysam da anlayan olmadı. Arabama müşteri olarak binen koyun tüccarları da dayaktan kismetlerini aldılar. Bana sürekli olarak şunları söylüyorlardı? "*Sen Apocusun. Onlara erzak taşıyorsun. Onlar kaç kişi? İsimleri nelerdir? Sen sürekli Seradi Heşari denilen mağaraya erzak taşıyorsun. Sana kaç para veriyorlar?*"

Gerçekten bunların hiçbirleriyle ilgim yoktu. İki gün daha işkence yaptılar bize. Sonra koyun tüccarlarıyla birlikte beni jandarma alayına teslim ettiler.

Jandarma alayında hücreye atıldık. Üç gün orada kaldık. Çatak'a haber vermişler benim tutuklandığımı söylemişler. Daha sonra da ben İbrahim Korkmaz isimli bir kıdemli başçavuşun komutasında 3 tane asker tarafından teslim alındım. Çatak'a getirildim. Çatak Jandarma Karakolu'nda iki saat nezarethanede kaldım. İki saat sonra bir askerî helikopter geldi ve beni helikoptere bindirdiler. Helikopterde bizim köyün imamlığını yapan Zeki Kıyat da vardı. Beni uçakta oturulacak yere bağladılar.

Bizi Siirt Pervari ilçesine indirdiler. İnerken gözlerimizi bağladılar. Kollarımıza girerek bizleri bir binanın merdivenlerinden indirdiler. Bir bodruma indiğimi hatırlıyorum. Adım soyadım, doğum yerim, doğum tarihim sorulup, daktilo ile kaydedildi. Gözlerim hâlâ bağlıy-

dı. Daha sonra hücelere atıldık. Akşam ilk olarak İstiklâl Marşı, An-dımız ve Atatürk ilkeleri okutuldu.

Hücrede başkalarının olduğunu da hissediyordum. Ancak gözle-rimiz kapalıydı ve gözlerimizi açarsak döve döve bizi öldüreceklerini söylemişlerdi. Az sonra birisi gözlerimdeki bandı araladı. Bu amca-mın oğlu Hüsnü Keve idi. Hücrede, benimle birlikte gelen üç kişi vardı. Bunun dışında 7 - 8 kişi daha vardı. Hüsnü'yü görür görmez babamı ve abimi sordum. Onların da başka bir hücrede olduklarını öğrendim.

Daha sonradan adının Ahmet Selvi olduğunu öğrendiğim hücre arkadaşımın durumu perişandı. Ayrıca onun arkadaşları da öyleydi. Sürekli ağlıyorlardı. Her gün sorgulamaya götürülüyorlardı.

Aradan 15 gün geçmişti. Biz hâlâ hücredeydik. Henüz sorgumuz yapılmamıştı. Sonunda sorgu sıramız geldi. Sorgulama, yapılırken orada bir teyp vardı. Teybin sesini sonuna kadar açıyorlardı. Falaka, çarmıh, manyetolu ceryan, her gün bir posta bunlar yapılıyordu. Ondan sonra tekrar hücelere.

Hücrelerin dört bir yanı kapalıydı. 10-15 kişi ancak çömelerek oturabiliyorduk. Beton üzerinde sürekli oturmaktan hepimiz üşüt-müştük. Günde iki sefer tuvalete götürülüyorduk. Yediğimiz içtiği-miz ise askerlerin artıklarıydı. Her gün üç çeyrek ekmeğe bize verili-yordu. Eğer askerlerden yemek artarsa bize veriliyordu, yoksa kuru ekmeğe talim ediyorduk.

32 gün sonra suçsuz olduğumuz anlaşıldı. Bizi bıraktılar. Bırakır-ken de "*Sakın Pervari'de kimseyle konuşmayın ve bir saat bile durmayın. Hemen köyünüze gidin*" dediler. Ben, imam Zeki Kiyat, Hüsnü birlikte bırakıldık. Babamı ve abimi daha önceden bırakmışlar.

Pervari'den bir taksi ile Siirt'e geldik. Oradan da Van'a doğru yola koyulduk.

Adı Soyadı : *Saim Bayram*
Gözaltı Tarihi : *22.7.1983*
İsnat Edilen Suç : *Gasp*

22.7.1983 tarihinde saat 18.00'de 2. Şube 1. Kısım memurları tarafından Süleymaniye semtinden alındım. Şubeye götürülene kadar araba içerisinde kabaca suratıma yumruk ve cop darbeleriyle vurularak dövüldüm. Beni alan memurlardan dövenler, isimlerini daha sonra öğrendiğime göre Kemal ve Talip isimli polisler idi. Tabii bunların dışında da başka polisler vardı.

Şubede gözlerimi bağladılar ve beni odaya aldılar. Kabaca, birçok polis tarafından meydan dayağı yedim. Gözlerim bağlı olduğu için kaç kişi olduklarını bilemiyordum. Bu dayak süresi yaklaşık bir saat sürdü. Dayak esnasında üzerimdeki elbiselerim yırtıldı, yediğim darbeler sonucu yüzüm gözüm kanlar içerisinde idi. Kafam yarılmıştı. Benim alındığımdan haberi olan gazetecilerin kapıya birikmeleri ve beni görmek istemeleri sonucu işkenceye ara verildi. Daha önce üzerimden çıkardıkları paltomu giydirdiler, yüzümdeki kanları sildiler ve beni gazetecilere göstermek için başka bir odaya aldılar. Bu arada gazeteciler resmimi çektiler .

Gazeteciler gittikten sonra yine işkence yapılan odaya alındım. İşkenceye, yine meydan dayağı ile başladılar. Daha sonra polisler, evime gitmek istediler.

Eve götürülürken arabanın içerisinde dışarıyı görmemem için ve de kimsenin beni görmemesi için beni arabanın içine yatırdılar. Evimde arama yaptılar ve tekrar Şubeye götürüldüm. Tüm bunlar üç saat içerisinde oldu.

Şubede beni yalnız başıma bir hücreye koydular. Aradan yarım saat geçmişti. Beni hücreden çıkardılar ve hemen gözlerimi bağladılar.

Görmediğim bir yere götürdüler beni. Burada üzerimi soydular. Çırılçıplaktım. Kollarımı yana açmamı söylediler, ben de açtım. Kollarıma uzunca bir şey bağladılar. Beni havaya kaldırarak bir yere askıda bıraktılar. Bana bu sırada olayla ilgili sorular soruyorlardı . Sorulardan anladığım kadarıyla odada 6-7 kişinin olduğunu tahmin ediyordum. Sağ ayağıma, sağ elimin parmağına ve cinsel organıma birşeyler bağladılar. Bu bağladıkları, sonradan öğrendiğime göre elektrik kablosuymuş.

"*Şimdi olayı anlat bakalım*" dediler. Heryerden sopalarla vurmaya, ve elektrik vermeye başladılar. Bu işkenceye 20 dakika kadar dayanabildim. Sonra bayılmışım. Vücuduma dökülen soğuk bir kova suyla kendime geldim. Ayıldıktan sonra aynı şekilde dayığa ve elektrik vermeye devam ettiler. Bu işkence yarım saat kadar sürdü. Beni yere indirdiler.

Ayakta duramayacak haldeydim. Beni yerde de dövdüler. Kollarımdan tutarak zorla kaldırdılar.

Sürükleyerek, hücreye götürdüler beni. Hücrede yere yığılıp kaldım. Uyuyakalmışım. Sonra bir tekmeyle uyandırıldım. Aradan bir saatin geçtiğini tahmin ediyordum. Ve tekrar işkenceye götürüldüm. Gene yukarıda anlattığım işkencelerin aynısına maruz kaldım.

Bu böyle, 10 gün devam etti. Sonra beni bir odaya alarak, zorla bir kağıt imzalattılar.

İşkenceler sonucu halsiz ve perişan düşmüştüm. Bu yüzden, ifade dedikleri kağıdı imzaladım. İmzadan sonra üç gün daha işkencede kaldım. Bana, başka suçlar da yüklemeye kalktılar. Sonra, 13 gün işkence yapmadılar. İki gün sonra da beni yine işkence odasına götürdüler. Bu sefer gözlerim açıktı. Bana, "*soyun*" dediler. Soyundum. Vucudumun hertarafını gözden geçirdiler. "*Tamam, işkence izleri kaybolmuş bunu mahkemeye sevkedin*" dediler. Bana da "*sakın mahkemede işkence yapıldığını söyleme. Yoksa seni yine buraya getirir, işkence yaparız. Bu sefer öldürürüz*" dediler. Ben de savcılıkta, korkudan işkence yapıldığını söyleyemedim.

Adı Soyadı : *Ali Küçük*
Gözaltı Tarihi : *4.10.1983*
İsnat Edilen Suç : *Hırsızlık*

4 Ekim 1983 tarihinde Esenler 300'lde Ptrge Kırathanesi'nde otururken Yeşilyurt Karakolu'na bağlı ekipler kahveye geldi. Kimlik-siz olduğum için ekipler beni Yeşilyurt Karakolu'na götürdüler. nce falakaya yatırdılar. Ardından armıha gerildim. Parmaklarıma ve erkeklik organıma cereyan verildi. Benden *iş vermem* isteniyordu. İşken-celere dayanamadım ve 35 *iş verdim*. Yer göstermeye gittiğimizde gösterilen yerler doğru çıkmadı. Çünkü işkence sonucu iş vermiştim. şef Muhsin Erkut benim işlere inanmadı ve 5 gün sonra beni karakol-dan serbest bıraktı.*

* Ali Küçük daha sonra toplam 7 kez hırsızlık suçundan cezaevine girip çıkmıştır.

Adı Soyadı : *Sadun Keve*
Gözaltı Tarihi : *2.3.1985*
İsnat edilen suç : *Emniyeti Suistimal*

Ben Sadun Keve. Van Çatak nüfusuna kayıtlı 1965 doğumluyum. 1985 birinci ayında Fatih Kızıldağı Dolap sokakta bir araba garajında çalışıyordum. Bir kamyon sürekli olarak garajda kalırdı. Kamyonun içi elektronik cihazlarla doluydu.

Birgün arkadaşlarıma uydum ve kamyonu alıp götürdüm. 10 gün sonra Şişli'de bir ihbar sonucu gözaltına alındım. Tüm suçları kabullediğim halde beni arkadaşlarımdan ayırdılar ve 2. Şube'de gözlerimi bağlayarak ayrı bir odaya aldılar. Başka herhangi bir suçum olmadığı halde akla hayale gelmeyecek işkenceler yaptılar.

Beni çırılçıplak soydular. Her iki ayağımı bağladılar. Sırtıma bir deynek bağladılar ve kollarımı da o deyneğe çarpmıya gerer gibi gerdiler. Daha sonra 3 metre uzunluğunda iki demir dolabın arasına astılar. Vucudum boşlukta idi. Ayaklarım yere değmiyordu. Önce kablunun bir ucunu bir parmağıma taktılar, sonra dudağıma. Daha sonra kablunun ucunu cinsel organıma takarak cereyan verdiler.

Ardından beni falakaya yatırdılar. Ayaklarım şişince sırtıma şişman bir polis biniyor, onu sorgulama odasının başından diğer başına kadar sırtımda getirip götürüyordum.

Ayaklarımın şişi azalınca beni hücreye atıyorlardı. İşkence tüm hafta boyunca sürüyordu. Cumartesi ve pazar günleri müteferrika diye bir yere bırakıyorlardı beni. Cumartesi ve pazarların dışında 16 gün işkence gördüm. Daha sonra beni ve arkadaşım M. Ali'yi, Ahmediye Karakolu'na teslim ettiler.

Karakol başkomiseri yumruklarla ve tekmelerle ilk anda bana girişti. Bayılmışım. Sonra elimi ve yüzümü yıkattılar, Fatih 1. Sulh Ceza Mahkemesi'ne çıkardılar. Mahkemede bana yapılan işkencenin tüm izlerini ve yaralarını göstermeme ve doktora çıkarılmamı isteme karşın, mahkeme bu talebimi kabul etmedi ve beni tevkif ederek, Sağmalcılar Cezaevi'ne gönderdi.

Adı Soyadı : Yılmaz Sayılı
Gözaltı Tarihi : 15.7.1985
İsnat Edilen Suç : Hırsızlık

İstanbul 2. Şube'ye bağlı ekipler tarafından yakalandım. Beni yakalayan polislerden birinin adı Veli, diğnerinin adı Yılmaz ve üçüncüsünün adını bilmiyorum.

Şube'ye alındığımda hırsızlık masası ekiplerince çarmıha gerildim. Gözümde siyah bant vardı. Çarmıh şöyleydi: İki metre uzunluğundaki çarmıh ağacına kollarını omuz üst kısmından ayağına destek vererek bağlarlar ve bu arada diğner polisler soru sorarlar; "*erkek olan kendini bağlatmaz. Sen insan değilmisin ?*" Tabii, ellerini bağlayan, işine devam etmektedir. Küfürler, vurmalar devam eder. Sen yarı ölü vaziyette teslim olmuşsundur. Birden havalanıyorsun iki çelik dolabın arasında. Kollarının koptuğunu sanarsın. Acıların ve çırpınışların faydasızdır. O acı, sanki koltuk altlarının kopmuş gibi olduğunu hissettirmektedir. Sen o acılarla kıvrılırken, kemerini soyarlar ve kısa şortunu aşağıya indirirler. Aniden cereyanı takarlar, af buyurun, kamışına, ayak parmaklarına. Dolabın arkasında da bir kolu çevirdikçe senin feryatların da yükselir. Ama sen koltuk acısını mı yoksa kamışına takılan cereyanı mı, hangisinin acısını düşünürsün. Sana sorarlar: "*Söyle lan, söyle lan, iş ver...*" Bu sırada konuşmalarını duyarısın: "*Sence indirelim mi?*" "*Dur, biraz daha kalsın. Belki söyler. Belki meçhul bir olayı çözmüş olacağız.*"

Aradan 10-15 dakika geçiyor. İki kişi seni indiriyordu. Acılarla karışık sanki yeni doğmuş gibi seviniyorsun. Ama acı dayanılacak gibi değildi. İki kolum da sanki tutmuyordu. Hele parmaklarımı oynatmıyordum.

Bu sefer ayaklarıma sert biçimde takılan kalın sopaya bağlı ip, çok gergin bir biçimde bağlanmıştı. Ver Allah ver. Sopa atılmaya başlanmıştı. Acı, dayanılır gibi değildi. Biri iniyor, biri kalkıyordu.

Bu arada yanıma başka bir polis geldi. "*Söyle lan, sana kefil olursam sana bir daha vurmazlar*" diyordu . Ben o acılar içinde, "*sanki bir melek mi geldi*" sanıyordum. Acılara dayanacak gücümü kaybetmiştim. Bana kefil olacak olana "*tamam, tamam*" diyebildim. Dayaklar bir an durdu. "*Söyle lan!*" "*Ben yaptım, yeter abiciğim*" diyebildim. "*Söyle lan, tam olarak söyle.*" Neyse, aklıma geleni söyleyebildim. "*Tamam lan, biz bunu biliyoruz, başka söyle.*" Yeniden dövmeye başla-

dılar. Onların düşüncesine göre birini yapan diğer meçhul işleri de yapmış sayılırdı. Yani soyanı meçhul olan işleri. Ben, yaptığım işi söylememe rağmen, başkaca yaptığım iş olmamasına rağmen, işkence devam ediyordu. 20 dakika sonra "abiciğim iş söyleyin, ben kabul edeyim" diyebildim. Dayak durmuştu. Ama bende hayat kalmamıştı.

Ne söylerlerse söylesinler, *evet* deyip kurtulmam tek çözümdü. Ama *evet* de yılların altına sokuyordu seni. Ama gerçeği anlatacak ve sana inanacak birini ne kadar arasan da yine de bulamıyorsun. Sanki onlar Tanrıymış gibi bir duyguya kapılıyorsun. Onlar kendilerine ben Tanrıyım deseler, *evet, siz Tanrısınız* diyebilirsiniz.

Beni gezdirmeye başladılar. Ama benim ne gezecek ne de cevap verecek halim kalmamıştı. Arada sırada ellerini yıkadıkları artık suyu ayaklarımın altına döküyorlardı. Ama koltukaltı acısı, ayaktaki şişkinliğin bazı yerlerinin patlamalarına kadar varan kanlar, sızılar da ayrı bir işkence sanki.

Beni bu vaziyette savcılığa çıkaramazlardı. Savcılığa gittiler ve "sorgulamalar bitmediği için 15 gün daha istiyoruz" dediler.

Tekrar geldiklerinde nezarete dinleniyordum. Bir bardak suya canımı verebilirdim. Böylesine canım su istiyordu. Israrla su istiyordum. Ama onlarda bilinçli olarak vermiyordu. Ben, susuzluğumun neden kaynaklandığını bilmiyordum. Meğer cereyan verdikleri içmiş. Cereyan, içimi kurutmuştu. Onlar bunun tam olarak profesörü olmuşlar. Su içmiş olsam, ciğer ve iç organlarım çok kısa zamanda işlerini göremezlerdi. Bu arada bir polis su içmenin zararlarını anlattı. Ben de kendimi tutmamın gerektiğini anlamıştım. En az bir veya iki saatin geçmesi gerekiyordu.

Daha sonra yer tespitine gittik. Onlar istedikleri gibi tutanakları tuttular. İkinci Şube'ye yeniden geldik. Beni nezarete attılar. Nezarete iki üç kişi daha vardı. Birinin adı Şiho Yıldırım'dı. Tam bir ay 5 gündür burada olduğunu söylüyordu. Bizim gibi yeni gelmiş arkadaşlara teselli veriyordu. Ama onun da hali iç açıcı değildi. Saçı sakalı birbirine karışmıştı. Sanki uzun yıllardır dağda yaşamış görünümündeydi. Onun da ayakları ve koltuk altları morarmıştı ve sakatlar gibi yürüyordu. O haliyle bize yardımcı olmaya çalışıyordu.

Benim istediğim, beni buradan alsınlar da nereye verilerse versinlerdi. Sonumuzun ne olacağı belli değildi. Günde bir defa tuvalete çıkarıyorlar, bir defa da eklemek veriyorlardı.

Adı Soyadı : *Olgun Bayar*
Gözaltı Tarihi : *10.11.1985*
İsnat Edilen Suç : *Yaralama*

Topkapı'da yakalandığımda polisler ellerimi arkaya kelepçeleyerek apar-topar otoyola bindirdiler. Olayım yaralama olduğundan aranıyordum. Karakola götürüldüğümde *"evet olayı ben yaptım"* diyerek kabullendim.

Saat öğlen vakti, Şişli sorgu memurları tarafından hücreye atıldım. İçinde su, sigara izmaritleri ve sidik kokusu mevcuttu. Beklemeye koyuldum. Onların beni çağıracağı âni sabırsızlıkla bekliyordum. Azçok polisleri tanıdığımdan, sorgu, yani işkence akşamları başlar ve sabahın erken saatlerine kadar sürer olduğundan, bana da aynı yolu deneyeceklerini, kendimi bildiğim gibi biliyordum.

Saat 1'i beş geçe kilit anahtarını yuttu ve kapı açıldı. *"Gel ulan buraya orospu çocuğu."* Karşılık vermeksizin yürüdüm. 5 kişinin olduğu bir oda ya da yazıhane olarak kullanılan bir yerdi burası. İkisi, gitme hazırlığı içinde elbiselerini değiştiriyorlardı. Ve birkaç dakika sonra gittiler.

1.78 boyunda olan sorgu şefi, *"otur yavrucuğum, şimdi bizim burada bulunuşumuzun gerekçesi senin sorgunu yapmak olduğundan, sana sorular soracağız, sen de bize söyleyeceksin, olur mu hayatım"* dedi. *"Evet efendim"* karşılığını verdim. Sağımda ve solumda ikisi de 1.80 boylarında, 25-30 yaşlarında iki polis duruyordu. Bana hiçbir şey sormaksızın, 30 yaşlarında olan polis, hayama, sivri topuklu ayakkabısıyla vurarak şimsekleri saydırdı. Ardından da *"sorulara doğru cevap vereceksin tamam mı lan"* tehdidinde bulundu. Babacan rolünde olan sorgu timi şefi, *"Bırak, öyle vurulur mu, tabii söyleyecek, söylemeyeceğim demedi ki çocuk"* diye söylendi. Yerlerde kıvranıyor, soluk alamıyordum. Benim yakalandığım tarihten bir hafta önce Şişe Cam Fabrikası soyulmuş ve ayrıca da 33.5 milyonluk banka soygunu olmuştu. Buna benzer faili meçhul olayları bana yüklemeye çalışıyorlardı. Silahı nereden, ne amaçla aldığımı, *"soyguncu değilsen kiralık katil ya da siyasi teröristlerden misin öyleyse ? Hangi örgüte mensupsun?"* türünden sorular soruyorlardı. Benim böylesi hiçbir şeyle ilgim yoktu. O yüzden *"hayır"* dedim.

"Anlaşılan bizi uğraştıracaksın" diyerek sorgu şefi ayağa kalktı. Salon gibi bir yeri olan bölüme çıktık. Dikkatimi çeken, polislin elinde

bir bez yumağı oldu. "Soyun" dediler. Külotuma kadar soyundum. "Onu da çıkar lan" dediler. "Hadi çabuk soyun, S... g... sokacağız a... koyduğumun çocuğu" diye devam ettiler. "Küfretmek, toplumda asayişini sağlamakla görevli olan polis memurlarına hiç yakışmıyor" dedim. "Vay namussuz sen neler de biliyorsun" diyerek vurmaya başladılar.

İki kolumu 2.5 metre uzunluğunda, 10 cm. kadar kalınlığında bir kalası açık kollarıma yapıştırarak bezle sarmaya başladılar. Sıkı sıkı bağlama işlemi bitince, polisler beni kalasla kaldırarak yüksek hücreler boşluğuna astılar. Polislerden biri boşlukta duran ayaklarıma vuruyor, ikincisi de taşaklarını sıkıyor, fitikleri torbalıkta gerdiriyor ve elindeki odunla vuruyordu. Üçüncüsü ise elindeki copu anüsümde gezdirerek, copu anüsümüne sokmaya çalışıyor gibi yapıyordu. Memurlara ağız dolusu küfrediyordum. Kollarımda kan dolaşımı durmuş olduğundan, kolumda bağlı olan kalasa elindeki odunla vuran işkenceci memur, kan dolaşımımı sağlamayı amaçlıyordu. Ama en kötüsü de oydu. Koluna balta vurulmuş gibi acı ve kızgın ateşte yanıyor muşçasına acı duyuyordum. Bu işkence 20 dakika kadar sürdü. Sonra askıdan indirdiler. Aynı işkence her akşamın saat 8'inde başlıyor ve geç saatlere kadar sürüyordu.

Kendilerine bir şey bilmediğimi, yaralamanın dışında başka bir ilğim olmadığını söylüyordum.

Sekizinci gün 2. Şube'ye götürüldüm. 2. Şube'nin 1. Kısımına aldılar beni ve hücreye çıkarılarak kapatıldım. İki saat sonra kapısında müdür yazan bir odaya götürüldüm. Odada 9 ya da 10 kişi vardı.

Koltukta oturan ve müdür olduğunu tahmin ettiğim kişi bana, "oğlum, neden konuşmuyorsun?" diye sordu. Ben de "Neyi konuşacağım efendim? Yapmadığım olayları neden üstleneyim. Üstlensem bile soygun paralarını çıkaramayacağımdan yalan konuştuğum ortaya çıkar" dedim.

Müdür sandığım kişi, "bak oğlum, biz Şişli emniyetine benzemeyiz. Ağzından bok çıkana kadar sana işkence yaparım. O... çocukluğunu bırak da konuş bakalım" dedi. "Oturduğunuz koltuk size yakışmıyor" dediğimde öfkelenildi ve yanında oturan iki sakallı polise "bunun anasını si...n. papucunu da bana getirin" dedi. İki sakallı polis gülererek beni hücreye koydular.

Akşam saat 9 sıralarında kapım açıldı ve bir ev salonu kadar olan bir işkence bölmesine beni götürdüler. Önce falakaya yatırdılar. Sonra kuru elektrik verdiler. Daha sonra soğuk suyla banyo yaptırarak yeniden elektrik vermeye başladılar. Bir müddet sonra bilardo masasına benzeyen bir masaya, çarınha gerilir gibi gerildim. Bir elime ip bağlanarak, masanın altından geçirildi, ve diğer elime bağlandı. Aynı yöntemle ayaklarım da bağlandı. Hareket edemiyordum. Bundan sonra penisime elektrik verdiler. Ardından ayaklarıma, mide ve vücudumun çeşitli yerlerine elektrik verdiler.

2. Şube'de üç gün kaldıktan sonra 1. Şube'ye götürüldüm.

Aynı işkence tezgâhından oradada geçtim. İki gün de orada kaldım. Memleketimden dosyam olup olmadığını araştırarak, yeniden Şişli Emniyet Amirliği'ne gönderildim. Daha sonra da olayımın bulunduğu Harbiye Karakolu'na getirilerek savcılığa çıkarıldım ve tutuklandım.

Adı Soyadı : Orhan Yüksel
Gözaltı Tarihi : 4.3.1986
İsnat Edilen Suç : Hırsızlık

Beni, 4.3.1986 tarihinde Tarlabası Balo Sokağı'ndan aldılar ve Sirkeci 2. Şube 2.Kısım'a götürdüler. Götürdükleri an vurmaya başladılar, bacaklarımı çektiler. Ayaklarımın parmak uçlarına topuklarına vurmaya başladılar. O gece beni güzel bir hırpaladılar. Daha sonra beni bir koltuğa oturtular ve elime kelepçe vurdular. Ben, sarhoştum. Bu yüzden de herhangi bir acı duymuyordum. Bu vaziyette koltukta sızmışım. Bir iki saat uyumuşum. Uyandığımda kolumda müt-hiş bir sızı duydum. Ellerim uyuşmuştu. Gözlerimi açtığımda odadaki üç polisin videoda seks filmi izlediğini gördüm. Polisler uyandığımı görünce beni aldılar ve bir hücreye attılar.

Sabah olunca beni başka bir odaya aldılar. Gözlerimi bağladılar. Beni yere yıktılar. Ayaklarımı bir değneğe taktılar. Belime de bir taksi lastiği geçirdiler. Lastiğin bir tarafı boynumun dibinde kaldı. Diğer tarafı da midemin üstündeydi. Polisin biri tam göğsümün üstüne oturdu. Daha sonra sopalarla ayaklarımı vurmaya başladılar. Sayılmayacak kadar ayaklarımın sopa ile vurmuşlardı. Ayaklarımın kan oturduğunu görünce copun ucuyla ayaklarımın tabanını, kanlar dağılsın diye copun ucuyla ovalıyorlardı. copları yedikçe nefesim kesilecek gibi oluyordu. Birara gözlerimdeki tülbenti açtım. Bir de ne gördüm ki baş komiser Turan bey bana vuruyor. Bir de kıvrıkcık, sarışın saçlı bir polisin elinde cop vardı bana vuran. Bana durmadan "*falan yeri de sen soydun, filan yeri de sen soydun*" diyorlardı. Tüm suçları kabul etmeme karşın gene de vuruyorlardı.

Falakadan sonra ayaklarımı çözdüler. Yerlere tuz serptiler ve iki kişi koluma girerek beni tuzların üzerinde gezdirdiler. Beni bıraktıklarında ayakta duramıyor ve düşüyordum. Gene koluma girip, beni tuzların üzerinde gezdiriyorlardı. 20 dakika kadar böylece gezdirdiler.

Daha sonra bu kez uzun bir deynek getirdiler. Benim iki kolumu açtılar ve o değneğe uzun bir şerit bezle sarmaya başladılar. Sandalye getirdiler. İki tane çelik dolabın arasına bıraktılar. Beni, sandalyeye çıkardılar. Deyneğin bir ucu bir dolapta, diğer ucu da öteki dolapta duracak şekilde yerleştirdiler. Altımdaki sandalyeyi aldıklarında ben asılı kalmıştım. Adının Turan olduğunu bildiğim başkomiser, elinde bir makine ile geldi ve makineyi masanın üzerine bıraktı.

Üzerindeki kabloyu açtı. Kablonun ucunda iki tane mandal vardı. Baş komiser bana doğru yaklaştı ve yanındaki polise, "*çıkartın şunun pantolonunu*" dedi. Ben o zaman cereyana verileceğimi anladım. Ben hayatımda üç dört kez falakaya yatırılmışım ama cereyanı görmemişim. Polisler, pantolonumu çözdüler. Külotumu indirdiler ve mandalın birini cinsel organıma, birini de sol elimin baş parmağına taktılar. Turan beye baktım. Yalvarıyorum. "*Ne diyorsan kabul edeceğim*" diyorum. Turan bey güfüyordu, "*yaptıklarını anlat*" diyerek. Makinenin kolunu çevirmeye başladı. Ben bağırıyor, feryat ediyorum. Onlar gülüyorlardı. 10 dakika kadar çevirdikten sonra terlemiştim. Buzdolabından soğuk su getirip üstüme döküyorlardı. Polislerden birisi eliyle kalbimi yokluyor, sonra tekrar kolu çevirmeye başlıyorlardı. Terlediğimde ise su döküyorlardı üzerime.

Daha sonra beni askıdan indirdiler. Kollarımdan tutarak gene tuzlu suda dolaştırdılar. Dayanacak gücüm kalmamıştı. Hazırladıkları tutanakların hepsini imzaladım. Daha sonra Okmeydanı ve Örnek-tepe karakollarına gittik ve Şişli Adliyesi beni tevkif ederek cezaevine gönderdi.

Adı Soyadı : Gürsel Ses
Gözaltı Tarihi : 8.3.1986
İsnat Edilen Suç : Gasp

Gerçek suçlu olan iki kişinin zorlamasıyla, çaresizlik içinde verdikleri tanıdık isimlerden birisi olarak İstanbul 2 Şube, 1. kısım ekipleri tarafından şubeye alındım. İnsan haysiyet ve onurunun hiçe sayıldığı şubede, etten kemikten yaratılmış bir insana kum torbası imiş gibi davranılıyordu. Ağızlarından çıkan cümleler "orospu çocuğu, anasını si... erkekliğini alacağız" ve iş ver den ibaretti.

Daha bana hiçbir şey sorulmadan ilk işkenceye yatırıldım.

Önce gözlerim bir eski atkıyla sıkıca bağlandı. Gözbebeğimi bile oynatamıyordum. Yere düşünceye kadar yumrukla dövdüler. Karnıma vurulan yumrukların etkisiyle yerde kıvrılırken, ayaklarımı kaldırıp, bir odunun orta yerine ayak bileklerimden bağladılar. İki yana uzatıp, ayaklarıyla üzerine bastılar. Göğsümün üzerine sandalye yerleştirip, üzerine oturdular. Karşılıklı iki kişi ayaklarımı vurmaya başladı. Uzun bir müddet devam etti bu. Sonra ayağa kalkmamı ve hoplamamı söylediler. Hoplayamıyordum. Ayaklarım beni taşıyamıyordu. Her iki kolumdan birer polis tutarak beni zıplatıyorlardı. Daha sonra yukarıda asılı duran bir kalasa kollarımı iki yandan bağlayarak astılar. Ayak parmak uçlarıma bir ucu masadaki manyetolu telefona bağlı olan iki kablo tutturdular. Manyetoyu çevirdikçe zıplıyordum. Hele bir de o yuvarlağın geri dönüşü yok mu? Bütün iç organlarım, gırtlığımı zorluyordu sanki. Bağırımıyordum. Cereyan etkisini kaybeder etmez, aşağıya sarkıyordum. Koltuk altlarım yanıyordu. Ardından o vaziyette asılı olan ayaklarım kum torbaları bağladılar. Koltuk altlarım yırtılmış, kanıyordu. İndirdiler. Kollarımdan tutup sürüklercesine, koridorda koşturdular.

Bu arada gözlerimi açtılar. Karşımda on kişiye yakın polis ellerinde coplar vardı ve kolları sıvalıydı. Arasına, kısım amiri olduğunu sonradan öğrendiğim birisi, —ki elinde telsiz vardı ve bir eli de sarıgılıydı— durumu öğrenir, ona göre işkenceye devam emri verirdi.

O sıra gene içeri geldi. Kendisine uzatılan el manyetosuyla çeşitli yerlerime cereyan verdi ve "iş ver, iş ver" diyerek küfürler ediyordu bana.

Suç konusu şuydu: Suçüstü yakalanan ve semtten şahsen tanıdığım iki kişiye şubede "siz bu işleri iki kişi başaramazsınız. Diğer suç or-

taklarnızın da adını söyleyin" dediklerinde, semtten ilk akıllarına gelen kişinin benim adım olması üzerine, ben yakalanmış ve diğer ismi verilen kişi bulunamamıştı.

Dokuz gün boyunca iki kez gündüz, iki kez de gece olmak üzere her gün dört kez işkenceye yatırılıyorduk. Gece işkencesi bazan 21.00 -23.00, bazan de 01.00 -02.00 saatleri arasında yapılıyordu. O saatlerde izleyebildiğim kadarıyla işkence yapacaklar sarhoş oluyordu.

İlk gece işkencesine çıkarıldım. Diğer arkadaşlar suçlarını kabul etmişlerdi. Tabii ben de onların yaptığı her işte *"vardım"* diyordum. Ama kimse dinlemiyordu. *"Onu biliyoruz, başka yaptıklarınızı anlatın"* diyorlardı. Ben, kabul ettiklerimi bile anlatamıyordum. Gerçekte hiçbir suçla ilgim yoktu.

Sonunda dayanamadım, *"Abi, ne kadar suç yükleyecekseniz hepsini kabul ediyorum. Siz söyleyin, ben kabul edeceğim"* dedim. Bunun üzerine beni tekrar yıktılar. Ve vurdular, vurdular kaldırdılar. Gözlerim bağlı. *"Soyun"* dediler. Soyundum. Donum kaldı. *"Çıkar lan"* dediler. Herşeye rağmen sıkıldım. Polisler bir yandan vuruyorlar bir yandan donumu çıkarıyorlardı. Çırılçıplak kaldım. Ellerimle önümü kapat-tım. *"Esas duruşta dur lan or... çocuğu"* dediler. Ellerimi yana uzattım. Erkeklik organıma elektrik şoku verdiler. Bunu birkaç kez tekrarladılar. Tuvalete geldiğimizi anladım. *"Sana cop sokacağız"* diyorlardı. Yanımda iki polis vardı. Doğrusu ben buna razıyım. O anda daha sapıkça şeyler aklıma geliyordu ve en güzel şeyin ölüm olduğunu o anda idrak edebiliyordum.

Tuvalette yalnızca üzerime serpmek suretiyle su attılar.

Böylesi bir hareket o anda cereyandan daha etkiliydi. Ağzım, nefes almak için bir karış açıldığında copu ağzıma soktuklarını anladım. Geri getirildim. Tekrar yatırdılar. Zaman kavramını yitirmişim zaten. Tabii insan olduğumu da.

İstanbul 2. Şube 1. Kısım'da 10 günüm hep böyle geçmişti. Bu günler 8 Mart 1986 ile 18 Mart 1986 günleri arasıydı.

Adı Soyadı : *Necati Kara*
Gözaltı Tarihi : *18.3.1986*
İsnat Edilen Suç : *Hırsızlık Mal Almak*

Sabahın saat 7 sıralarında kapı çalındı. Açtığımda polisleri gördüm. "*Hayırdır, ne ola acaba*" dedim. Polisler "*geç arabaya*" dediler. O zaman, "*izin verirsiniz elbiselerimi giyeyim*" dedim.. Bir polis "*hayır olmaz*" dedi. Bir diğeri "*bıraküstünü giysin*" dedi. İki polis benimle yatak odama gelerek, üzerimi giyindim. Eşim yatakda yatıyordu. Polisler evi iyice aradılar.

Polislerle Gaziosmanpaşa Emniyet Amirliği'ne gittik. Daha içeri girer girmez, "*hemen yatırın şunu*" dediler. Ben, "*beyefendi ne oluyoruz, bir dakika, ne için?*" demeye kalmadan, "*sus anasını avradını s... adamı, yatırın*" dediler.

Boynuma bir oto lastiği taktılar. Üç polis yumruklarla giriştiler. Ve yere uzattılar. Ayaklarımı bağladılar. İki polis elimin üstüne oturuyordu. Üç polis büyük bir sopayla ayaklarıma vuruyordu. Bir polis de göğsüme bindi. Ben dayağın etkisiyle bayılmışım. Ayıldığımda kendimi suyun içinde buldum. Ve bir polis sırtıma bindi. Küfür ederek kendisini gezdirmemi söyledi. İki saat sonra bir daha falakaya yatırdılar. Yeniden bayılmışım. Ayıldığımda polislerin tabancasına sarılarak "*kendimivuracağım. Beni niye dövüyorsunuz?*" dedim. Komiser bana, "*Oğlum sen lastik çalmışsın*" dedi. Aslında bu lastikleri kendi paramla almıştım. Aldığım insanın adı Şeref Dönmez'di. Daha sonra bana cereyan verdiler. Cereyana dayanamadım, ve paramla aldığım araba lastiklerini "*çaldım*" demek zorunda kaldım..

Bana işkence yapan polislerin adı, Gaziosmanpaşa Ekipler Amiri Hacı, Yusuf ve İbrahim adlı polisler.

Adı Soyadı : *Kemal Bilget*
Gözaltı Tarihi : *17.6.1986*
İsnat Edilen Suç : *Gizli Örgüt Üyesi*

17 Haziran 1986 tarihinde ve saat 18 sıralarında polis tarafından Elazığ İli Çarşı Karakolu civarında yakalandım. Önce yakalandığım yerin hemen yanındaki Çarşı Karakolu'na götürüldüm. Orada on-onbeş dakika kadar bekletildikten sonra çıkartılıp bir taksiye bindirildim. Yanımdaki polislerden biri taksiyi sürene "*Maçanın yanına sür*" dedikten sonra Malatya yönüne doğru yola çıktık. Çevre yolunun Bahçeli evler mahallesi çıkışına doğru giderken gözlerimi bağlar bağlamaz içlerinden biri: "*Söyle bakalım Kemal Bilget, Remzi (kardeşim) nerede?*" diye sordu.

Abdullah Paşa Mahallesi'nin yani halk arasında 1800 Evler denilen mahallenin batısında ve hemen çevre yolunun kenarında bulunan, herkes gibi benim de daha önceden işkence merkezi olarak bildiğim yere vardığımızda beni gözlerim bağlı bir biçimde binanın içinde sağa-sola biraz dolaştırdıktan sonra birisinin "*külotu da dahil soyun şunu*" emri üzerine üç- dört kişi üzerimdeki elbiselerin tümünü çıkardı. Beni biryere ve iki elimden birden kelepçelediler. Kelepçeli ve anadan doğma çıplak vaziyette tahminen on-onbeş dakika bekletildim. Ayak seslerinden ve konuşmalardan binadakilerin sürekli artıklarını farkediyordum. Her yeni gelen bir yanıma uğrayıp ağıza alınmayacak küfürler savurduktan sonra tekme tokat girişiyorlardı. Onlar vurdukça sağa-sola düşüyor, kelepçeli kollarımı kesmesine katlanarak ve nereden geldiğini, nereme degeceğini bilmediğim tekme ve yumruklara hedef olarak bekledim.

Tahmini, aradan 20 dakika kadar geçmişti ki içerdekilerde bir hareketlilik oldu. Hemen arkasından iki kişi yanıma gelip kelepçeyi çözdüler ve külotumu giyinmemi söylediler. Beni ite-kaka bir odaya götürdüler. Beni götürenlerin birisinin "*getirdik komutanım*" demesi üzerine birisi bana hitaben, "*Herşey bitti oğlum. Artık elimizdesin. İsteklerimizi yapmazsan ananı s...tik. Elimizden sağ kurtulamazsın. Boşuna bizi yorma. Biz nicelerini gördük. Buradan cesetleri çıkanlar çok oldu. Sakat kalanların sayısı belirsiz. Ama hepsine de istediğimizi yaptırдық. Şimdi senin önünde iki yol var. Ya oturur efendi efendi herşeyi anlatırsın, ya da biz sana anlattırırız. Ya birincisi ya da ikincisi... Başka yolun yok. Boşuna direnirim falan diye düşünme.. Öyle bir şey yaparsan seni öldürürüz. Birçok-*

larını öldürdüğümüzü duymuşsundur. Üstelik seni yakaladığımızı da kimse bilmiyor. Öldürür bir kenara atarız. Gerçi oraya varmadan ayağımıza kapayıp herşeyi eninde sonunda anlatırsın. Yani ya birincisi ya ikincisi ... Seçimi kendin yap" şeklinde ve yaklaşık olarak böyle nutuk çekti...

Bu şahsın kim olduğunu ilk birkaç cümleden sonra sesinden tanıdım. Konuşan Elazığ 1. Şube müdürüydü. Kendisiyle daha önce bir kaç kez karşılaşmıştım ve sesini tanıyordum.

Şimdide yüz kişinin içinde konuşsa sesinden tanırım.

Yine konuşanlardan, fısıltılardan ve ayak seslerinden anlıyordum ki odada on beş civarında insan vardı. Bunlardan iki üç kişinin dışında hiç kimse yüksek sesle konuşmuyordu.

1. Şube Müdürünün benden cevap isteği karşısında kendisine şunları söyledim:

"Ben Türkiye Komünist Emek Partisi ve Kürdistan Komünist Partisi üyesiyim. Bir parti üyesi olarak politik ve örgütsel çalışmalarda bulunuyorum. Görevim: İstanbul'da randevu usulü görüştüğüm ve bir üst sorumluluk olan şahısla Malatya'dan Hıdır, Adıyaman'dan Hakkı (üzerimde Hakkı imzalı notlar vardı), Elazığ'dan Recep, Diyarbakır'dan İbrahim Kul adlı şahıslar arasında kuryeliktir. İstanbul'dan aldığım belgeleri bölgelerdeki bu şahıslara, bölgelerden topladığım belgeleri de İstanbul'a götürürüm. Anlatacaklarım bundan ibaret. Ama fazlasını istiyoruz dersiniz, söyleyecek bir şeyim yok. Beni yakaladığınızı kimse bilmiyor. Onun için isterseniz beni öldürebilirsiniz. Birçok insanı öldürdüğünüzü biliyorum. İşkence edip sakat da bırakabilirsiniz. Sizi engelleyebilecek durumda değilim. Ancak sizin uymak ve uygulamakla görevli olduğunuz kanunlar; 'işkence yasak, hiçbir kimse kendisi ve yakınları aleyhine bilgileri vermeye zorlanamaz' diyor. Buna rağmen bana işkence yapacağınızı biliyorum. Bu noktada bir şey belirtmek istiyorum. Siz kanunları açıkça çiğnerken, bana 'neden siyasi çalışmalara girdin?' demeniz çok açık bir çelişkidir."

Bu konuşmam üzerine Müdür Bey, "Anlaşıldı. İkincisi diyorsun" dedi. Bende kendisine: "Beni suçlamınıza yetecek bilgileri size verdim. Üstelik elinizde somut belgeler de var. Bununla yetinmiyorsanız benim de ikinci yol demekten başka çarem yok" diyerek son sözümü söylemiş oldum. Böylece ikinci fasıl başladı.

Müdürün emriyle beni başka odaya götürdüler. Götürenlerden birinin diğerine "Maça'yı çağır" demesi üzerine, işkencehanenin asıl sorumlusu olduğunu daha sonra öğrendiğim ve kendisine "Maça" denilen şahıs bir dakika sonra hışımla odaya girdi. En aşağılık küfürler savurarak üzerime saldırdı. Öfkeden kudurmuş gibiydi. Ağzından salyaların savrulduğunu hissediyordum. Boğazı hırılıyor, derin nefes alarak "çıkarkin şu orospu çocuğunun külotunu. Yatırın yere ...min oğlunu.Nasılmış komutanla öyle konuşmak görsün.." türünden bir insanın ağzına yakışmayacak küfürlerle birlikte beş onkişi üzerime

çullandılar. Beni zorla yere yatırıp başladılar tekmelemeye. Nerem rast gelirse vuruyorlar. Nasıl olsa can kendilerinin değil ya...

Tekme tokat bir iki dakika olmuştu ki oda aniden sessizleşti. Müdür bey "ıslatıp getirin şunu" diye emir verdi. Gözlerim bağlı olduğu için iki kişi kollarımdan tutup iteleyerek, vurarak, sağa sola çarparak çıkarıp götürdüler. Beni bir yere dikip üzerime bir süre tazyikli su sıktıktan sonra aynı şekilde geri getirdiler. Müdürün "yatırın" direktifi üzerine beni sırtüstü yatırdılar. Sonra da epeyce uğraşarak ayaklarımdan kollarımdan, beni bir yerlere bağladılar. Karın ve göğsüm üzerinden yassı ip gibi bir şeyler geçirdiler. Arkasından da kabloları ayak ve el parmaklarıma ve cinsel organıma tutturdular. Ha elektrik akımı hissedeceğim, ha şimdi elektrik verdiler diye merakla bekliyordum. Elektrik akımının etkisi nasıl olur acaba, tepkim ne olur işkence başlayınca bağırısam mı gibi düşünceler kafamda dolaşıp duruyor. Bir yandan heyecanımı azaltmaya çalışırken, bir yandan da bana neler sorulabileceğini tahmin etmeye çalışıyordum. Birden elektrik akımı vücudumun hertarafını sarıyor. Elimde olmadan gövdem çırpınıp duruyor. Öyle bir sarsılma geçirdim ki, beni bağladıkları ipler bir anda gevşedi. Göğsüm ve karnım üzerindeki bağ birleşti. Bağlı olmasam tavana çarpabileceğimi zannediyordum. Elektrik akımı çok kısa aralıklarla kesilip yeniden geliyor. Bağlar sıkıştırılıp elektrik akımı verilmeye yeniden başlandı.

Elektrik akımı verilirken bir yandan da beş-on kişi birden konuşuyor. Kimi küfür ediyor, kimi soruyor, kimi söyle lan diye bağırıyor. Bense söylenenleri duymakla birlikte cevap veriyorum. Zaten veremiyorum da. O gürültü içinde birinin "daha hızlı" buyruğunun arkasından bu kez vücudum daha hızlı sarsılmaya başladı. İnsan gayriihhtiyari sarsılıp çırpınıp duruyor. "Daha hızlı" emri sonrasında farkettim ki, birileri bir aleti hareket ettiriyor. O harekete uygun olarak da vücuduma elektrik akımı geliyor. Alet hareket ettirilirken arada bir yerlere temas edip ses çıkarıyor. O sesle birlikte akım her yanıma sarıyor. Hareket yeniden ses çıkarıncaya kadar elektrik akımı etkisini kaybediyor. Bu arada bir nevi benim için dinlenme oluyordu ki bu süre bir iki saniye kadardı. Aleti çevirme hızına göre bu süre bir miktar azalıp çoğalıyordu. Bu aradaki süre olmasa boğulacağımı zannediyordum.

Daha hızlı verilmeye başlayınca ben de vargücümle bağları koparmaya çalışıp durdum. Sesimin çıktığı kadar bağınıyordum. Ayak parmaklarımdan, ellerimden ve cinsel organımdan verilen elektrik akımı, göbeğimde birleşiyor ve göbeğimde tam bir şimşek çakması olayı meydana geliyordu. Sanki göbeğimde farklı yönlerden gelen elektrik akımı çarpışıyor ve ses çıkarıyor sanıyordum. Bu durum bana oldukça garip ve ilginç gelmişti. Elektrik akımının etkisiyle ağzım tama-

men kurudu. Öyle aşırı enerji harcıyordum ki, her tarafımdan ter fışkırdığını hissediyordum. Her akım verilisinde önce vücudum kaskatı kesiliyor, sonra da saldırıya uğramış birisi olarak saldırıdan kurtulmak için olanca gücüyle sarsılıyordu.

Bu elektrik akımı verme işkencesi sürerken "*Gebertin, öldürün bunu*" diye müdür çıkıp gitti. Gitmeden önce de "*ikiye devam mı?*" diye sordu. Ben de cevap olarak başımı evet olarak anlamında salladım..

Müdür gittikten sonra yeniden ıslatıp ikinci kez, ama biraz daha kısa süreli yeniden aynı işkenceye tâbi tutuldum. Bu elektrik akımı verilerek yapılan işkence fasılları 17 Haziran'dan 8 Temmuz 1986'ya kadar sürdü. Bu 21 günlük süre içerisinde 4 gün elektrikli işkence yapılmadı. Bu dört günün iki günü de Elazığ'dan İstanbul'a getirilip götürülürken yolda geçtiği içindi. İstanbul Gayrettepe'de kaldığım beş günün ikisinde de elektrikli işkence yapılmadı. Bu dört günün dışında kalan 17 gün boyunca bazan 24 saat içerisinde 3-5 kez olmak üzere tahmini ve toplam olarak 50-60 defa elektrik akımı verme işkencesine tâbi tutuldum.

Bazan günde bir iki kez, bazan 4-5 kez tekrarlanan bu işkence türünün birçok değişik şekline hedef oldum. Klasik şekli biraz önce anlattığım gibiydi. Diğer çeşitlerine gelince: Değişmez kablo bağlama yerleri olarak her iki el ve ayak parmaklarım ile cinsel organ seçiliyordu. Ama zaman zaman ek kablo bağlama yerleri olarak kulak memeleri, kablo dokundurmak biçiminde ağız ve dudaklardan da akım veriliyordu. Sabit bir yere bağlanmanın dışında yerde bir yatak üzerinde yatırılarak yedi sekiz kişinin üzerime oturarak beni tutup kısa süreli elektrik akımı verme yöntemi uygulandığı da oluyordu. Ya da ters çevrilmiş sandalyenin ayakları arasından geçirilerek yine işkencecilerin tutması şeklinde bir yöntem de başvurulan çeşitler arasındaydı. Bu hallerde elektrik akımının şiddetiyle sarsılan vücudumu hareketsiz halde tutma görevini polisler yaptığından, zaman zaman beni tutanları üzerimden attığım kabloları kopardığım ve sandalyeleri devirdiğim oluyordu. Özellikle sandalyelere geçirilmiş biçimde uygulanan işkence sırasında sağa sola çarpma ve yaralanma durumunun doğması artıyordu. O günlerde kollarım ve bacaklarım da meydana gelen yaraların 4-5 tanesinin izleri aradan bir yıl geçmesine rağmen hâlâ duruyor. Fakat elektrik akımı verilerek yapılan işkencenin en çok olumsuz etkileyeni, başka işkence yöntemleriyle birlikte kullanılanıydı. Örneğin çarpmıya gerili ya da kollar önden ve arkadan asılıyken verilen elektrik akımı uygulamaları vardı ki, bu hallerde olumsuz etkisi çok daha fazla oluyordu. O an uygulanan işkencenin etkilerinin en fazla hissedildiği vücudun çeşitli bölgelerinin yükü sanki birkaç kat daha artıyor ve dayanılmaz bir hal alıyordu.

Elektrik akımı verilerek yapılan işkence yönteminin içerisinde vücudunun ıslatılmasının özel bir yeri var. Vucut ıslatıldığında akımın etkisi birkaç misli artıyor. Onun için her seanstan önce beni ıslattıkları gibi yatırdığım yere kovalarla su dökülüyordu. Elektrik akımının insan vücudundaki etkileri ya da hangi hallerde nasıl sonuçlar doğuracağı konusunda teknik bilgiye sahip değildim. Ama işkencehanelerde yaşayarak bir kısmını öğrendim. Öğrenirken kullanılan *kobay* da kendim olmuştum. Örneğin, 8 Temmuz 1986'da yine Elazığ 1. Şube Müdürünün emriyle ve huzurunda son defa elektrikli işkenceye tâbi tutuldum. Ancak bu kez bir değişiklik olmuştu. Beni ıslatmadılar. Yatırıldığım yatak ise bir gün önceden kalmış ve kısmen ıslaktı. Öyle yatırıldım ve işkence başladı. Ben yine çok fazla etkilenmiş gibi bağıryordum. Aslında elektrik akımının etkisi öncekilere göre çok azdı. Bunu farkedince kendi kendime *demek ıslatılmayınca elektrik akımı etkili olmuyormuş* diye düşünüyordum.

Vucuda elektrik akımı verilmesinin insanda ne gibi etkileri ve sonuçları olur? Bunu tıbbi ve teknik açıdan bilecek durumda değilim.. Fakat tahmini 50-60 kez elektrik akımı verilerek işkenceye uğramış biri olarak şunları çok iyi biliyorum: Verilen doza bağlı olarak bu işkence yöntemi insanı zorluyor. Ama bir insanın dayanma ve direnme gücünü çok fazlasıyla etkileyebilecek, sıkıştırabilecek bir özelliğe sahip değil. Asıl olumsuz etkisi insan vücudundaki suyu kurutmasıdır. İnsan günlerce güneş altında ve kızgın çöllerde susuz kalmış gibi oluyor. Hem de durmadan suyun altına tutulduğu ve bir yudum su içmesinin dahi engellendiği bir ortamda. Bu insana elektrik akımı verilmesinden çok daha fazla acı veriyor. Susuzluktan ağız bir balçık bataklığı halini almıştı. Sanki ağızımın içine onlarca gram yapıştırıcı sürülmüş gibiydi. Dudaklarım birbirine yapışıyor, açmakta ve konuşmakta güçlük çekiyordum. Üstelik iradem dışında bağırarak zorunda kaldığım bir ortamda işte bu sonuçlar çok acı vericiydi.

17 Haziranı 18 Hazirana bağlayan gece iki kez elektrik akımı verilerek işkence yapıldıktan sonra falakaya yatırıldım. Lastik copla ayaklarıma belki yarım saat, belki fazla falaka çektiler copun darbelerini 105'e kadar sayıp sonrasını saymaktan vazgeçtim.. Falakanın iki elli civarındaki her darbesi üç türlü etki yapıyordu. Vuruşların birinci etkisi ayak tabanlarımın etinde, ikincisi ayak kemiğimin doğrudan başında, üçüncüsü de beynimde oluyordu. 50-60 darbeden sonra ise ayak tabanlarımın etleri duyma özelliğini yitirdi. 18 ve 19 Haziranda toplam beş kez falakaya yatırıldım. Diğer işkence yöntemlerinin arasına sanki bir aperiatif olarak falaka ekleniyordu. Özellikle ilk anları olmak üzere falaka insana en çok acı veren işkence yöntemlerinden birtanesi.

Her falaka çekme faslından sonra falakanın kendisi kadar acı

veren bir başka yöntem başlıyordu. İşkence yapılan yerden çıkarıp, daha sonra tuvaletin giriş holü olduğunu öğrendiğim yere götürüyorlar ve onlarca dakika yürütüp tepindiriyorlardı. Zemine tuz veya benzer bir madde döküp sonra da onun üzerinde zıplayıp durmak zorunda bırakılıyordum. Hem de çeşitli işkence yöntemleri altında iyice bitkin düştüğüm bir anda. Sırayla tek tek ayaklarımın üzerinde uzun süreler bekletiliyordum.

Tahminen 19 Haziran 1986 gündüzü idi. Yine yatırılıp falakaya çekildim. Ayaklarım iyice duymaz olmuştu. Falakayı bıraktılar. Ama beni hâlâ falaka vaziyetinde tutuyorlardı. Ayaklarımla uğraştıklarını biliyordum. Ancak ne yaptıklarını ilk anda çıkaramamıştım. O sırada "ayaklarını sağa çevir, oynatma" vb. isteklerden anladım ki patlayan ayak tabanlarımın derilerini makasla kesiyorlar. Böylece ayaklarımın kabarıp patladığını öğrendim. Yine işkence tabiriyle ayaklarım elli numaralık bir ayak kadar olmuş. Bunları polislerin konuşmalarından öğrenebiliyorum. Çünkü:

17 Hazirandan 23 Haziran 1986 gününe kadar hep gözlerim bağlı bırakıldım.. Gözlerim, içi çaput doldurulmuş siyah bir bezden yapılmış gözbağıyla hep bağlıydı. İçi dolu olan gözbağı sıkıca çekilip bağlandı için böylesi bir gözbağı sürekli gözkapaklarımın üstüne baskı yapıyordu. Uzun süre bu baskıya hedef olan gözlerimin ağrısı başlıbaşına bir işkence halini almıştı. 29 Haziran 1986 tarihinde İstanbul'dan Elazığ'a getirilince yeniden gözlerim bağlandı. Bu hal 8 Temmuz 1986'ya kadar devam etti. Yani 21 gün gözlerim bağlı kaldım. Bu 21 gün içerisinde bir 20 Haziran günü iptal edilmiş bir randevumu söylediğim için Diyarbakır'a götürüldüm ve 15 dakika kadar orada gözlerimi açtılar. İkincisi 21 Haziranda beyin kanaması geçirdiğim endişesiyle Elazığ Askeri Hastanesi'ne götürüldüğümde yine 15-20 dakika kadar gözlerim bağısız kaldı. Uçakla İstanbul'a götürülüş ve getirilişte de gözlerim bağlanmadı. İstanbul 1. Şube nezarethanesinde de gözlerim açık kalıyordum. Bir de İstanbul'da 25 ve 27 Haziran 1986 günleri çoğunlukla açık kaldı. Anlaşılabileceği gibi 21 gün içerisinde gözlerimin açık kaldığı zamanların toplamı üçgün kadardır. Geri kalan süre hep gözlerim bağlı yaşadım.

Bunun ne demek olduğunu ancak benim gibi yaşayanlar bilirler. Görürken görmemek, daha doğrusu görmene engel olunması başlıbaşına işkence yöntemlerinden biri. Her ne kadar işkenceciler bu uygulamayı korkularından, işkencezedelerin kendilerini tanınmasını engellemek için yapıyorlarsa da tek amaçları bu değil. Biliyorlar ki sonuçları bakımından bu da bir işkence türü. Çünkü insan zaman kavramını ayırt edemez hale geliyor. Dikkat önemli ölçüde dağılıyor. İradi davranış zayıflıyor. Kaba yapılmış göz bağları sıkıca bağlanarak gözlerle baskı yapıyor ve bu dayanılması güç acılar veriyor. Uzun

süre bağı kalan gözler, açıldığında görme işlevini belli bir süre yerine getiremiyorlar... Onlarca gün sağlamken kör yaşamının belki de bilemeyeceğim birçok etkisi vardır.

Yine 'bu süre içerisinde yani gözlerimin bağı olduğu süre içinde hep anadan doğma çıplak bırakıldım. 21 gün içerisinde yukarıda sürelerini belirttiğim gözlerimin açıldığı zamanlarda ancak elbiselerimi giyebildim. Bu sürelerin dışında bir de sadece külotumu giymeme izin verildiği anlar oluyordu. Örneğin Elazığ işkence merkezinde iken dört veya beş kez 1. Şube Müdürünün karşısına çıkarıldım ve o zamanlar külotumu giyinmem söyleniyordu. Yine Elazığ'da üçkez siyasi şubecilerin dışında başkaları tarafından sorguya çekildim. Koşumlarından bu sorgucuların MIT'ten olduğunu zannediyordum. Yine bir keresinde beni sorguya çekenler, kendilerinin asker kökenli olduklarını ima eden sözler sarfetmişlerdi. Bu sorgular sırasında da külotumu giymiş vaziyetteydim. Tarihini tam hatırlayamamakla birlikte Temmuz 1986'nın ilk haftası içinde birgün de elbiselerimi giydirdiler. Hem de tuvaletin yanında insan pisliği dolu bir yerde kollarımdan yere zor basacak bir şekilde asılı iken, orada elbisemi giymemi istemişlerdi. Bir iki saat sonra anlamıştım ki bu hareketlerinin nedeni işkencehaneyi müfettişlerin teftişe gelmesiymiş.

Anlaşılabileceği gibi, uygulanan işkence yöntemlerinden bir tanesinde günlerce çıplak vaziyette bırakılmaktı. Benim işkencede kaldığım günler yazdı ve havalar sıcaktı. Kışın işkencede ve günlerboyu çıplak kalmanın ne demek olduğu tahmin edilebilir. Kaldı ki yazın bile üşüme olarak dahi çıplak bırakılmak öyle kolay çekilir gibi değil. Çünkü saatlerce işkence altında terledikten ve ardından da tazyikli soğuk su ile ıslatıldıktan sonra çıplak kalmak mevsim yaz da olsa insanın iliklerini titretiyor.

Ancak bunlar çıplak bırakılmanın fizikî sonuçları. Bir de bunun manevî baskı yönü var ki asıl insanlıkdışı olan, asıl iğrenç olan yönü budur. İnsan olduğunu kabul eden herkes şu görüntüleri kendisinin yaşadığını düşünmelidir: Bir sürü insan denen işkencecinin karşısında çıplak dikilmiş ve sorularını cevaplıyorsunuz. Kablo bağlamak için birileri cinsel organınızla uğraşıp duruyor, hatta cinsel organınıza cop sallıyor, elleriyle buruyor. Falakaya yatırılmışsınız veya coplanmak için domaltılmışsınız ve herşeyiniz meydanda...

8 Temmuz 1986 günüydü. Beni çıplak vaziyette bir odaya aldılar. Bir evden bahsediyorlar ve benim o eve gidip gitmediğimi soruyorlar. Benden gitmedim cevabı alınca 7-8 kişi üzerime saldırdı. Herbiri bir taraftan vuruyor. Darbenin nereden geldiği ve geleceği belirsiz. Vurulunca sopaların etkisinden öte bu bilinmezlikte insan öyle bir gerginlik içerisinde bulunuyor ki, sanki vucuttaki kaslar gerilmekten dolayı kopacak bir hal alıyor. Böyle bir ortam içerisinde bana evire

çevire sopa atıyorlar. Yumruk, cop, tekme, sandelye vb. ile saldırıyorlar. Bu saldırılar sırasında elmacık kemiğim çatladı. Sırtıma yediğim topuk darbesinin acısını tam 6 ay çektim. Buna rağmen işkenceciler öfkelerini yatıştıramadılar. Her zaman işkenceyi bizzat yapan, yöneten Serdar İrmak nefes nefese bağırarak emir verdi yanındakilere: "Yatırın... Domaltın, cop sokacağım bu...min... ..tüne" diye ... Bu emir üzerine işkencecilerin herbiri bir taraftan yakaladı. Her zaman gözümü bağlayanlar, gözbağımın acılmasına da aldırış etmediler. Hatta benim ısrarla gözlerimi bağlayın isteğimi de reddettiler. Epeyce bir uğraştan sonra bana uygun vaziyet aldirdılar. Copu eline alan başkomiser Serdar İrmak, namıdiğer "Maça", makatıma cop sokmaya uğraşiyor. Beş dakika kadar bu aşağılık saldırısını sürdürdü. Cop sokamaç: ama kendince haysiyetimle gururumla oynadı, oynadığını zannetti.

Polis sorgusunda kaldığım 31 günün toplam 14 gününde aç yaşadım. Yakalandığım 17 Hazirandan 22 Haziran 1986'ya kadar bir bardak şekerli su içtim, bir tek domates ve Diyarbakır'a götürülürken polislerin verdikleri bir iki lokmalık artan kebab ekmeceklerini yedim. 6 gün içerisinde yediklerimin hepsi bu kadardır. 23 Haziran 1986'da Elazığ'dan İstanbul'a götürülürken uçakta hosteslerin ikram ettikleri kekleri yememi ve meyva suyunu içmemi engellemediler. İstanbul Gayrettepe'de karnımızı doyurmak serbesti. Ancak Gayrettepe'de paramızla hazır yiyecekler alabilirdik. Ne yazık ki bu kez de üzerimde bulunan 40 bin lira paraya Elazığ polisince elkonulduğu için yiyecek alamıyordum. Belli sıkıntılardan ve uğraşlardan sonra karşılığı paramdan kesilmek üzere yiyecek alabildim. 29 Haziran 1986'da tekrar Elazığ'a getirilince yeniden zoraki açlık grevi başladı. Ve bu aç bırakılma 6 Temmuz 1986'ya kadar sürdü.

Önce altı gün iki gün ve daha sonra da altı gün olmak üzere aralıklarla 14 gün aç bırakılmak tek başına çok ağır bir işkence sayılabılır. Fakat hergün insana defalarca elektrik akımı verildiği, onlarca dakika falaka çekildiği, askılarda sallandırıldığı ve on-beş dakika en ağır işçilik yapan bir işçinin bir günde harcadığı enerjiden çok daha fazlasını harcamak zorunda bırakıldığı bir ortamda günlerce aç kalmanın ne demek olduğunu anlamak zor değildir. Yakalandığımda 75 kiloydum, polis sorgusu bittiğinde, tahmini 55-60 kiloya düşmüştüm.

22 Haziranda ye diye verdikleri küçük bir domatesi yemekte güçlük çektim. Yine aynı gün verilen bir bardak şekerli su, kuruyan ağızımı sanki zamklandırdı. Ağzımı açmakta güçlük çekiyordum.

Fakat doğrudan işkence aletlerinin kullanılmadığı, işkencecilerin tekme, tokat ve manevi baskılarına hedef olunmadığı zamanlarda uygulanan işkence yöntemlerinden en ağırını, günlerce uykusuz bırakıl-

maktı. 17-22 Haziran ve 29 Haziran-6 Temmuz 1986 tarihleri arasında toplam 13 gün uyumam engellendi. 13 gün boyunca hiç uyuyamadım. Zaten zamanın çoğu işkence seansları altında geçiyordu. İşkence altında iken uyumak sözkonusu olamayacağı gibi işkenceye ara verildiği zamanlarda uyumamam için sürekli ayakta tutuluyordum. Bazan tek ayak üzerinde, bazan parmak uçlarına basarak ve bazan da kelepçeyle yüksek bir yere ayak uçlarım yere değecek şekilde asılarak hep ayakta durduruluyordum. Yatmak biryana, oturmak bile yasaktı. İşkenceye ara verildiği ve ayakta zorla tutulduğum zamanlarda yanıma bir nöbetçi koyuyorlardı. Nöbetçiler ayakta uyumamı engellemek için eften-püften sorular sorup beni konuşturarak uyumamı engellemeye çalışıyorlardı. Bu yöntemin etkili olmadığı zamanlarda teneye dolap ve masa gibi eşyalara vurarak gürültü çıkarıp uyumamı önlemeye çalışıyorlardı.

İlk defa 21 Haziranı 22 Hazirana bağlayan gece veya bir sonraki gece uyuyabileceğimi söylediler. Böyle bir şeyi duyunca çok mutlu olmuştum. Çünkü beş yada altı gündür hiç uyuyamamıştım. Doyasıya bir uyku çekerim diyordum. Gerçi *yat* demeden beş dakika önce elektrik işkencesi altındaydım. İçinde bulunduğum ortam pek uyumaya elverişli değildi. Üstelik *yat* dedikleri yer işkence odasıydı. Daha işkenceden sonra ayağa dahi kalkamamıştım. Tüm bunlara rağmen dayanılması güç bir uyuma isteği duyuyordum. İşte bu ortam içerisinde "*kalk, sağa iki adım at, otur, uzan*" gibi komutlarla birlikte yerde bir yatağın üzerine uzandım. O zaman farkettim ki yatağa su dökülüp ıslatılmış. Ben günlerdir uykusuzum ve uyku gözlerimden akıyor. İşkencenin etkileriyle vücudumun her noktası sızlıyor. Ve beynime acı sinyalleri gönderiyor. Sinirsel gerginlik had safhalarda. Ben kan-ter içindeyim ve anadan doğma çıplağım. Yatak vıcık vıcık ıslak. Üstümü örteceğim ve başımın altına koyacağım bir şey yok. Ama bu halde yattım. Bir miktar uyudum da.. Ama benim düşlediğim uyku olmadı tabii. Yaş yatakta yatılmıyordu ki... Her tarafım sızlarken bu acıları duymadan uyumak mümkün olmadı. Bu halde beş on dakikada bir yerimden fırlayarak bir iki saat uzandım.

Oysa ilk iki günden sonra uykusuzluk öyle bir hal almıştı ki o an birkaç dakika uyuyabilmek, benim için dünyanın en güzel nimetiydi. Anadan doğma çıplak da olsam, beton üzerinde de olsa, şöyle oturabilmek yada sırtımı duvara dayayabilmek dünyanın bana bağışlanması gibi bir şeydi. Ama ne mümkün... İşkenceciler bunlara dahi izin vermiyorlardı. Bu söylediklerimin tam olarak anlaşılabilmesi için günlerce benim yaşadığım bir ortamın yaşanması gerekir. Yaşadığım işkencelerin en ağırlarından biri günlerce uykusuz bırakılmaktı.

Buraya kadar anlattıklarımı yaşayan bir insanın iradesini eksiksiz kullanabilmesi ve hertürlü detayı hatırlayabilmesi oldukça güç.. Eğer

23-28 Haziran 1986 tarihleri arasında ve zaman zaman da olsa uyumam, yemek ve gözlerimin açılması gibi olanakları vermemiş olsalardı eminim yaşadıklarımın birçoğunu yer, zaman ve diğer detaylar yönünden şimdi ortaya koyamayacaktım. Çünkü bu ortam içerisinde durmadan değişen işkence yöntemlerine hedef olmak insana düşünme fırsatı vermiyor.

Örneğin, yanlış hatırlamıyorsam 20 Haziranı 21 Hazirana bağlayan geceydi. Daha önce ayaklarıma, ellerime ve el parmak uçlarıma saçımın sayısı kadar cop sallayanlar, bana yeni marifetlerini uygulamaya geçtiler. Saatlerce kafama cop salladılar. Lastik coplar sabaha kadar nöbetleşe kafama inip kalktı. Öyle ki artık ayakta zorla tutuluyordum. Copların arasında fırsat buldukça elimle kafamı kontrol edebiliyordum. Kafamın hertarafı balon gibi şişmişti. Ama işkenceciler vurmaya devam ettiler. Yüzümden aşağı akan ıslaklığın ter mi kan mı, yoksa kafamdaki şişlerin patlaması sonucu akan sıvı mı olduğunu ayırt edemiyordum. Birara kafama copla vuran birinin "üstümüzü başımızı kırlettin" diyerek ağza alınmayacak küfürler ederek, tekme-tokat girişmesinden anladım ki kafamda şişen yerler patlamış.

Bu saldırı o kadar uzadı ki, belli bir süreden sonra artık ne cop darbelerinin acısını duyabiliyordum, ne de doğru dürüst düşünebiliyordum. Kafamın içi zonklamaya başlamıştı. Beynimden uğultular geliyordu. Öyle bir an geldi ki konuşamaz, konuşulanları duyamaz oldum. Bu halimi işkenceciler de görüyordu. Sabah beni dışarı çıkarıp bir saat kadar güneşin altında tuttular. "Adın ne?" gibi sorularına doğru dürüst cevap veremediğimi görünce, 21 Haziran öğleden sonra Elazığ Askeri Hastanesine götürüp baştabibine muayene ettiriler.

Bana sorulan ve cevabı istenen sorular şunlardı: "Elazığ'a ne zaman geldin? Elazığ parti sorumlusu kim ve evi nerede? Diğer illerde görüştüğün partililerin asıl kimliği ve adreslerini söyle... Üzerinden çıkan telefon numaraları kimlere ait? Kısaltılarak yazılmış randevu notlarını tam olarak açıkla. Ev adresini söyle" (ki 18 Haziranda ceketimin cebinde nakil ilmihaberini buldular ve evimi tesbit ettiler). Bunlara ek olarak iş olsun diye de bir sürü soru soruyorlardı. Bu sorular karşısında sustuğumu ya da işlerine gelmeyen cevaplar verdiğimi bildiklerinden, giderek sorular tekleşti. Artık sadece bir mi iki mi? diye soruyorlardı. Ben iki dedikçe her zamanki rutin işkence devam ediyordu.

Daha ilk günkü sorgulamada öğrenmiştim ki polis benim Elazığ'a ne zaman geldiğimi bilmiyor. Yine öğrenmiştim ki 17 Haziran 1986 günü sabah 9-10 sıralarında polis aldığı bir ihbar sonucu beni parkta bir üniversite öğrencisi kızla otururken teşhis etmiş ve fotoğraflarımızı çekmiş. O gün saat 18'e kadar beni ve görüştüğüm iki kişiyi takip etmişler. Zaten o iki kişiyi de yakalayıp işkenceye aldılar.

Kafama copla vurma emrini veren ve vurmaya ilk başlayanlardan biri işkence timininin günlük yönetimini sürdüren başkomiser Serdar Irmak'tı. Zaten buraya kadar anlattığım ve anlatacağım işkenceleri yapan ve yaptıran da Serdar Irmak'tı. Diğer 1. Şube polisleri Serdar Irmak'ın sanki fügüranıydılar. Bana işkence yapılırken işkence timinin diğer elemanları o anki işkence türüne uygun olarak elimi ayağımı tutuyorlar, beni yere yatırıyorlar, bağlama işlerini yapıyorlar, askıya alırken kollarımı sarıyorlar, elektrik aletini kullanma gibi işleri yapıyorlardı. Ayrıca Serdar Irmak yorulduğunda diğerleri görevi devralıyorlardı. O geceki işkencenin üçüncü seansı olan kafama vurma sırasında da öyle olmuştu.

O güne kadar dört kez gerildiğim çarpmıha müdürün emriyle bir kere daha gerildim. Her zamanki gibi yine okul sırasına benzediğini zannettiğim masanın üzerine çıkardılar beni. Kollarımı keresteden yapıldığını sandığım çarpmıhın yere paralel olan kısmına bağladılar. Bu yapılanları önce dört kez yaşamış ve ezberlemiştim. Kollarımın bağlanması işlemini bitince ayağımın altındaki okul sırasına benzer masayı her zamanki gibi çektiler. İsa gibi havada kaldım. Ancak İsa'dan farklı olarak anadan doğma çıplağım, İsa ise benden farklı olarak çarpmıha çivilenmiş.

Asma işlemini tamamlanınca başkomiser Serdar Irmak, *"Biz dışarı çıkıyoruz. Konuşacağım diyene kadar indirmeyeceğiz. Ne zaman konuşmaya karar verirsen, indirin, konuşacağım diye bağırır. Yoksa hiç sesini çıkarma"* dedikten sonra çıkıp gittiler...

Bu duruma çok sevinmiştim. Sevinmiştim, çıkıp gittiklerine göre askıda iken elektrik akımı vermeyecekler demektir. İkisi birden daha çekilmez oluyordu. Aynı şekilde askıda iken cop, yumruk vb. yemeyecektim. Birde artık alıştığım galiz küfürlerini duymayacaktım. Bunlardan dolayı ilk anda çıkıp gitmesine sevinmiştim. Umarım sevinme nedenlerim garip karşılanmaz. Bence garip de sayılmamalı... Çünkü insan işkence altında sevinebilecek pek başka nedenler bulamıyor.

Zaten askıya alınma anları benim için iki yönlü sonuçlara yolaçıyordu. Bir yandan gövdemin ağırlığına dayanamayan kollarımın, yırtılan koltuk altlarımın ve birbirine değen kürek kemiklerimin verdiği acılara katlanmak, göğüs kafesimin aşırı sıkıştırılması sonucu nefes alma zorluğuna dayanmak, diğer yandan da sorgunun gidişatına uygun yeni taktikler saptamak için düşünme fırsatı elde etmekte. Beni asıp gitmelerine asıl bu nedenle sevinmiştim. Çünkü acılar içinde de olsa düşünme fırsatı elde etmiştim. Oysa elektrikli işkence sırasında falaka, su sıkma yönteminde cop vs. ile yapılan saldırılarda ve cinsel organımı hedefleyen işkence yöntemlerinde düşünebilme fırsatım olmuyordu. Halbuki askıya alınmanın kollar arkada biçimi, ve elektrik akımı verilmesi hariç, kısmen de olsa düşünebiliyordum. Ama bu bir

süre mümkün oluyordu. Bir süre sonra kollarım iyice uyuşuyor ve acıları duymaz oluyordum.

Fakat o gece askıya alındığımda düşündüğümün aksine bir sonuçla karşılaştım. Kollarımı bağlarken mahsus sol kolumu gevşek bağlamışlardı. Bunu birkaç dakika sonra farkettim. Zaman geçtikçe sol kolum sanki gövdemden ayrılmaya başladı. Sol koltuk altımdaki liflerin kopuşunu resmen duyuyordum. Askıdan indirildikten bir süre sonra farkettim ki koltuk altlarının yarılması sonucu akan kanlar ta ayak uçlarımdan yere ulaşmış. Askıda ve böylesi bir halde uzun süre kaldım. Ne kadar havada sallandım bilemiyorum. Ama bildiğim birşey var ki oda bu kez en uzun süre çarımıha gerili kaldığımdı. Çarımıhta sallanıyordum. Kollarım tamamen, gövdem kısmen uyuştı... Beynimden ve ayaklarımdan başka yerim çalışmıyor. Sol kolum omuzundan koptu kopacak... Fakat bu hal devam ediyor. Uzun süre ses çıkarmadım. Oysa bağırarak ve boşalmak istiyordum. Ama bağırınca "konuşacağım" dediğimi sanırlar diye uzun süre acılarla birlikte bağırılmaya da direndim. Bir süre sonra ise yanlış anlamlarını da göze alıp başladım bağırılmaya. Bir zaman işkenceciler yanıma gelmedi. Ben bağırılmaya devam edince, daha sonra üç kez gelip, "konuşacak mısınız?" diye sordular. Hiç ses çıkarmadığımı, cevap vermediğimi görünce bu kez sorma yöntemlerini değiştirdiler. Masayı ayaklarımdan altına getirip, "konuşacaksan masaya bas" diyorlardı. Ben basmayınca da çekip gidiyorlardı. Üçüncü gelişleriydi. Bir süre küfürle karışık sorular sordular. Ben hiç ses çıkarmıyordum. Arada bir "oooy anam" diye bağırıldıklarımlı oluyordu. Ben böyle bağırıldıkça bir işkenceci "yahu bu adam hep oyanam diye bağırıyor, hiç oybabam demiyor" dedi. "Maça", yani Serdar İrmak ise "Anasını s...yim. Namussuz herifi bu zamana kadar astığımız insanlardan daha uzun süre astık, yine aklibaşına gelmedi. Bu gidişle sallanma rekoru kıracak" diyordu.

Sonunda bu uğraşların da işe yaramadığını görünce beni askıdan indirmeye karar verdiler. Elbette indirme kararlarını bana söylemiyorlardı. Ama çözmeye başlamadan, ben kararlarını anlıyordum artık. Çünkü önceki tüm astıklarında da ne zaman gelip sırtımı elleleriyle kontrol ediyorlar ve sonra da masaj yapmaya başlıyorlarsa, hemen ardından beni askıdan indiriyorlardı. Yine öyle yaptılar. Bense askıdan bir süre de olsa kurtulacağım ve dinleneceğim için sabırsızlanıyordum. Yere basabilmeyi o kadar çok özlemiştim ki!.. Oysa zemin ayaklarımdan en fazla 70-80 cm. uzağındaydı. Fakat ben ona yetişemiyordum. Kollarım kadar bu yere basabilme arzusu da acı veriyordu. Gerçi en son ben bayılmış gözükmeye çalışıyordum. Oysa bayılmış olmayı çok istememe rağmen hiç bayılmadım. Bayılan birisinin yere basamayacağını unutup işkenceciler çarımıhtan indirirken ayağımı sıradan yere uzattım. Böylece açık göz lütlüğüm(!) orta-

ya çıktı. Karşılığı da, bir-iki küfür, bir-iki yumruk oldu. Zemin üzerine indirildim. Ama ayakta duramıyordum. Kollarımın nerede olduğunu ise ancak düşünsel olarak bilebiliyordum. Sanırım askıda kaldığım sürenin çeyreği kadar bir süre işkenceciler kollarıma ve gövdeme masaj yaptılar. Sonra da kollarıma grip diğer zamanlardaki gibi yine musluğun önüne göturdüler. Bir süre de yerde üzerime su sıkmalardan sonra ki ayaklarımın üzerine basabilme tadına varabildim.

Belirttiğim gibi sorgu boyunca dokuz veya on defa askıya alındım. Polisler buna "*uçtu uçtu yaptırdık*" diyorlardı. Fakat hep *uçtu uçtular* aynı değildi. Çarmıha germenin dışında kollar önden ve arkadan bağlanarak uygulananlar, başaşağı ayaklardan asmalarda işkencecilerin *uçtu uçtuları* arasındaydı. Dört beşi çarmıha germe olmak üzere bu yöntemlerin tümünün deneme tahtası oldum. Hepsinin de sonuçları biraz önce anlattığımdan farklı değildi. Ancak kolların arkadan bağlanana vardı ki, diğer askı türlerinden farklı olarak hem kürek kemiklerinin, hem de göğüs kafesinin ciğerleri aşırı derecede sıkıştırmasına yolaçıyor ve nefes alabilmeyi olanaksız hale getiriyordu. Bir kere ve çok kısa bir süre uygulanan bu askı yönteminin süresinin biraz daha uzatılmış halini düşünmek bile istemiyorum.

Çeşitli askıya alma ve elektrik verme işkencelerinden sonra sürekli uygulanan bir yöntem de, tazyikli soğuk su duşu yaptırılmasıydı. Gerçi soğuk su altında tutma her elektrik akımı verilmesinden önce de yapılıyordu. Bu anlamdaki tazyikli su sıkma uygulaması rutin bir uygulamaydı. Ve başlıbaşına bir işkence yöntemi değildi. Ancak günlerce aç susuz bırakıldıktan ve elektrik akımının vücuttaki suyu kurutmasından sonra uygulanması, bünye aşırı derecede susuzluk çeken insanın su altında tutulması başlıbaşına bir işkence oluyor. Fiziki olduğu gibi, psikolojik bir işkence niteliği arz ediyor.

Fakat bir de başlıbaşına işkence olarak uygulanan tazyikle su sıkma var. Bu yöntem ayrıca ve tek başına uygulandığı gibi çoğunlukla rutin duş yaptırma ile de bütünleştiriliyordu. Tazyikli su sıkma işkencesi tuvaletin giriş kısmında yapılıyordu. Musluğa takılan hortumla, tazyikli su vücuda sıkılıyor ve özellikle bir noktada tutuluyordu. İlk anlarda çok fazla acı vermeyen su, dakikalarca aynı yere sıkılınca vücudun o noktasını delegeçmiş gibi etki yapıyor. Ama bu yöntem yine de torbalara tazyikli su sıkma kadar etkili değildi. İşkenceci tazyikli su sıkarken her seferinde o belirli bir nokta olarak mutlaka torbaları seçiyordu. Torbalara sıkılan tazyikli su ilk bir-iki dakikadan sonra dayanılması güç acılar veriyor. O dayanılmaz acının etkisiyle bilinçli ya da bilinçsiz bir biçimde bacaklarımı kapatarak veya ellerimle tazyikli suyun torbalara çarpmasını engellemeye çalışıyordum. O zaman da iki kişi zorla bacaklarımı kapatmamam ve ellerimi kullanmamam için tedbir alıyordu. Ama benim gibi ıslanmayı

göze alamadıklarından bir süre sonra vazgeçiyorlardı. Buraya kadar anlattıklarım yaşadığım fiziki işkence çeşitleriydi. Bu fiziki işkence yöntemlerinin tümüne birden hedef olduğum günler çok oluyordu. Belirtmeye çalıştığım gidişat 22 Haziran 1986'ya kadar sürdü. 23 Hazirandan sonra ise kısmen farklı yeni işkence süreci başladı. 23 Hazirandan sonraki süreçten örnekler anlatmaya geçmeden 23 Hazirana kadar hedef olduğum manevi işkenceler üzerinde durmak istiyorum.

Dile getirdiğim işkencelerden de anlaşılacağı gibi, bu fiziki işkenceler yapılırken, manevi işkenceler de birlikte uygulanıyordu. Örneğin, sürekli çıplak bırakılmak, gözlerimin devamlı bağlanması, susuzluktan kıvranırken su altında tutulmam ve buna rağmen su içmemin engellenmesi başlıbaşına manevi işkencelerdi. Fakat uygulanan manevi işkenceler bunlarla sınırlı değildi. Diğerlerinden bazı örnekler sıralayayım. Daha ilk günden başlayarak öldürme tehditleri her işkencenin bir parçası olarak ve 15 gün boyunca sürdü. Ben de öldürebilirler ihtimaline ilk iki gün ağırlıklı olarak yer veriyordum. Çünkü yakalandığımı hiç kimse bilmiyordu. Bunun için öldürüp, sonra da uygun kılıf bulurlar diye düşünüyordum. Kendimi böylece sonuca hazırlıyordum. Öldürme tehdidine bağlı olarak çokca Fırat'ın üzerindeki Kömürhan Köprüsü'nden atılma hikayeleri dinledim. Ancak giderek gördüler ki ben bu tehditlerden etkilenmiyorum. Hatta 19 Hazirandan sonra açıkça "*beni öldüremezsiniz*" diyorum o zaman öldürme tehdidi ciddiyetini yitirdi. 19 Haziran akşamı artık beni öldürmeye cesaret edemeyeceklerini anlamıştım. Çünkü bitişik odadan işkence edilen Songül Coşkun ve Yusuf Kip'in işkencedeki çığlıklarını duyuyordum. Özellikle Songül Coşkun'u sesinden tanıdım. Bu iki kişi 17 Haziranda görüştüğüm ve benimle birlikte takibe uğrayıp yakalanan kişilerdi. Polis bu şahısları da benim gibi kimse'nin haberi olmadan yakalayamazdı. O halde yakalandığım öğrenilmişti. Onun için beni öldürmeleri artık çok zordu.

Küfür, en aşağılık biçimiyle karşılaştığım bir polis tutumu ve davranışıydı. Bana işkence eden 1. Şube polis timinde ağzına hiçbir zaman küfür almayan işkenceciler de vardı. Örneğin tipinden, şivesinden ve kendisinin söylediklerinden Trakyalı olduğunu tahmin ettiğim, aynı zamanda yaralarımın pansumanını yapmakla görevlendirilmiş olan sarışın, 1.80 cm'ye yakın boylarında ve şöforlük de yapan birisi vardı. Bu şahıs anama, karıma değil hiçbir zaman bana dahi küfür etmiyordu. Aynı şekilde beni Elazığ'dan İstanbul'a götürüp getiren 4 polisten Serdar Irmak hariç, diğer üçünün de küfür ettiğine rastlamadım. Serdar Irmak'ın, "*Senin o iki yaşındaki kızını s..rim*" küfürlerine çokça tanık oldum. 7 Temmuz günü eski Müdür beni en son sorguya çekmişti. O sorgu sırasında müdür, SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ın bir basın bildirisinden bölümler okudu. Ar-

dından da Sol Birlik talepler programından kimi maddeleri okuyup sordu: "Siz bunları Gürkan'dan mı yoksa Gürkan sizden mi aldı?" Ben de "Sol Birlik Programı Aralık 1984 tarihli, Gürkan'ın konuşması ise 1986 başlarında yapıldı. Eğer illa da bir kopyadan sözedilecekse Gürkan bizden almıştır" dedim. Bunun üzerine müdür: "Zaten böyle olduğunu biz de biliyoruz. O Gürkan'ın birgün .. tüne koyacağız" diye galiz küfürlerinden birini savurdu. Bana ise bunun gibi sayısı belirsiz küfürler etmişti. 8 Temmuzda da gelip benden küfürlerinden dolayı özür diledi, şu emri verdi: "Bundan böyle hocaya kimse elini dokundurmaya k. Yaralarının tedavisi için gerekeni yapın" İşte bu emir üzerine işkence uygulaması bitti ve pansuman yapma biçiminde süren yaralarının tedavisi için doktor kontrolü başladı.

20 Haziran akşamı bana sorulan sorulardan İstanbul'da kardeşim, eşim ve dolayısıyla 2 yaşındaki kızımın tutuklandığını öğrendim. Ve bu tarihten sonra manevi işkencenin en aşağılık biçimleri ile karşılaştım. Bol bol karıma uygulandığını iddia ettikleri işkenceleri dinledim. Bol bol eşimi Elazığ'a getirip nasıl neleri yapacaklarını anlattılar. Çocuğumu kimsesizler yurduna vermeleri için İstanbul polisine haber gönderdikleri tehditleri 23 Hazirana kadar sürdürdü. "Nasıl olsa resmi nikahın yok. Çocuğun olduğunu ispatlayamazsın" baskıları ile istedikleri bilgileri vermeme istiyorlardı. Zaten İstanbul'a götürüldüğümde öğrendim ki aynı tehdidi karıma İstanbul polisi de yapmış ve hatta eşime kâğıt vs. imzalatmaya bile kalkmışlar. Babamı ve ailemin diğer fertlerini tutuklayıp benim yaşadıklarımı onlara da yaşatacakları biçimindeki baskılar hep sürdürdü. Elazığ 1. Şube polisleri tarafından Elazığ 1800 Evler işkence merkezinden 23 Haziran 1986 tarihinde ve gözlerim bağlı olduğu halde bir taksiye bindirildim. Güzergâhtan anladım ki Diyarbakır'a götürülüyorum. Aynı gün Diyarbakır'dan uçakla İstanbul'a getirildim. Elazığ'da gördüğüm işkencelerin benzerlerini ama daha hafif dozda Gayrettepe'de de gördüm.

Gayrettepe'deki işkence beş gün yani 23 Hazirandan 28 Hazirana kadar sürdürdü. Gayrettepe'ye getirildiğim günün gecesi sabaha kadar tekme, yumruk, küfür ve bir kez de elektrik akımı verilerek işkence gördüm. Yapılan işkencelerin nedeni de bana sorulan bir sorularına "bilmiyorum" cevabı vermemdi. Durmadan tek bir soru soruyorlardı. "Karın 1983 yılında Pendik'te bir eve gittiğinizi ve üç gün kaldığınızı söylüyor. O evi bize göster" diyorlardı. Oysa ben Pendik'e hayatımda ayak basmamıştım. Eşim de Pendik'i hiç bilmezdi. Anlaşıyor ki işkencede illada kendisinden bir şeyler istenmiş, o da böyle bir evden söz etmişti. Onun için bende Pendik'te bir eve gittiğimizi ancak çevreye bakmamamız istendiğinden evi bilmediğimi söyleyip durdum. Karşılığında sabaha kadar işkence gördüm. 24 Haziran 1986 günü eşimi ve beni sözü edilen evi aramaya götürdüler. Böylece 24 Hazi-

ran gündüzünü maddî işkence görmeden geçirdim. Akşama doğru 1. Şube'ye döndük. Evi bulamamanın karşılığı olarak gelir gelmez işkenceye alındım. 6-7 kişi birden üzerime saldırdı. On-onbeş dakika kadar meydan dayağı yedim. Bu altı yedi kişiden bir tanesi yine Serdar Irmak'tı. Bu meydan dayağından sonra sırtüstü yere yatırılıp, ters konmuş bir sandalyenin arasından geçirildim. Kafamın üzerine 20-30 cm. yükseklikte bir projektör yerleştirilmişti. İki kişi beni tutuyor, iki kişide üstüme oturup gözlerimi zorla açmaya çalışıyordu. Projektörü yakıp yarım saat kadar gözlerime yüksek voltajlı ışık tutular. Bir yandan da çeşitli sorular soruyorlardı. Gözlerim giderek ışığa dayanamaz oldu. Gözlerim acı biber dökülmüş gibi yanıyordu. Göz kapaklarım ise dört ele karşı koyamıyordu. Yarım saat kadar sonra gözlerimi zorla açık tutmaktan vazgeçtiler. Ama ışık hâlâ gözlerimin üzerinde yanıyordu. Onun için gözlerimi açamıyordum. Açtığımda da zaten göremiyordum. O sıra eşimi aynı odaya aldılar. Elazığ 1. Şube Başkomiseri Serdar Irmak başta olmak üzere, aşağılık küfürler savurarak eşime *"soyun, çıkar şu üzerindeki...Kocanın gözleri önünde ırzına geçeceğiz"* diye bağırıyorlardı. Eşim bu saldırılar önünde *"Bırakın beni, ben bir şey bilmiyorum"* diye derdini anlatmaya çalışıyordum. İşkencecilerden herbiri bir taraftan *"bunu kocana söyle.. O namuzsuz herif istediklerimizi söylesin, seni kurtarsın"* diyorlardı. Polislerin eşime, soyun, çıkar şunları gibi baskıları ve onun *"bırakın beni"* çığlıkları beş on dakika sürdü. Bense sandalyenin arasına sıkıştırılmış ve dört kişi üzerime çökmüş vaziyette sırtüstü yatıyordum. Gözlerim ışığın etkisiyle görmüyordu. Olupbitenler karşısında bir şey yapamamanın çaresizliği içerisindeyim. Fırsat buldukça demir sandalyenin demir ayaklarını dişlemekten başka bir şey gelmiyordu elimden. Benden istenen fakat Pendik'te olmayan evi gösterebilir, bu yapılanları o an için durdurabilirdim aslında. Bunu yapmaya ise hiçbir hal ve şart altında niyetim yoktu. Karşıkarşıya bırakıldığım ortam ise sınırlarımı harap ediyordu. Bu ortam içerisinde ben kendimi ne kadar sıkımsa da gözyaşlarımı tutamadım. Keşke tutabilseydim. Hâlâ eşimin *"ne olur ağlama"* deyişi kulaklarımda çınlıyor. O gece sabaha karşı zemin kattaki 2x1 m. büyüklüğündeki nezarethaneye indirildim. Nezaret dardı, karanlıktı ve havasızdı. Bir soba borusu genişliğindeki tavanda bulunan delikten hava geliyordu. İyi tarafı, bir yatağın bulunmasıydı. Bu halde de olsa şöyle bir güzel uyuyup dinlenecektim. İlk kez. Yattım. Ne yazık ki uyuyamadım. Çünkü Elazığ'da çekilen falakalarla parçalanan ayak tabanlarımdaki yaralar üzerinde oluşmaya başlayan taze deri, Gayrettepe'de yeni darbelere hedef olduğundan çatlamıştı ve felâket acı veriyordu. Nezaretin kapılarına vurarak *"hiç olmazsa krem verin"* isteklerim reddedildi. Yaralarımı sarmak için bez isteğimi 8 numaralı nezarete kalan bir bayan tutuklu karşıladı.

Çaputa biraz yoğurt sürüp yaralarımı bağladım. Sonra da her beş-on dakikada bir uyanırsam da ilk defa ve az sayılmayacak kadar uyudum. Uyandıgımda kızımın sesini duydum dışarıdan. Kapının üstünden baktım kızıma. Hücrelerin arasında koşup duruyordu. Kızımı görmemin mutluluğu, onu nezarethanede görmenin burukluğu nasıl bir şeydir, ben bilirim. O karanlık, o havasız ve leş gibi kokan Gayrettepe bodrumlarında 2 yaşındaki bir çocuğun bir hafta tutuklu kalmasını düşünmek bile ürkütücü. Ama bir gerçek de. Benim kızım *"oynamaya gideceğim"* diye ağlaya ağlaya bir hafta yaşadı orada... Nezarethanede bir süre ben içerde, kızım dışarda olmak üzere konuştuk. Sonra hücreme gelmesine izin verdiler. Baba kız sarıldık sohbet ettik, bir süre... O sıra ayaklarımın sargısını gördü. *"Uf olmuş"* diyerek ve ayağımı eliyle sıvazlarak *"vurdular mı?"* diye bana sordu çocuk. Yok, diye yalan söyledim kızıma...

25 Haziran gündüzünün önemli bir kesimini işkence görmeden geçirdim. Akşam üzeri yeniden gözlerim bağlanıp işkenceye alındım. Kaba dayak ve elektrik verme işkencelerinden sonra o güne kadar sözlü tehdit düzeyinde kalan *"kızına işkence ederiz"* sözleri doğrudan tehdiye dönüştü. İşkenceden sonra odanın ortasında oturtulmuş sorulanıyordum. Koridordan sesi gelen kızımı bulduğum odaya getirdiler. Çocuğa beni gösterip *"bu kim?"* diye soruyorlar. Gözlerim bağlı bulunduğumdan herhalde o da hiç ses çıkarmıyor. Bunun üzerine gözlerimi açtılar. Çocuk bir kere *"baba"* diyebilirdi. Sonra da sustu. Sanki 2 yaşındaki bir çocuk olup bitenlerin anormalliğini anlanuş gibiydi. Çocuğu odadan çıkarıp *"konuş yoksa getirip elektrik vereceğiz. Yapmazlar sanma ...Biz nicelerini böyle çözdük"* gibi tehditlerini sürdürdüler. Kızımı kimsesizler yurduna verecekleri tehditlerini ise sürekli baskı aracı olarak kullandılar. İşte işkencecilerin gerçek yüzü bu.. İki yaşındaki çocuğun suçu ne olabilir? Ne istediler çocuktan? Hesapları benimle... Yapılanların çocuğun ruhsal yapısı üzerinde tamir edilmesi güç olumsuzluklara yolaçaacağını bilebilmek için pedagog ya da psikiyatrist olmaya gerek yok. Bu, bir babaya ve bir çocuğa yapılabilecek en büyük kötülük, en büyük manevi işkence değil midir? Kızımla bu karşılaşmamdan sonra işkenceciler odayı boşaltıp gözlerimi açmamı söylediler. Kızımla sarılıp hasret gideriyorduk ki sevincimiz yarıda kaldı. Çünkü önce koridordan sonra bitişik odalardan birinden eşimin çılgınlıkları gelmeye başladı. Çocuk sesin kime ait olduğunu anladığı için başladı *"anne"* diye ağlamaya. Tüm uğraşmalarına rağmen çocuğu susturamadım. Kızımı avutamadım. Duyduğu çılgınlıkların annesine ait olmadığına onu inandırdım. Bu durumun benim için nasıl azap verici olduğunu gerçekten kelimeler anlatmaya yetmez. Ama ne acıdır ki 21. yüzyıla 14 sene kala ve Türkiye'nin İstanbul 1. Şubesi'nde ben bunları yaşamak zorunda kaldım.

Bir insana bunlardan daha ağır işkence yapılamaz.

Gayrettepe'de iki gün daha anlattıklarımın benzeri işkencelere hedef oldum. Fakat bir gerçeği de burada belirtmeliyim. Gayrettepe'de Elazığ'daki gibi ağır fiziki işkenceler yaşamadım. Ancak yukarıda da bahsettiğim gibi manevi yönü çok ağır olan işkenceler gördüm. Karımı ve kızımı manevi baskı aracı olarak hep karşıma çıkardılar. Yaşadıklarım bir insanın, bir babanın ve bir eşin kalbini parçalayan olaylardı. Onun için bende unutulmaz acılar ve izler bıraktı. Daha havaalanından getirilirken polis otosunda İstanbul polisi beni getirenlere fısıltı halinde *"Remzi'ye çok işkence yaptık ama çözemedik"* diyordu. Remzi karımla birlikte evimden alınarak tutuklanan kardeşimin ismi. Kendisiyle iki kez karşılaştım işkence odalarında. Durumu içler acısıydı. Konuşmakta güçlük çekiyordu. Suratı ringde yenilmiş boksörün yüzüne dönmüştü. Yani sadece insan, eş ve baba olarak değil, bir abi olarak da işkencecilerin saldırısına uğramıştım.

28 Haziran 1986 günü İstanbul'dan Malatya'ya götürüldüm. 29 Haziran gecesini sabaha kadar Malatya Emniyet Sarayı'nın bodrum katında işkence gördüm. Ancak işkence aletlerinin fazlasıyla kullanılmadığı bir işkence uygulaması yapıldı.

29 Haziran sabahı asıl mekanda, yörede Diyarbakır işkencehanelerinden sonra en meşhur işkence merkezi olarak bulunan 1800 Evler işkencehanesindeydim. İçeri elbiseli girdim ama elbiseli iki saat kalamadım. Bu bir iki saat içerisinde hücrede dinlenmeme izin verdiler.

O gün öğleden sonra yeniden işkence başladı. Yapılan işkence türlerinden örnekleri kısmen açarak daha önce anlattığım için yeniden işkencelerin bu anlamda detayına girmeyeceğim. Genel olarak belirtip geçeceğim. Daha önce 17-22 Haziran tarihleri arasında yaşadığım işkencelerin benzerlerini 8 Temmuz 1986'ya kadar yeniden yaşadım. Yine anadan doğma çıplaktım. Yine aç susuz bırakılıyordum. Yine cereyan verme, askılarda sallandırma, tazyikli su sıkma ve diğer işkence türleri uygulandı. Fakat 29 Hazirandan sonra falaka yoktu. Çünkü ayak tabanlarım yaraydı ve iyileşmesini istiyorlardı. Onun yerine elim ve el parmak uçlarına bol bol cop salladılar. 5 veya 6 Temmuz 1986'da yemek yememe ve uyumama izin verdiler. 8 Temmuzda ise siyasi şube müdürünün daha önce deendiğim emri üzerine işkence kesin olarak durduruldu.

Ancak 29 Haziran - 8 Temmuz tarihleri arasındaki işkencenin yoğunluğu daha öncekiler kadar yoktu. Gayrettepe'dekine göre yine ağırdı ama 28 Haziran öncesi yaşadıklarımın göre hafif sayılırdı. Nedeni ise şuydu: Ben İstanbul'da iken polisler 7 kişi daha yakalamışlar ve sayı ona çıkmıştı. İşkence aletleriyle donatılmış oda tek, sanık sayısı çoktu. Onun için bana sık sık sıra gelmiyordu. Ayrıca yaralarım iyileştiremeyecekleri yaralar ilave etmek de istemiyorlardı. İşken-

cenin kısmen azalması bunlardan dolayıldı. 23 Haziran öncesi işkence yapılmadığı zamanlar bir odada ayakta ve çıplak vaziyette durduruluyordum. 29 Hazirandan sonra ise hücrede kelepçeyle ranzaya bağlanarak bekletiliyordum. İşkence sırasının bana gelmesine kadar hücrede geçen süre de başlıbaşına bir işkenceydi. Çünkü kelepçeyle asılı olduğum için kollarım şişiyor ve mosmor kesiliyordu. Ayak uçlarıma basmaktan dolayı ayaklarımın durumu da aynıydı. Daha kötüsü günlerce işkence edilen insanların çığlıkları kulaklarımı tırmalıyordu. Bu sesler beni öyle rahatsız ediyordu ki mümkün olsa polisler "o ses sahibini kaldırın, beni yerine işkenceye alın" derdim. Üstelik o zamana kadar işkence süreçleri ile ilgili belli bir tecrübe edinmiştim. Bu tecrübemle seslerini duyduğum insanlara, hangi işkence yöntemi uyguluyorlar ve dozu ne ölçüde, bunları ayırt edebiliyordum. Örneğin birkaç kez insanların işkencede fenalaştığına şahit olmuşum. En son Fırat Üniversitesi'nden bir öğrencinin elektrik akımı verilirken fenalaştığını, sesinden ve polislerin telaşından anlamışım. 2 veya 3 Temmuzda saatlerce Ali Rıza Aslan'a işkence ettiler. Ali Rıza'dan istediklerini alamamışlar yada vereceği bir şey olmamış olacak ki, Sarı diye hitap ettikleri azılı bir işkenceci yanıma gelip "Koskoca adam boşuna kendini ezdiriyor" diye tepkisini dile getirmişti.

İsmi belirttiğim Songül Coşkun ve Ali Rıza Aslan'dan başka Hasan Özdemir, Halit Çağlar, Aziz Mahmut Ak, Yusuf Kip ve üç üniversite öğrencisi Elazığ işkencehanesinde işkence gören ve gördüklerine şahit olduğum insanlardı. Bu insanlar da benim çokça sesi mi dinlediler. Songül Coşkun'un ise falaka yaraları benimkisi ile birlikte tedavi ediliyordu.

Adı Soyadı : *Faruk Atay*
Gözaltı Tarihi : *21.10.1986*
İsnat Edilen Suç : *Hırsızlık*

21 Ekim 1986 tarihinde İstanbul Eyüp Merkez Karakolu'na bağlı ekipler tarafından gözaltına alındım. Karakolda önce soba demiri ile dövüldükten sonra sırtlarıma copla vuruldu. Sonra falakaya yatırıldım. Daha sonra çarımıha gerildim. Bir hafta Eyüp Merkez Karakolu'da kaldım.

28 Ekim 1986 tarihinde İstanbul 2. Şube 2. Kısım'a getirildim. Önce kulaklarıma ve parmak uçlarıma cereyan verildi. Daha sonra böbrek üstlerime cereyan verdiler. Üç gün üst üste öğleden sonraları ağzımı yıkamaya götürdüler. Midemden rahatsız olduğumu söylemeye karşın işkence devam etti. Ardından çarımıha gerildim.

Toplam sekiz gün şubede kaldım. Mahkemeye çıkarılırken bile cop yedim.

Bana işkence yapanlardan tanıdıklarım 2. Şube 2. Kısım komiserlerinden Şerafettin ve sivil polis Halil'dir. Cereyanı veren ise şişman polis Turan'dır.

Mahkemeye çıkarılırken "işkence gördüğünü sakın söyleme, yoksa gene şubeye götürürüz" dediler.

Mahkeme beni tevkif ederek Sağlamcılar Cezaevi'ne gönderdi.

Adı Soyadı : Mehmet Sadık Bölükbaşı
Gözaltı Tarihi : 7.11.1986
İsnat Edilen Suç : Gasp

7.11.1986 günü dükkânımda oturuyordum. Tam o sırada aniden dükkânıma gelen jandarmalar sorgusuz sualsiz benim kollarıma kelepçe takıp, beni zorla karakola götürdüler. Ne olduğunu anlamamıştım. Sonradan öğrendiğime göre hakkımda ihbar varmış. Karakolda önce falakaya yatırıldık. Gündüz iki, gece bir kez olmak üzere üç kez falakaya yatırılıyorduk.

Daha sonra beni 2. Şube'ye götürdüler. Orada beni çıplak soyarak gözlerimi bağladılar. Epeyce dövdüler. Sonra ceryana verdiler ve çarımha gerdiler. Bayılmışım. Ayıldığımda kafamdan aşağıya soğuk su döküyorlardı.

Türkiye'de işkence yoktur diyenler resmen yalan söylüyor.

Adı Soyadı : Erdal Ay
Gözaltı Tarihi : 4.11.1986
İsnat Edilen Suç : Hırsızlık

Beni, 14.11.1986 Perşembe günü İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı asayiş şube ekipleri tarafından Eminönü'nde bir kahvede oyun oynarken kimliğim olmadığından dolayı, şüpheli şahıs olarak 2. Şube'ye getirdiler. Sorgusuz sualsiz nezarethaneye attılar. Sonra sabıka olup olmadığını öğrenmek için Mecidiyeköy'e teknik şubeye getirdiler. Yapılan araştırmada sabıkalı olduğum ortaya çıktı. Beni yeniden Sirkeci'deki 2. Şube'ye getirdiler. Tam bir buçuk gün ne yemek verdiler, ne de paramla ekmek alırdırdım.

İkinci gün beni 2. Şube'nin en üst katındaki 2. Kısım'a, oradan da tam karşısındaki bir odaya getirdiler. Odanın içinde iki çelik dolap, bir tane araba tekerleği, bir tane ufak piknik tüpü, bir tane üç metrelik, bir adet de 5-6 metrelik lastik vardı.

Odaya girdiğimde ismini Mehmet ve Mustafa olarak bildiğim iki polis memuru bana elbiselerimi ve çoraplarımı çıkarmamı söyledi. Ben de bugüne kadar kimsenin önünde soyunmadığım için polislerin söylediklerini yerine getirmedi. Buna kızan polisler, bana küfür ederek rastgele vurmaya başladılar. Bu arada jopun darbelerinden biri suratıma geldi ve gözümü şişirmişti. Sonra elbiselerimi çıkarabilmek için ellerimi arkadan kelepçelediler. Elbiselerimi, pantolonumu çıkararak beni anadan üryan soydular. Yukarıda yazdığım 5-6 metrelik lastikle beni bağladılar, iki çelik dolabın üzerine T harfi gibi astılar. Ayaklarımı naylon bir iple bağladıktan sonra, araba lastiğine bağladılar ve ayaklarımın arasına boş un çuvaları yerleştirip öylece bıraktılar. Aradan beş-on dakika geçtikten sonra, parmaklarıma ve erkeklik organıma bir tele bağlı metal mandallar taktılar ve bıraktılar. Aradan iki-üç dakika geçtikten sonra koltuk altlarım yanmaya başladı. Her saniyede bir zıplamaya başlıyordum. Ama kıvıldamak mümkün değildi. Sonra dayanamayıp, bayılmışım. Ayıldığımda başımdan aşağıya buz gibi bir kova su döküyorlardı. Sonra bana giyinmemi söylediler. Ben de giyindim. Daha sonra iki polis beni nezarethaneye attı. Yarım saat sonra bana yiyecek bir şeyler isteyip istemediğimi sordular. Bende yüz gr. kaşar peyniri, iki tane ekmek bir paket Maltepe sigarası almaları için 5 bin lira verdim. İstediklerimi getirdiler. Ama paranın üstünü vermediler.

Yemekten sonra bir polis nezarethaneye geldi ve çeşitli semtlerde yapılan faili meçhul 20 hırsızlığı üzerime almamı söyledi. Ben de *hayır, yapmadığım işi üzerime almam* dedim. Bunun üzerine beni tekrar işkence odasına aldılar. Ve yine ayakkabımı ve çoraplarımı çıkarmamı söylediler. Ben de çıkardım. İçeri üç polis girdi ve ayaklarımı bir ondurağa bağladılar. İki polis ondurağı tutarken, bir polis de kızılıklık sopasıyla vurmaya başladı. Uzun zaman vurdular. Bu arada ayaklarım bomba gibi olmuştu ve acıdan yanıyordu. Ama polisler buna aldırmıyordu. Onlar için mühim olan iş vermemdi. Bende iş vermiyordum.

Falakayı bıraktılar. Akşam beni Emniyet Müdürlüğü'nün en alt katındaki müteferrikaya iki polis kollarımdan tutarak getirdi. Muteferrika'da sabaha kadar ağrıdan sızıdan uyuyamadım. Sabah olduğunda beni müteferrikadan aldılar, ve yine aynı işkenceleri yaptılar. Bana, *"20 tane iş vermemi, yoksa buradan sağ çıkamayacağımı"* söylüyorlardı. Bense, yapmadığım suçları kabul etmek istemiyordum. Sonunda canımdan bıkmıştım. Ve suçlamaları kabul ettim. Bunlardan Mustafa isimli polis, belindeki beylik tabancasıyla dizlerime vurmaya başladı. Ben, üç tane suçu kabul ettim.

Altıncı gün, yer göstermeye götürdüler. Yer gösterme sırasında soyulan dükkânın yanında başka bir dükkân daha soyulmuştu. Polisler, burayı da benim soyduğumu kabul etmemi istediler. Ben kabul etmedim. Yeniden şubeye geldik. Gene aynı işkenceler; erkeklik organıma cereyan veriyorlardı. Sonunda, onları da kabul ettim. Onlar, kafalarına göre ifade yazıp, yer göstermeme zaptını hazırladılar, ben de imzaladım. Sonradan beni Küçükçekmece Polis Karakolu'na teslim ettiler. Orada da işkence sonucu dört işi kabul etmek zorunda kaldım.

Evraklarım tamamlanıp adliyeye sevk edildim. Şube'de ve karakollarda bana yapılan işkenceleri ve işkence izlerini sorgu hakimine gösterdim. Benimle ilgilenmediği gibi, *"İyi etmişler, ellerine sağlık"* diyerek beni tevkif edip, cezaevine gönderdi.

Adı Soyadı : *Hasan Akyel*
Gözaltı Tarihi : *26.11.1986*
İsnat Edilen Suç : *Gasp*

26.11.1986 günü, memleketim olan Ordu'nun Akkuş ilçesi Kuz köyünde evimde oturuyordum. Saat 15.00 sıralarında 4 jandarma, 2 astsubay evime geldiler. "*Hasan, seninle karakola kadar gideceğiz*" dediler. Onlarla birlikte Salman Karakolu'na, oradan da Akkuş'a gittik. Akkuş'a vardığımızda akşam saat 9 olmuştu. Akkuş Jandarma Karakolu'nun nezaretine attılar beni. Nezarethanenin camı kırık. Dışarda kar 50 cm. ye yükselmişti. Kapıdan ve camdan cereyan yaptığı için nezarethane son derece soğuktu. Üç gün üç gece o soğuk odada kaldım. Daha sonra bir jandarma "*İstanbul'dan polis geldi seni almaya*" dedi.

Jandarmadan sonra polis karakoluna götürüldüm. Akkuş Polis Karakolu'nda beni falakaya yatırdılar. Ne olduğunu bilmiyordum. Falaka sonucunda bayılmışım. Üzerime döktükleri suyla ayıldım. Üzerim sırlıslamandı. Ayaklarımın üzerine basamıyordum. İki polis kollarımdan tutarak beni koşturmaya çalışıyordu. Ama benim, değil koşmak, yürüyecek takatim yoktu. Yürüyemediğim zaman polisler beni copla dövüyorlardı.

Aradan 1-2 saat geçti. Beni bir arabaya bindirip, İstanbul 2. Şube 1. Kısım'a getirdiler. İstanbul'a geldiğimizde 30 Kasımdı. Saat 14.00 sularıydı. Çok açtım. Yalvardım. Yemek veya kuru ekmek istedim. Vermediler. Beni bir hücreye attılar.

Hücrede iki kişi vardı. Sabah saat 9.00 sıralarında beni hücremden aldılar, bir odaya götürdüler. Bana "*soyun*" dediler. Ben, itiraz ettim. Beni döverek, üzerimi yırttılar, çıplak soydular. Ellerimi, banka oturulacak yere bağladılar. Daha sonra gözlerime siyah bir bez bağladılar. Ve beni sopalarla dövmeye başladılar. Belime vuruyorlardı. Adının Aydın olduğunu sandığım işkence şefi komser diğerlerine, "*Torbayla vurun.. Dayak, iz bırakır*" dedi. Beni torbayla ne kadar dövdüklerini bilemiyordum. Kendimi hücrede buldum. Üzerime su dökülmüştü. Daha sonra beni oradan çıkarıp hoplatmaya başladılar. Hoplayacak dermanım yoktu. Ama zorla beni hoplatıyorlardı.

Tahminen 20 dakika sonra beni kollarımdan gerdiler. Ve yine gözlerimi bağladılar. Ayak parmağımın ucuna bir şey taktılar. Gözlerim bağlı olduğu için hiçbir şey göremiyordum. Birden, bütün vucu-

dum titremeye başladı. Sanki ateşin içindeydim. Ne kadar ağlasam, bağırısam da sesimi kimse duymuyordu. Odada gürültülü bir müzik vardı. Daha sonra ayağıma taktıkları şeyi ayak parmaklarımdan çıkarıp, el parmağıma taktılar. Bağırtım, oda içinde yankılanıyordu. Cereyan işkencesi bittiğinde falaka başladı. İşkenceden, bütün vücudum şişti, simsiyah oldu.

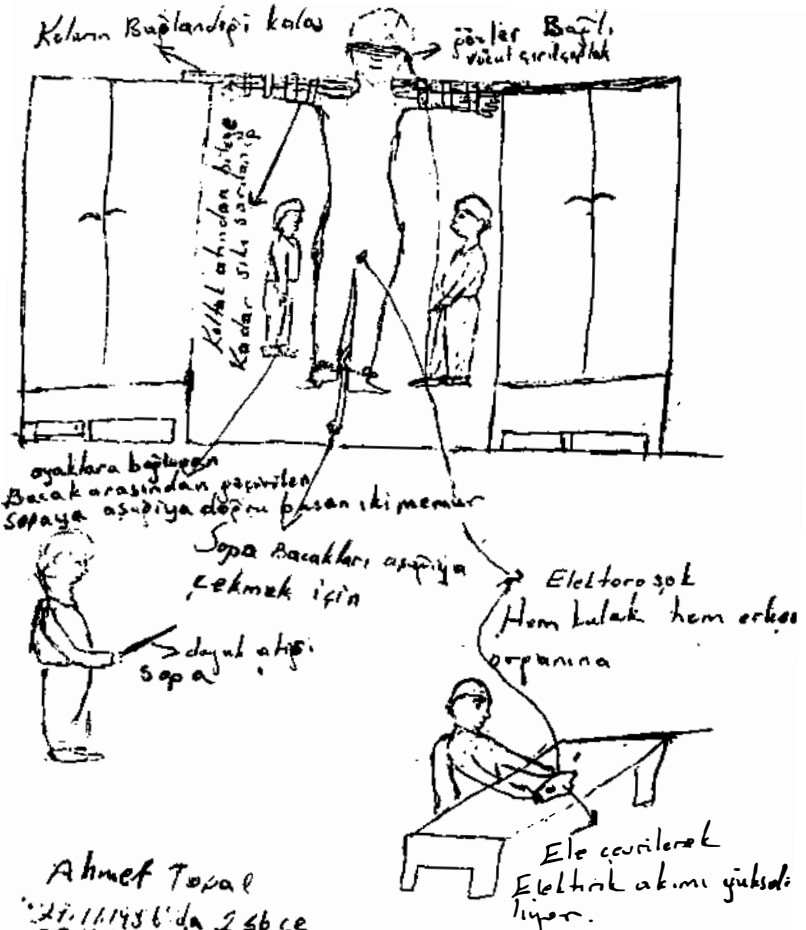
3.12.1986 günü, ifademi almak için Yaşar isminde bir polis bana "*Bak oğlum, bana 400 bin lira ver, seni buradan salayım*" dedi. Ben paramın olmadığını ve neden bana haksızlık yapıldığını sordum. Polis "*oğlum, adalet burada bizim elimizde.. Benden başkası bu adaleti önleyemez*" dedi. Daha sonra bir miktar boş kâğıt imzalatıp gitti. Beni de tekrar hücreye attılar.

Ertesi sabah odamın kapısı açıldı. Ben yerimden kalkamadım. Polisler elimden tutup beni kaldırdı. Heryerim simsiyah olmuş ve şişmişti. Daha sonra biri geldi. O da doktormuş. Bana ilaç getirmişti. Günde 8 tane hap yutturuyorlardı.

Birkaç gün sonra beni Beşiktaş Polis Karakolu'na getirdiler. Oradan da Ortaköy Polis Karakolu'na yolladılar.

6.12.1986 günü adliyeye sevk edildim ve tutuklandım.

Adı Soyadı : Ahmet Topal
Gözaltı Tarihi : 29.11.1986
İsnat Edilen Suç: Hırsızlık

Ahmet Topal
29.11.1986'da 2 şb ce
gözetiminde 8 gün
işleri gördü. 5 gün kadar
edildi.

Adı Soyadı : Faruk Çokgezer
Gözaltı Tarihi : 15.12.1986
İsnat Edilen Suç : Hırsızlık

Ben ve arkadaşım olan Hasan'la beraber 15.12.1986 günü saat 15.00 sıralarında bir ihbar sonucu Dolapdere'de Şişli sorgulama polisleri tarafından yakalandık ve zorla Şişli Emniyet Amirliği'ne götürüldük. Burada 6 gün sorgulama sırasında bana ve arkadaşıma insanlık onuruyla bağdaşmayacak şekilde işkence ve baskı yapıldı. Beni anadan doğma soydular. Büyük bir hücrede, soğuk havada başımdan aşağı beş kova su döktüler. Daha sonra çıplak olarak suyun içinde falakaya yatırdılar. Bu işkenceler diğer günlerde de sürdü.

Birgün beni askıya aldılar ve erkeklik uzvuma cereyan verdiler. Ellerime, sırtıma kalın cop ve tekmelerle vurdular.

Bu tür işkenceleri daha sonra Sirkeci Emniyet Müdürlüğü'nde ve Gaziosmanpaşa Emniyet Müdürlüğü'nde de gördük.

Şişli Emniyet Amirliği'nde hücrede iken bitişikteki birisinin "makatıma cop sokmayın" diye avaz avaz bağırdığını ve yalvardığını duydum.

Adı Soyadı : *Namık Konyalıoğlu*
Gözaltı Tarihi : *24.2.1986*
İsnat Edilen Suç : *Gasp*

24.12.1986 tarihinde yanımda arkadaşım, aynı zamanda da kayınbiraderim olan Ergun ve nişanlısı ile birlikte sabah saat 9'da Ankara'da bulunan evimin kapısını çalıp içeri girdiğimde, daha önceden evimde karakol kuran ismini sonradan öğrendiğim Ankara 2. Şube komser yardımcısı Haydar, memur Ali ve isimlerini bilemediğim polisler tarafından üzerime çevrilmiş silahlarla karşılaştık. Evi bastıklarında ailemi ve evde bulunan eniştemi şubeye götürmüşler. Evde ablam olmak şartıyla bizi yakalamak için karakol kurulmuş. Biz eve geldiğimizde ben, Ergun'un nişanlısı ve ablam şubeye götürüldük. *"Ailelerimizi niçin götürüyorsunuz, onları bırakın"* dediysek de ailelerimizin yanında ağıza alınmayacak hakaretlere ve küfürlere maruz kaldık.

Şubeye getirildiğimizde beni bir araba çalmakla suçladılar. Ben de suçu kabul ettim. Bütün dileğim aile bireylerimin bırakılmasıydı. *"Ben suçu kabul ediyorum. Eşimi ve ablamı niye getiriyorsunuz?"* dediğimde, *"sen şimdi görürsün"* diyerek vurmaya başladılar. *"Anlat bakalım, sen eski siyasi sabıkalısın. Senin evini ararken yasak yayın çıktı. Sen hâlâ siyasetle uğraşıyorsun"* dediler. Ben de siyasi bir suçtan dolayı 8 yıl cezaevinde yattığımı, yasak yayın olsa bile evimde bir adet bulundurabileceğimi söyledim. 5-6 polis beni yere yıkarak vurmaya başladılar. Ardından benim gözlerimi bağlayarak bir hücreye attılar. Aradan 5 dakika geçmişti ki Ergun'un canhıraş feryadını duydum. Ergun'a işkence yapıyorlardı. Ergun'un işkencedeki sesi takriben 45 dakika kadar sürdü. Sonra sesler kesildi. Bu sırada hücremin kapısı açıldı ve beni döverek işkence odasına götürdüler. Önce askıya aldılar. Daha sonra elektrik vererek, falaka ve küfürlerini sürdürdüler. Ergun'la hangi siyasi örgütü kuracağımızı, arabayı niçin çaldığımı soruyorlardı. İşkence, bir saat kadar sürdü. Sonra işkenceyi durdurdular. Polisler soluk alınca tekrardan işkence başladı. Küfüre karşı allerjim olduğundan polisler *"Bana küfür etmeyin, işkence yapın"* dediğimde polisler *"daha bu birşey değil. Asıl senin eşini ve kardeşini işkenceye çekelimde sen o zaman görürsün"* diyorlardı.

Bu işkenceler, yapmadığımız işleri kabul etmemiz için 5 günde 11 kez tekrarlandı. Hem bana, hem Ergun'a yapmadığımız ve faili

meçhul gasp olaylarını yıkmak istiyorlardı. Gözümü tekrar bağlayıp beni hücreye attılar. Bir zaman sonra gözüm bağlı olarak bir odaya götürüldüm. Burada *"eğer bizim söylediğimiz suçları kabul etmezsen sonun kötü olur"* dediler. Bu sırada gözümü açtılar. Karşımda komser Merdan ve Komser Turan beyi gördüm. Ayrıca iki polis arasında ablam duruyordu. Ablamın yüzü gözü şişmiş ve morarmıştı. *"Ona ne yaptınız?"* diye bağırdım. Beni 4-5 polis tutuyordu. Ablamın hemen gözünü bağladılar ve ablamı gözümün önünde hem dövme ve hem de üzerindeki elbiseleri çıkarmaya başladılar. Ben polislerin elinden kurtulmaya çalıştım. Beni tutan polislere küfürler ederek tekme kafa atmaya başladım. Bu sırada komser Turan *"Gidin, karısını da getirin. Ona da bunun gözünün önünde işkence yapalım"* diyordu. Ben, gözümün önünde ablama yapılan işkenceye dayanmadığım için *"Tamam onu bırakın. Ne dersiniz kabul ediyorum. Cinayet bile yükleseniz kabul ediyorum"* dedim. Ablama yaptıkları işkenceyi durdurmuşlardı. Bana *"Tamam, sen suçu kabul ediyorsun ama Ergun etmiyor"* dediler. Ben de *"Ergun'u yanıma getirin, ben onun kabul etmesini sağlayacağım"* dedim. Devam ettim: *"Benim de bir şartım var. Bu saatten sonra kimseye işkence yapmayacaksınız ve bize siyasi suç yüklemeyeceksiniz"* dedim. Komser Merdan Bey, *"tamam. gaspı, araba hırsızlığını sende Ergun da kabul etsin, yeter"* dedi. Ben, *"Orasını düşünmeyin. Yalnız ablamı, eşimi, Ergun'un nişanlısını bırakacaksınız"* dedim.

Komser Merdan bey, hazırladığı ifadeyi önüme koydu. Ergun'u da yanıma getirmişlerdi. Sırf ailelerimize işkence yapılmaması için Ergun'la ikimizin yüklenen suçları kabul etmemiz gerektiği konusunda Ergun'u ikna ettim. Ankara 2. Şube'de 10 gün kalmıştık. 10 gün sonunda ailelerimizi serbest bıraktılar. Ergun'la beni İstanbul'dan gelen ekiplere teslim ettiler.

Adı Soyadı : *Naif Çiftçi*
Gözaltı Tarihi : *24.1.1987*
İsnat Edilen Suç : *Gizli Örgüt Üyesi Olmak*

24.1.1987 günü saat 13.00'te Karaköy'den Kadıköy'e gitmek için vapura binmiştim. Vapur hareket etmek üzere iken sivil giyimli 4 kişi, polis olduklarını söyleyerek üzerime saldırıp, ellerimi arkadan kelepçeleyerek beni iskeledeki polis kulübesine götürdüler. Orada gözlerimi bağlayarak beni dövmeğe başladılar. Daha sonra beni bir arabaya bindirerek aracın içinde başımı, koltukların arasına sıkıştırarak (aracın içinde dövüldüğümü başkalarının görmemesi için) dövmeğe devam ettiler. Daha sonra arabayı bir yerde durdurarak beni indirdiler. Götürüldüğüm yer sorgu adı altında işkencenin yapıldığı, daha doğrusu bir işkencehane olduğunu, beni iç çamaşırlarıma kadar çınlıçplak soyarak, insan hak ve özgürlüklerinin ve insanlık onurunun kabul etmeyeği hakaretlerin, yani işkencenin başlaması ile anladım. Cinsel organıma bir şey bağlayıp ağzımın içine de ısırmamı istedikleri bir şey koyarak beni bir sandelyeye bağladılar. Sandelyeye bağlandıktan sonra elektrik verilmeye başlandı. Dolayısıyla cinsel organıma bağlanan ve ağzıma konan şeyin de elektrik kablosu olduğunu böylece anlamış oldum. Elektrik verildiğinde acıdan bağırdığım için ağzımdan düşen kabloyu, kulak memelerime, burnuma takarak, vücudumun değişik bölgelerinde dolaştırıyorlardı. Bu elektrik seansı, kendimi kaybedinceye kadar sürüyordu. Birazcık kendime gelir gibi olduğumda bu kez de falaka seansı başlıyordu. Falakadan sonra ayakta duramadığım için işkenceciler saçlarımdan çekerek ve kollarıma girerek, ayaklarımdaki şişkinliğin yara olmadan inmesi için. Bu seanstan sonra tazyikli soğuk suya tutulma seansı başlıyordu. Soğuk suyu tutulduktan sonra, çınlıçplak soğuk havada bekletiyorlardı.

Bu anlatmaya çalıştığım uygulama, geceli gündüzlü 4 gün hiçbir şey yedirmeden ve uyutmadan devam etti. Dördüncü günden sonra tekrar falakaya yatırıldığım bir seansta göğsüme ağır tekmele inmeğe başladı. Bazen de hırsını alamayıp üzerime çıkarak beni çiğnemeğe ve tekmelemeye çalışıyorlardı. Bu ağır işkenceler sonunda bayılmış olacağım ki, kendime geldiğimde nefes almakta zorlanıyordum. Hayati tehlikeye girdiğimi gören işkenceciler, beni 30 Ocak 1987

günü saat 13.00'te Şişli Etfal Hastanesi'ne götürdüler. Beni muayene eden ilk doktor, röntgene sevketti. Çekilen röntgen filminde sol göğsüme vurulan darbeler sonucu, kaburga kemiğimin kırıldığı teşhisi kondu. Doktor, hayati tehlikede olduğumu, beni hastaneye götüren polislere benim yanımda söyledi. Hastaneden döndükten sonra tekrar gözlerim bağlanarak tabure veya sehpaye benzeyen bir şeyin üzerine oturtup, kafamı, bacaklarımın arasına gelecek şekilde beni bağlayarak, bu defa sırtımı duvara vuruyorlardı. Bu işkenceler 10 gün sürdü. Tüm bu işkenceleri işlemediğim suçları kabul etmem, bana ait olmayan birtakım dökümanların bana ait olduğunu söylemem, dolaşısıyla kendilerinin tanzim ettikleri tutanakları kabul etmem ve imzalamam için yaptılar.

Bana işkence yapılan yerin Gayrettepe Emniyet Müdürlüğü binası olduğunu, göğsüme vurulan darbeler sonucu fenalaşıp, beni aşağı hücrelere indirdiklerinde, orada gözaltında bulunanlardan öğrendim. Ayrıca bana işkence yapanları da işkence yaptıkları bir anda gözlerimi bağlayan bezin düşmesi sonucu şahsen tanıyorum. Ayrıca bana işkence edenler kendi aralarında birbirlerine "Kartal", "Hoca", "Taylan" gibi isimlerle ve 26, 53, vb. şekilde hitap ediyorlardı.

Ayrıca bana yapılan işkencelere benimle birlikte gözaltında bulunan İsmail Karakaya, Durhasan Yeler, İmdan Parçal, Hasibe Yıldız, Hasan Bekir daha sonra isimlerini öğrendiğim Hasan Aydemir, Köksal Florinalı, Serhat Şimşek ve arkadaşları tanıktır.

12.2.1987 tarihinde Şişli Adliyesi Adli Tabibliği'ne çıkarıldım. Adli Tabip, kaburga kemiklerim kırık olduğu halde, beni muayene etmeden sağlam raporu vermiştir.

Adı Soyadı : İhsan Allabuçak
Gözaltı Tarihi : 31.1.1987
İsnat Edilen Suç : Hırsızlık

31.1.1987 tarihinde Kurtuluş'tan aldığım kız arkadaşımı Samatya'ya bıraktım. O sırada 3 bayan yanıma gelerek, "Biz alışveriş yaptık. Bize taksit lâzım. Bizi bırakır mısınız?" dediler. Ben de "kusura bakmayın. Ben hususi taksiyim. Sizi bırakamam" dedim. O sırada direksiyon başındaydım. Bir polis otosu geldi, yanımda durdu. Bir polis arabadan indi, silahını çekerek "şubeye gitmemiz gerektiğini" söyledi. Ben de "bir durum mu var, elbette gidelim" dedim. "Hiçbir durum yok. Gidersen, durumu görürsün" dedi ve 2. Şubeye'ye gittik.

Gider gitmez "yılan bunu falakaya, ne suç yaptığını anlat bakalım" dediler. 1.5 metre uzunluğunda bir sopanın üzerine kalın ip geçirmişler. Sopanın her iki ucundan ayağımı bağladılar, 5-6 defa kıvırdılar. Ayaklarım hareketten kesilmişti. Boynuma, bildiğimiz araba lastiğini takarak kollarımı hareketsiz bıraktılar. Ellerime ve ayaklarıma kalın çubuk ve odunla vur Allahım vur, vuruyorlardı. "Söyle, ne yaptın?" İlk gün hep böylesi işkenceler gördüm. Sonra beni tek kişilik bir hücreye attılar. Ne ekmek, ne su ne de tuvalet. Bir su istesen, "Konuşma orospu çocuğu" diyorlardı. Ne annemiz, ne karımız kalıyor, ana avrat dümdüz gidiyorlardı.

İkinci günün gecesini, nezarete yatıyordum. Beni kaldırdılar. Saat gece yarısıydı. Ellerimi arkadan kelepçelediler ve gözlerimi bağladılar. Bir odaya aldılar. Üzerimi tek tek anadan doğma soydular. Ayaklarımı bağladılar. Ellerimi de bağladılar. Yer misin, yemez misin. Vur Allahım vur. Taşaklarımı sıkarken nasıl feryat ettiğimi Allahım bilir.

Üçüncü günü olduğunda "eğer doğruyu söylemezsen sana cereyan vereceğiz. Suçunu kabul et" dediler. Suç dedikleri de şuymuş. Samatya'da arabama binmek isteyen üç kadın hırsızmış ve ben onlarla işbirliği yapıyormuşum. Ben böyle bir suçla uzaktan yakından ilginin olmadığını söylüyordum. Beni alıp bir odaya götürdüler. Soyunmamı istediler. Ben ne kadar direndiysem de beni zorla soydular ve serçe parmağıma kablunun ucunu doladılar. Cereyan verdiler. Sanki ciğerlerimden bir şey çekiliyor gibi oldum. Ne kadar feryat ettiysem yine de dinletemedim. Kamışıma ceryan teline sarıp ceryan verince düşüp baygınlık geçirmişim. Bir müddet sonra kendime geldiğimde ne söyleyeceğimi şaşırđım. Hiçbir şey bilmediğim halde yazdıkları

fezlekeyi bana imzalattılar. Hakim karşısına çıktım. Hakim bana sordu: "Sen bu kadınları tanıyorsun, doğru mu?" dedi. Ben de "hayır, uzaktan yakından bu kadınları tanımıyorum. İfadeyi işkence zoruyla bana okutmadan imzalattılar. Asla kabul etmiyorum" dedim.

Hakime işkence izlerini gösterdim. Hiç oralı olmadı. Kadınları ve beni tutukladılar.

Adı Soyadı : Saadet Alkaya

Gözaltı Tarihi : 9.6.1988

İsnat Edilen Suç : *Metris Cezaev'inden Kaçanlara Yardımcı Olmak*

16 yaşındayım. 17.2.1988 tarihinde sonradan öğrendiğim bir nedenle ilgili olarak ablam Gültekin Akkaya ile birlikte polisler tarafından hırpalanarak, ite-kaka 1. Şubeye götürüldüm. Bir gün önce de babam polisler tarafından aynı şekilde dövülerek götürülmüştü. Ben ve ablam şubeye getirilir getirilmez adımız dahi sorulmadan gözlerimiz bağlanarak ve küfredilerek psikolojik ve fiziki işkence ablukası içine alındık. Sayısını tespit edemediğim birçok polis ikimize birden rastgele vurmaya başladılar. Bu olay, küfürlerle birlikte tahminen 5-6 saat sürdü. Gece yarısından sonra hücreye indirildim. Poliste üstüme yüklenilmeye çalışılan konuları kabul etmediğimden baskı ve işkence çok yoğun sürdü. Hücrede kaldığım ilk 4 gün yemek, su ve tuvalet ihtiyacım karşılanmadı. En insani ihtiyacım bir baskı aracı olarak bana karşı kullanıldı. Baygın yattığım hücrede mazgallar da kapatılarak havasız bırakıldım. Arasına tekme atan görevli gardiyanlar da söyledikleri küfürlerle baskı ve işkence ortamını tamamlıyorlardı.

Şube'de kaldığım 22 gün zarfında ilk on beş gün gece ve gündüz sürekli yukarıya sorguya çıkarıldım. Özellikle geceyarısından sonra saat 2'de, 3'te çıkarıldığım sorgularda uykumdan bölünerek ve ölümle tehdit edilerek işkenceye alındım. Sorgularım sırasında ablam Gültekin Akkaya'nın, Aydın Eker ve Niyazi Gürbüz adlı şahısların işkence altında ifadelerinin alındığına tanık oldum. Aynı şekilde, bu kişiler de benim işkenceme tanıklırlar. Yine hücrede birlikte kaldığım Elmas Değerli, hücrede yapılan fiziki ve psikolojik baskılara, benim sorgu sonrası bitkin yıpranmış durumuma, geceyarısı sorguya çağrılmalarına tanıktır.

Getirildiğim dördüncü günü sorgulanmam sırasında bilmediğim yerleri söyletmek, tanımadığım insanları tanıdığımı kabul ettirebilmek için şu şekilde işkenceye alındım:

Gözlerimi bağlayıp, tokat ve tekmeyle birkaç merdiven itilerek indirildikten sonra bir odaya sokuldum. Odada göz bantım açıldı. Karanlık odada yüzüme doğru çevrilen dört spot lamba yakılarak 7-8 polis arasında hepsi tarafından bağırma ve küfürle sorgulanmaya alındım. Yine bilmediğim şeyler sorulup söylemem isteniyordu. Bir-

kısmını işkence zoruyla kabul etmek zorunda kaldım. Ama işkenceci polisler hiçbir şey yetmiyordu. Atom, Panzer, Yoğurtçu, 66, Eko, Yeşil, kod adlı ve ismini ve kod adını bilmediğim TIKKO timine mensup ve şubenin diğer işkenceci polisleri oradaydı. Odada bulunup da bana işkence yapan polisleri gördüğümde tanırım. Spotlar ortasındaki sorgu tatmin edici olmayınca, üzerimdeki eşyalar sırasıyla manto, buluz, sütyen çıkartıldı (polisler tarafından). Daha sonra kollarım sanırım iz kalmasın diye battaniyelere sarıldı ve üzerine kalın kablolar bağlandı. Bir sandelyeye çıkarıldım. Ve vinçe bağlanmış gibi kablolardan iki kolum gerilerek havaya kaldırıldım. Havadayken sandelyeyi çektiler. Ve kollarımdan asılı kaldım. O durumda iki göğüs ucumdan ve parmak uçlarımdan devre tamamlanarak elektrik verildi. Bu esnada Eko adlı polis elindeki su şişesiyle vücuduma su serpiyordu. Elektrik verilirken göğüs kafesim fırlayacak gibi oldu ve bütün vücudum çok kötü gerildi. Ama bayılmadım. Gözlerim hâlâ bağlanmamıştı.

Bir müddet sonra elektrik vermeyi kestiler ve bağıracak karşı koymama rağmen eteğim ve iç çamaşırım çıkarıldı. Bu arada devamlı bütün polisler bir yandan küfrederek elle vücudumun tümüne yönelik sarkıntılık ediyorlardı. Sorguyu yöneten timin şefi olduğunu bildiğim Eko, 66 bana tecavüz edecek kişiyi seçti. Bu kişi kendisini tanımlarken *"Ben öyle bir faşistim ki kızım dahi buraya düşse onu da (tecavüz ederim)"* dedi ve hırsıyla pantolonunu ve iç çamaşırını çıkardı. Diğer polisler bir yandan elleriyle sarkıntılık ederken, diğerine çabuk olmasını gülerek bağıryorlardı. O andaki ayrıntıları tam hatırlamıyorum. Ama ben *"yapmayın"* diye bağıryordum. Havada, kollarım bağlı olduğundan savunmasızdım. Beni aşağı indirdiler, kollarımı çözdüler. Bütün polisler sarkıntılık ettiler. Sarkıntılık sırasında göğüslerim, cinsel organım ve vücudumun heryeri sıkıldı. Yine o sırada Eko tarafından görevlendirilen çıplak polis, cinsel organıyla sarkıntılık etti. Ben şok içindeydim. Beni tekrar kollarımdan yukarıya astılar. Soyunan polis sakallı, kısa boylu, sonradan bizi mahkemeye getirmekle görevli olan bir polise ve diğer çil yüzlü, kızıl saçlı bir polise emretti. Bu polisler, benim iki bacağımı iki yandan ayırdılar. Emreden polis, şişeyi getirin, diye bağırdı. Ben, sürekli panik içinde bağıryordum. Şişenin arka küt kısmıyla cinsel organıma hızla vurmaya başladı. Ben sonra bayılmışım. Baygınken bana neler yapıldığını bilmiyorum. Kendime geldiğimde tahta bir bank üzerinde mantom da dahil, tüm çamaşırlarım üzerime giydirilmiş olarak uyandım. Kendime geldikten bir müddet sonra hücreye polisler tarafından götürüldüm. Aşağıya indiğimde Elmas Değerli'den 7 saattir sorguda olduğumu öğrendim. Hücreye gittikten sonra tuvalete gittiğimde tüm çamaşırlarımın kan içinde olduğunu gördüm ve ayrıca yukarıda an-

lattığım işkence sonucu beş gün süreyle kanamam devam etti. Doktora götürülmemi istediğim halde dikkate alınmadı. Ertesi gün Panzer kod adlı polis, bana alaylı şekilde "*hamile olup olmadığımı*" sordu. Bu esnada hücrede beraber kaldığım Elmas Değerli yanımdaydı. Askı sırasında belimdeki zedelenme sonucu yürümekte zorluk çektim. Aradan 2 aydan fazla zaman geçmesine karşın bugün de zaman zaman şiddetli olarak bel ağrılarım devam etmektedir.

Şubedeki işkence on beş gün süreyle devam etti. İstanbul emniyetine alındığımda bakireydim. Gördüğüm fiziki işkenceler sonucunda ne durumda olduğumu bilmiyorum. Ayrıca emniyette geçirdiğim kanama olayından sonra da halen 2 ay geçmesine rağmen regl olamıyorum. Yaşadığım olaylar sonucunda vücudumda ciddi arızalar bulunduğundan eminim.

1978 yılında Ali Galip Sayılğan'ın Kayseri 1. Şube'de cereyan, falaka v.b. türünden işkencelere maruz kalmasıyla başladığımız araştırmada, 1988 Haziran ayında Metris Cezaevi'nden kaçanlara yardımcı olmak isnadıyla gözaltına alınan Saadet Alkaya'nın anlattığı cereyan, falaka, çınlıçplak soyulma vb. türünden yapılan işkenceler arasında hiçbir fark yoktur. Devletin resmi görevlileri bu geçen zaman içerisinde işkence yöntemlerini aynı tutmuşlardır.

Bu çalışmalarımızda içinde dört adet siyasi içerikli olan toplam 22 işkence örneğine yer verdik. Çalışmamızın başında da dediğimiz gibi bu örnekler Türkiye'de varolan işkencelerin bindebiri bile değil. Değişik tarihlerde, mekanlarda, değişik resmi görevliler tarafından zanlılara karşı yapılan uygulama aynı. Falaka, küfür, hakaret, tehdit, elektrik, çarpmış, su sıkma, insan kişiliğini ve onurunu ayaklar altına alma. Kuşkusuz bu uygulamalar ülkeyi yönetenlerin dediği gibi *münferit* ya da *görevlilerin istemdişi* yaptıkları değildir. Eğer böyle olsaydı, bu denli rastlantı biraraya gelir miydi? Türkiye'nin değişik mekânlarında çalışan değişik resmi görevliler yıllardır aynı işkence yöntemlerini uygular mıydı? Böylesi bir uygulama *münferit* olur muydu? Kim inanır ki böylesi sözlere...

Ali Galip Sayılğan, 1981 yılında tutuklu bulunduğu Sultanahmet Cezaevi'nden alınarak sorgu için tekrar İstanbul 1.Şube'ye götürülmüş ve burada gördüğü ağır işkence sonucu felç olmuştur. Cezaevinde tutuklu bulunan birinin tekrar sorgu için şubeye alınması ve ağır işkencelerden geçirilmesi hangi uygar ülkenin yasalarında vardır?

Buna benzer bir örnek de 1987 yılında yaşanmıştır. Serda Cihan adlı kadın tutuklu, tutuklu bulunduğu cezaevinden alınarak Diyarbakır 1. Şube'ye götürülüşünü şöyle anlatmaktadır:

"Bir gün gardiyan gelip, birinci müdürün beni istediğini söyledi. Müdür, 'İçerden eşyalarımı al, seni polis hastanesine götürecekler' dedi. İdare'ye geri döndüğümde, dört tutuklu daha müdürün yanındaydı. Ve müdürün, 'seni bu beyler götürecekler' dediği sakallı, bıyıklı sivil polislerdi.

Diyarbakır yoluna saptığımızda 'nereye gideceğimizi merak etmiyor musun?' diye sordular. Ben, nereye gideceğimizi çok iyi biliyorum, dediğimde gözlerime bağ çektiler. Epey yol gittikten sonra durduk. Bir kat merdivenden düşse kalka çıkarıldım. Yüzümü duvara döndürüp üstümdekileri çı-

karmamı istediler. İç çamaşırlarıyla beni 52 nolu hücreye kapattılar. Diğer alınanlar Mehmet Kalkan ve Ali Bozkurt'tu. Sebep, yeni yakalananların üzerinden çıkan resim ve raporlardı.

İkimizi askıya aldılar. Mehmet Kalkan'a beni tanıyıp tanımadığını tekrar sordular. Aynı cevabı alınca Kalkan'a bana tecavüz etmesini önerdiler. Mehmet Kalkan bunu tiksintiyle reddederken, ona yaptırımadıklarını iki işkenceci yaptı. Bana tecavüz ettiler. Kalkan, kahkahalarına dayanamayıp küfür etti. Ona da sidik içirmek istediler. Bu arada beni odadan çıkardılar.

Hücreden sesini duyuyordum. Sonra ses kesildi. Bu olay 14.6.1987'de Diyarbakır Siyasi Şube'de oldu...

Aynı gün beni sorguya aldıklarında 'Mehmet Kalkan buradan insan olup çıkmayı değil, gebermeyi tercih etti' dediler. Mehmet Kalkan, 1987 Martında Diyarbakır merkezinde AliBozkurt'la yakalanmış, 35 gün sorguda kalmış, ve hiçbir suçlamayı kabul etmemiş, tutuklanıp Diyarbakır Askeri Cezaevi'ne gönderilmiş ve idamla yargılanıyordu. İkinci sorgusunda ancak 28 gün yaşayabilmişti...." (Yeni Demokrasi Dergisi, Mart-Nisan 1988, Sayı 9).

Serda Cihan'ın Diyarbakır 1. Şube'de Haziran 1987 yılında yaşadıklarından bir ay kadar önce de 28 Mayıs 1987'de Ankara'da Nilüfer adlı öğrencinin ifadesinden yeniden söz edelim. Hürriyet Gazetesi başyazarı Oktay Ekşi'nin sözkonusu ettiği ifade aynen şöyle:

"Beni polis otosuna bindirdikten sonra Yenimahalle'ye götürdüler. Buradan da gözlerim bağlı olarak bilinmeyen bir yere gittik. Ancak gittiğimiz yerin Emniyet Sarayı olduğunu sanmıyorum. Sonra çırlıçıplak soydular. Önce soğuk su banyosu yaptırarak, elektrik verdiler. Daha sonra da döverek ve çeşitlişekillerde işkencelerini 10 gün sürdürdüler. Benim için yazılan ifadeyi imzalamamı söylediler. Ancak buna karşı çıktım. Bunun üzerine şu anda burada yargılanan bir erkek arkadaşımı ve beni bir odaya kapattılar. İkimizi de çırlıçıplak soydular. Sonra da yine işkenceyle arkadaşımı tecavüz etmesi için üzerime saldırtmak istediler. Buna dayanamayarak istedikleri ifadeyi kabul ettim."

Değişik illerde ayrı resmi görevlilerce aynı tür işkence uygulamasına münferit olaylar denebilir mi? Hem de birbirine çok yakın zamanlarda. Bu örnekler resmi görevlilerin kişisel uygulamaları mıdır?

Ayrıca, Türkiye Birleşik Komünist Partisi yöneticileri Haydar Kutlu ile Nihat Sargın, Kasım 1987 yılında kendiliklerinden Avrupa'dan Türkiye'ye gelmiş ve havaalanında siyasi şubece gözaltına alınmışlardır. Haydar Kutlu, 7 Aralık 1987 tarihinde Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na verdiği dilekçede şunları ileri sürmüştür:

"On gün boyunca gözleri bağlı, uykusuz, iskemlede oturtularak sorgulandım. Soyularak, çıplak biçimde beton zemin üzerinde dikildim. Gözlerim bağlı, giyinik olarak saatlerce oturmadan ayak üzerinde durma cezası verildi. Gözaltına alınmamdan yaklaşık on gün sonra askıya alma cezası uygulandı-

lar. Askıya almadan önce kestiremediğim bir süre tazyikli soğuk su altında tutuldum. Uykusuz ve ilaç verilmiş durumdaydım. Soğuk sudan sonra askıya alındım. Birkaç gün sonra tekrar işkence odasına götürüldüm. Yine askıya alındım. Bu kez cinsel organıma ve elime elektrik bağlandı. Elektrik verilmeden önce su ile bütün vücudum ıslatıldı. Askıda ve ıslak haldeyken elektrik verildi. Ara verip, soru soruluyor, isim soruluyor, kendileri isimler sayıyorlardı. Elektrik verilmesi sonucunda sağ elimin üstü yandı, kızardı ve şişti. Bunun üzerine iki gün özel bir ilaç sürerek izleri yokettiler. İşkenceden sonra otururken solbacağıma bir iğne batırıldığını duydum. Bir süre sonra içime bir sıcaklık yayılmaya başladı. Bana ilaç verdiniz dedim. Birisi ayak parmaklarımın ucuna bastı, duyuyordum ama ayaklarımı çekemiyordum. Bu arada sorgulama sürüyordu. Bir süre sonra konuşamaz hale geldim..."

Nihat Sargın da verdiği dilekçede gördüğü işkenceleri şöyle anlatmıştır: "Yemek ve tuvalet için günde birkaç kez ve birkaç dakikayı aşmayan süre dışında devamlı gözlerim bağlı ve devamlı iskemlede oturur durumda yüz yetmiş saat devamlı uykusuz bırakılarak, dalacağım sırada bağrılıp dürtülerek sorgulamaya tâbi tutuldum. Bu arada güya giydiğim elbiseyi koruma bahanesiyle cezaevi elbisesini giydirmiş bulunuyorlardı. Devamlı uykusuzluktan mecalim kalmadığı sırada bacağımdan bir iğne yapılarak irade ve direncim tümüyle kırılmak istendi. Sorgucuların küfür salvosu başladı. Daha sonra işkence odasına götürüldüm. Burada üstümde hiçbir çamaşır kalmayacak biçimde çıplak soydurulduktan sonra önce hortumla vücudumun kulak, boyun, haya gibi hassas noktaları başta olmak üzere her tarafına sıkılan tazyikli soğuk suyla, su işkencesine tâbi tutuldum. Bunu hayalarımın sıkılması izledi. Daha sonra ise ellerim arkadan iple bağlanıp, bu ipin tavandaki bir makaraya geçirilerek çekilmesiyle gerçekleştirilen 'askı' işkencesi uygulandı. Bunu yeni su işkencesi izledi. Ancak donmak üzere olduğum kanatına vardıklarından --artık hiçbirşey ihsetmiyor, bu yüzden hiçbir tepki göstermiyor, yalnızca uyumak istiyordum--...."

Görüldüğü gibi bizim sergilemeye çalıştığımız 22 işkence örneğiyle, Kutlu ve Sargın'a yapılan işkence örnekleri arasında esas olarak hiçbir fark yok. Sözcüğüne değin aynı uygulamalar. Başbakanlar, bakanlar, bürokratlar istedikleri kadar yalanlasınlar işkence yoktur diye. İşkence, Türkiye'nin her döneminde varolmuştur ve süregelmiştir. Yönetimlerini böylesi baskılarla sürdüren hükümetlerin kazancı nedir ki?

İktidarlar bu tip yöntemlerle yaşatılabilir mi?

ZANLILARIN GÖRDÜĞÜ İŞKENCE TÜRLERİ

Ali Galip Sayulgan

1978 yılında Kayseri'de falaka, cinsel organa ve parmaklara cereyan verilme, küfür ve hakarete maruz kalmıştır.

Ağustos 1980'de İstanbul 1. Şube'de gözleri bağlama, falaka, taziyikli su, çırılçıplak soyma, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilme, araba lastiği geçirilerek falakaya yatırma, kum torbalarıyla dövülme, uykusuzluk, hayalarına tekme ile vurulmalar ve çarpmıha gerilmelere maruz kalmıştır.

Şahin Özdemir

1981 yılında İstanbul Maslak Jandarma Karakolu'nda falaka, küfür, uykusuzluk, ayakta bekletmelere maruz kalmıştır.

Kâğıthane Karakolu'nda falakaya yatırılmıştır.

İstanbul 1. Şube'de parmaklara, kulaklara ve cinsel organa cereyan verilme, tek ayak üzerinde bekletme, araba lastiği geçirilerek falakaya yatırılma, çırılçıplak soyma, çarpmıha gerilmelere maruz kalmıştır.

Osman Kayaksu

1981 yılında İstanbul 2. Şube'de gözlerinin bağlanması, kaba dayak, falaka, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesi, çarpmıha gerilme, çırılçıplak soyulma ve küfüre maruz kalmıştır

Sadun Keve

1983 yılında Van Emniyet Amirliği'nde falaka, cereyan verilmele-re, Siirt'in Pervari ilçesi Jandarma alayında ise gözlerinin bağlanması, falaka, çarmıha gerilme, cereyan verilmesi ve uykusuzluğa maruz kalmıştır.

Saim Bayram

1983 yılında İstanbul 2. Şube'de gözlerinin bağlanması, çırılçıplak soyulma, çarmıha gerilme, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Ali Küçük

1983 yılında İstanbul Yeşilyurt Karakolu'nda falaka, çarmıh, cereyana maruz kalmıştır.

Sadun Keve

1985 yılında İstanbul 2. Şube'de çırılçıplak soyulma, falakaya yatırılma, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Yılmaz Sayılı

1985 yılında İstanbul 2. Şube'de çırılçıplak soyulma, falakaya yatırılma, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Olgun Bayar

1985 yılında İstanbul Şişli Emniyet Amirliği'nde çırılçıplak soyulma, çarmıha gerilme, hayalara vurulma.

İstanbul 2. Şube'de falakaya yatırılma, parmak ve cinsel organa cereyan verilmesi ve tazyikli suya maruz kalmıştır.

Orhan Yüksel

1986 yılında İstanbul 2. Şube'de gözlerinin bağlanması, araba lastiği geçirilerek falakaya yatırılma, çarpmıha gerilme ve cinsel organa ve parmaklara cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Gürsel Ses

1986 yılında İstanbul 2. Şube'de gözlerinin bağlanması, meydan dayağı, yatırılma, çırılçıplak soyulma, çarpmıha gerilme, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilme, küfür, soğuk su dökülmeye maruz kalmıştır.

Necati Kara

1986'da İstanbul Gaziosmanpaşa Emniyet Amirliği'nde araba lastiği geçirilerek falakaya yatırılma, cereyan verilme, ve küfüre maruz kalmıştır.

Kemal Bilget

1986'da Elazığ 1. Şube'de meydan dayağı, çırılçıplak soyulma, gözlerinin bağlanması, küfür, falakaya yatırılma, cereyan verilme, çarpmıha gerilme, cop sokulmaya çalışılması, uykusuzluk, kafasına copla vurmalar, tazyikli soğuk su sıkmalara maruz kalmıştır.

İstanbul 1. Şube'de meydan dayağı, küfür cereyan verilmesi, gözlerine yüksek voltajlı ışık tutulması, yanında karısına işkence edilmesi, 2 yaşındaki çocuğunun yanında işkence edilmeye maruz bırakılmıştır.

Faruk Atay

1986'da İstanbul Eyüp Karakolu'nda falaka, çarpmıh, İstanbul 2. Şube'de çarpmıh, cereyan verilmesi, falakaya maruz kalmıştır.

M. Sadık Bölükbaşı

1986'da İstanbul 2. Şube'de gözlerinin bağlanması, falakaya yatırılma, çınlıçıplak soyulma, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesi, çarمیha gerilme, soğuk su sıkılmasına maruz kalmıştır.

Erdal Ay

1986'da İstanbul 2. Şube'de çınlıçıplak soyulma, falakaya yatırılma, çarمیha gerilme, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Hasan Akyel

1986'da Ordu Akkuş Emniyet Amirliği'nde falakaya yatırılma. İstanbul 2. Şube'de gözlerinin bağlanması, falakaya yatırılma, kum torbalarıyla vurulma, çarمیha gerilme ve cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Faruk Çokgezer

1986'da İstanbul Şişli Emniyet Amirliği'nde çınlıçıplak soyulma, soğuk su dökülmesi, falakaya yatırılma, çarمیha gerilme, cereyan verilmesine maruz kalmalar ve aynı türden işkencelerin İstanbul 2. Şube ve İstanbul Gaziosmanpaşa Emniyet Amirliği'nde de uygulanması.

Namık Konyalıoğlu

1986'da Ankara 2. Şube'de meydan dayağı, gözlerinin bağlanması, yanında ablasına işkence edilmesine maruz kalmıştır.

Naif Çiftçi

1987'de İstanbul 1. Şube'de çınlıçıplak soyma, gözlerinin bağlanması, cereyan verilmesi, falakaya yatırılma, tazyikli su sıkma, kaburga kemiklerinin kırılmasına maruz kalmıştır.

İhsan Allabucak

1987'de İstanbul 2. Şube'de falakaya yatırılma, gözlerinin bağlanması, çırılçıplak soyulma, parmaklara ve cinsel organa cereyan verilmesine maruz kalmıştır.

Saadet Alkaya

1988'de İstanbul 1. Şube'de gözlerinin bağlanması, kuvvetli ışık altında sorgulama, çırılçıplak soyulma, küfür, dayak, çarmıh, cereyan verilmesi, sarkıntılık ve tecavüze maruz kalmıştır.

**BU KİTAP
1991 YILININ EYLÜL AYINDA
İSTANBUL'da ÇETİN MATBAASI'nda
BASILMIŞTIR.**

DE VLET,
NE OLURSA OLSUN,
TOTALİTER VEYA
DEMOKRATİK; SOSYALİST
VEYA KAPİTALİST,
HAVLAYAN BİR KÖPEKTEN
BAŞKA BİRŞEY DEĞİLDİR."

NIETZSCHE

15.000 TL

91.34.Y0175.1

KAPAK: SAVAŞ ÇEKİCİ